

BOSNA I HERCEGOVINA
CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA
SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

*Dr. Irena Hadžiabdić
Branko Petrić
Mr. sc Hasida Gušić
Sanja Tošović*

PRAKTIKUM ZA FINANCIRANJE IZBORNE KAMPANJE I POLITIČKIH STRANAKA

Sarajevo, 2018

U SURADNJI SA
COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Dr. Irena Hadžiabdić

Branko Petrić

Mr. sc Hasida Gušić

Sanja Tošović

**PRAKTIKUM
ZA FINANCIRANJE IZBORNE
KAMPANJE I POLITIČKIH
STRANAKA**

Sarajevo, 2018. godine

Nakladnik

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine

Za nakladnika

Dr. Irena Hadžiabdić, predsjednica

DTP i tisak: Grafika Šaran d.o.o. Sarajevo

Za tiskaru: ing. graf.teh. Dejan Šaran

Tiraž: 100

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

336.5:329(497.6)(035)

342.849.2:336.5(496.7)(035)

PRAKTIKUM za financiranje izborne kampanje i političkih stranaka / Irena Hadžiabdić ... [et al.]. - Sarajevo : Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine, 2018. - 87 str. : ilustr. ; 30 cm

Tekst na hrv. jeziku. - Biografije autora: str. 85-87

ISBN 978-9958-555-38-1

1. Hadžiabdić, Irena

COBISS.BH-ID 26186758

Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine na 36. sjednici održanoj 26.07.2018. godine, odobrilo je ovaj praktikum za uporabu političkim strankama.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Ovaj priručnik je objavljen u suradnji sa i zahvaljujući financijskoj podršci Vijeća Europe. Stavovi izneseni u priručniku ni na koji način ne odražavaju zvanični stav Vijeća Europe

Priručnik se distribuira besplatno!

Kazalo

1. <i>Financiranje političkih stranaka</i>	7
2. <i>Implementacija zakonskih normi – preporuke i primjeri iz prakse</i>	12
2.1. <i>Izvori financiranja političkih stranaka</i>	12
2.1.1. <i>Članarine</i>	14
2.1.2. <i>Prilozi fizičkih i pravnih osoba - članak 5. i članak 6. Zakona o financiranju</i>	14
2.1.3. <i>Zabranjeni prilozi – članak 8. Zakona o financiranju</i>	18
2.1.4. <i>Izdavačka djelatnost, prodaja promidžbenog materijala i organiziranje stranačkih manifestacija – članak 3. stavak (1) točka c) Zakona o financiranju</i>	23
2.1.5. <i>Ograničenja u svezi sa prihodima od imovine i dobit od poduzeća u vlasništvu političkih stranaka – članak 3. stavak (1) točka d) Zakona o financiranju</i>	23
2.1.6. <i>Rabljenje finansijskih sredstava za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom – članak 4. stavak (1) Zakona o financiranju</i>	26
2.2. <i>Izdavanja iz proračuna za financiranje političkih stranaka</i>	28
2.2.1. <i>Financiranje političkih stranaka iz proračuna Bosne i Hercegovine</i>	28
2.2.2. <i>Financiranje političkih stranaka iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine</i>	28
2.2.3. <i>Financiranje političkih stranaka iz proračuna Republike Srpske</i>	29
2.2.4. <i>Financiranje političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine</i>	30
2.3. <i>Financiranje izborne kampanje</i>	32
2.3.1. <i>Financijsko izvješćivanje o izornoj kampanji</i>	32
2.3.2. <i>Troškovi izborne kampanje</i>	33
2.3.3. <i>Namjenski račun za financiranje izborne kampanje</i>	33
3. <i>Podzakonski akti</i>	34
3.1. <i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvješćima političkih stranaka</i>	34
3.2. <i>Pravilnik o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka</i>	35
3.3. <i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim finansijskim izvješćima neovisnih kandidata</i>	35
3.4. <i>Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka</i>	36
4. <i>Poslovne knjige političkih stranaka i druge evidencije o prihodima i rashodima</i>	38
4.1. <i>Vođenje poslovnih knjiga</i>	38
4.2. <i>Financijska dokumentacija</i>	40
4.3. <i>Ovlaštena osoba za finansijsko izvješće</i>	40
5. <i>Financijsko izvješćivanje</i>	42
5.1. <i>Forma i sadržaj finansijskih izvješća</i>	42
5.2. <i>Elektronsko podnošenje finansijskih izvješća putem aplikacije FI SIP BiH</i>	43
5.3. <i>Podnošenje finansijskih izvješća neovisnih kandidata</i>	60

<i>Zakon o financiranju političkih stranaka .....</i>	<i>62</i>
<i>Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine .....</i>	<i>67</i>
<i>Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.....</i>	<i>69</i>
<i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine .....</i>	<i>70</i>
<i>Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine .....</i>	<i>70</i>
<i>Izborni zakon Bosne i Hercegovine poglavlje 15. Financiranje kampanje.....</i>	<i>71</i>
<i>Pravilnik o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka .....</i>	<i>73</i>
<i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka .....</i>	<i>79</i>
<i>Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima neovisnih kandidata.....</i>	<i>81</i>
<i>Životopisi autora .....</i>	<i>85</i>

POPIS TABLICA

Tablica 1. <i>Pregled izdatih izvješća revizije po godinama.....</i>	<i>9</i>
Tablica 2. <i>Pregled izrečenih kazni po godinama .....</i>	<i>10</i>
Tablica 3. <i>Pregled podnesenih prijava .....</i>	<i>10</i>
Tablica 4. <i>Izvori financiranja političkih stranaka u 2017. godini.....</i>	<i>13</i>

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1. <i>Struktura izvora financiranja političkih stranaka u 2017. godini .....</i>	<i>13</i>
--	-----------

POPIS SLIKA

Slika 1. <i>Link za financiranje stranaka www.izbori.ba .....</i>	<i>8</i>
Slika 2. <i>Link za financijska izvješća www.izbori.ba.....</i>	<i>8</i>
Slika 3. <i>Urgencija za instrukciju o uplati sredstava u korist proračuna BiH.....</i>	<i>19</i>
Slika 4. <i>Odgovor na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.....</i>	<i>19</i>
Slika 5. <i>Pristup aplikaciji FI SIP BIH.....</i>	<i>43</i>
Slika 6. <i>Izbor vrste financijskog izvješća .....</i>	<i>43</i>
Slika 7. <i>Meni za unos podataka u financijska izvješća .....</i>	<i>44</i>
Slika 8. <i>Obrazac 1.1 Organizacijska struktura političke stranke .....</i>	<i>44</i>
Slika 9. <i>Forma za unos podataka u Obrazac 1.1 .....</i>	<i>45</i>
Slika 10. <i>Unos podataka o bankovnim računima.....</i>	<i>45</i>
Slika 11. <i>Forma za unos podataka o bankovnim računima.....</i>	<i>46</i>
Slika 12. <i>Unos podataka u Obrazac 2 .....</i>	<i>46</i>
Slika 13. <i>Obrazac 3. Izvori financiranja.....</i>	<i>47</i>

Slika 14. <i>Forma za unos podataka o članarinama i ostalim prihodima.....</i>	47
Slika 15. <i>Unos podataka o prihodima za izabrani organizacijski dio političke stranke.....</i>	48
Slika 16. <i>Unos podataka o donatorima-fizičke osobe .....</i>	48
Slika 17. <i>Unos podataka o donatorima-pravne osobe .....</i>	49
Slika 18. <i>Unos podataka u Obrazac 3-a .....</i>	49
Slika 19. <i>Forma za unos podataka o priložima fizičkih osoba .....</i>	49
Slika 20. <i>Unos podataka u Obrazac 3-c .....</i>	50
Slika 21. <i>Unos podataka u Obrazac 3-e.....</i>	51
Slika 22. <i>Forma za unos podataka o prihodima iz proračuna .....</i>	52
Slika 23. <i>Forma za unos podataka u Obrazac 3-g.....</i>	53
Slika 24. <i>Obrazac 4. Rashodi političke stranke .....</i>	53
Slika 25. <i>Kreiranje Obrasca 4.....</i>	54
Slika 26. <i>Unos podataka u Obrazac 4.....</i>	54
Slika 27. <i>Obrazac 4-1 Režijsko-administrativni o ostali troškovi.....</i>	55
Slika 28. <i>Forma za unos podataka o troškovima .....</i>	55
Slika 29. <i>Unos troškova – izbor vrste troška .....</i>	55
Slika 30. <i>Forma za unos podataka o troškovima izborne kampanje.....</i>	56
Slika 31. <i>Kreiranje Obrasca 5.....</i>	57
Slika 32. <i>Obrazac 5. Obveze političke stranke.....</i>	57
Slika 33. <i>Forma za unos obveza.....</i>	57
Slika 34. <i>Primjer unosa obveza u Obrazac 5.1 .....</i>	58
Slika 35. <i>Forma za unos obveza u Obrazac 5.2.....</i>	58
Slika 36. <i>Potvrda o podnesenom izvyješću.....</i>	59

Poštovani čitatelji,

Zadovoljstvo nam je predstaviti Praktikum za financiranje izborne kampanje i političkih stranaka, koji izdaje Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uz pomoć Vijeća Europe.

Cilj ovog praktikuma je da omogući predstavnicima političkih stranaka i neovisnim kandidatima da steknu i prošire znanja o propisanim izvorima financiranja političkih stranaka i financiranju izborne kampanje, rokovima, sadržaju i načinu podnošenja financijskih izvješća.

Praktikum sadrži jasne i precizne upute o financiranju političkih stranaka i financiranju izborne kampanje, odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka, Izbornog zakona Bosne i Hercegovine i podzakonskih akata, iskustva Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine u provedbi Zakona o financiranju političkih stranaka i primjere iz prakse.

Nadamo se da ćete u ovom praktikumu pronaći korisne informacije koje će vam pomoći da bolje razumijete oblast financiranja političkih stranaka.

Sarajevo, kolovoz 2018. godine

Autori

1. Financiranje političkih stranaka

Financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja u Bosni i Hercegovini je uređeno Zakonom o financiranju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Zakon o financiranju)¹, Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH (u daljnjem tekstu: Izborni zakon BiH)² koji se odnosi na financiranje izborne kampanje, Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine³, Zakonom o izvršenju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine⁴, te Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta BiH⁵.

Sukladno svojim mjerodavnostima, Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH) je donijelo podzakonske akte kojima je uređeno izvješćivanje u oblasti financiranja političkih stranaka i izbornih kampanja, te procedure po kojima Služba za reviziju financiranja političkih stranaka vrši pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka.

U okviru svojih mjerodavnosti Središnje izborno povjerenstvo BiH ispituje slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovih zakona i može određenim osobama narediti da daju odgovore na pitanja u pisanoj formi, da bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u svezi s istragom koju je eventualno pokrenulo Središnje izborno povjerenstvo BiH, samostalno ili po uloženom prigovoru.

Središnje izborno povjerenstvo BiH je 2005. godine uspostavilo Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju). Služba za reviziju obavlja pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka koje se vode na evidenciji Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, te izdaje izvješća o izvršenom pregledu i reviziji financijskih izvješća političkih stranaka s mišljenjem revizora, nalazima i preporukama.

Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučuje da li su politička stranka ili druga osoba prekršili odredbe ovog zakona, i može izreći sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili poduzima odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće mjerodavnosti, sukladno zakonu.

Objavljivanje informacija o prihodima i troškovima političkih stranaka doprinosi ukupnoj transparentnosti izbornog procesa. Središnje izborno povjerenstvo BiH sva izvješća stavlja na raspolaganje javnosti putem svoje internetske stranice kako bi se osiguralo da svi građani imaju pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

---

1 "Službeni glasnik BiH", br. 95/12 i 41/16.

Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12) stupio je na snagu dana, 5. 12. 2012. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona, stavljen je izvan snage Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) stupio je na snagu 11. 6. 2016. godine.

2 "Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

3 "Službeni glasnik RS", br. 65/08.

4 Zakon o izvršenju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine se donosi za svaku kalendarsku godinu.

5 "Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", br. 29/04, 14/07 i 19/07.

Javnosti se daju na uvid izvodi iz finansijskih izvješća političkih stranaka, kako godišnjih tako i postizbornih finansijskih izvješća te izvješća o izvršenom pregledu i reviziji političkih stranaka s mišljenjem revizora, nalazima i preporukama. Objavljaju se i informacije i izvješća o izvorima financiranja političkih stranaka, podatci o iznosu troškova izborne kampanje i njezinom financiranju, te podatci o sredstvima koja su političkim strankama isplaćena iz proračuna svih razina vlasti.

Slika 1. Link za financiranje stranaka www.izbori.ba

Slika 2. Link za finansijska izvješća www.izbori.ba

Osim Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, obvezu da javno prikažu podrijetlo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine) imaju i političke stranke. Naime, političke stranke imaju obvezu da Završni račun i finansijsko izvješće u kojemu se detaljno navode izvori prihoda, podatci o fizičkim i pravnim osobama koje su dala dobrovoljne priloge te podatci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, objave na svojim internetskim stranicama.

Nakon provedenog postupka pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvješća političkih stranaka Služba za reviziju obavještava Središnje izborno povjerenstvo BiH o svim nepravilnostima i kršenjima odredbi Zakona o financiranju i odredbi Izbornog zakona BiH kojima je uređeno financiranje izborne kampanje.

U svim slučajevima, u kojima Središnje izborno povjerenstvo BiH na temelju nalaza revizije potvrdi osnovanu sumnju o kršenju odredbi Zakona o financiranju, pokreće postupak protiv političkih stranaka radi utvrđivanja odgovornosti, u kojemu se izvode novi dokazi, saslušavaju očevidci i ovlaštene osobe. Nakon provedenog postupka Središnje izborno povjerenstvo BiH odlučuje da li je politička stranka prekršila Zakon, i u okviru svojih mjerodavnosti izriče novčane kazne ili administrativne mjere sukladno Zakonu o financiranju i Izbornom zakonu BiH.

Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izborno povjerenstvo BiH nastoji postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog Zakona, dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.

Ukoliko politička stranka dobrovoljno ne otkloni nedostatke, ili su nedostaci neotklonjivi, Središnje izborno povjerenstvo BiH će sankcionirati političku stranku propisanom novčanom kaznom, čija je visina primjerena težini prekršaja, a imajući u vidu prethodna sankcioniranja i imovinsko stanje stranke.

U razdoblju od 2005. do 2018. godine izvršena je kontrola i revizija finansijskih izvješća političkih stranaka i izdato je više od 1.000 izvješća o reviziji i pregledu.

Financijsko izvješće za	Broj izdatih izvješća
2004.	9
2005.	59
2006.	69
2007.	70
2008.	86
2009.	86
2010.	96
2011.	95
2012.	102
2013.	101
2014.	118
2015.	118
2016.	127 u toku

Tablica 1. Pregled izdatih izvješća revizije po godinama

U razdoblju od 2005. do lipnja 2018. godine izrečeno je ukupno 349 novčanih kazni, 83 administrativne mjere zabrane sudjelovanja na narednim izborima i 2 administrativne mjere kojima je političkoj stranci naloženo da dio prihoda od imovine, koji prelazi 20% ukupnih prihoda stranke) uplati u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

U tablici 2. su dati podatci o izrečenim kaznama političkim strankama.

Godina izricanja kazne	Broj donesenih odluka	Godina kršenja zakona	Iznos izrečenih kazni (u KM)	Ukupan iznos izrečenih kazni (u KM)	Administrativne mjere
2005.	40 odluka	2004.	56.000,00	56.000,00	
2007.	9 odluka	2004.	48.700,00	48.700,00	8
2008.	3 odluke	2005.	13.000,00	13.000,00	4
2009.	63 odluke	2005. 2006. 2007.	179.670,00	179.670,00	1
2010.	37 odluka	2008.	83.500,00	83.500,00	8
2011.	1 odluka	2008.	10.000,00	89.200,00	11
	33 odluke	2009.	79.200,00		
2012.	19 odluka	2010.	59.000,00	59.000,00	8
2013.	12 odluka	2010.	47.000,00	150.600,00	3
	1 odluka		25.000,00		
	30 odluka	2011.	78.600,00		
2014.	27 odluka	2012.	100.200,00	100.200,00	12
2015.	21 odluka	2013.	65.200,00	65.200,00	6
2016.	19 odluka	2014.	104.800,00	104.800,00	13
2017.	4 odluke		62.500,00	62.500,00	5
2017.	21 odluka	2015.	35.450,00	35.450,00	
2018.	1 odluka	2015.	3.000,00	15.000,00	6
	8 odluka	2017.	12.000,00		
Ukupno 2005. – 2018.	349 odluka		1.062.820,00	1.062.820,00	85 mjera

Tablica 2. Pregled izrečenih kazni po godinama

Pored izrečenih sankcija, Središnje izborno povjerenstvo BiH je u 67 slučajeva obavijestilo mjerodavna tužiteljstva i druga tijela mjerodavna za provedbu zakona o sumnji na izvršena kaznena djela koja se mogu dovesti u svezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje, kao što je prikazano u narednoj tablici.

Godina/broj prijava	Prijave poreznim upravama	Prijave Državnoj agenciji za istrage i zaštitu	Prijave tužiteljstvu	Prijave uredima za reviziju
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.		1	1	
Ukupno	33	10	16	8

Tablica 3. Pregled podnesenih prijava

Središnje izborno povjerenstvo BiH svake godine podnosi izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja političkih stranaka Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvješće se dijeli kao skupštinski tiskani materijal.

U uvodnom dijelu izvješća zakonodavcu (Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine) se ukazuje na zakonski okvir koji uređuje financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja. Potom se navode aktivnosti koje je provelo Središnje izborno povjerenstvo BiH, nalazi revizije i preporuke za unaprjeđenje zakonskog okvira, kojim će se povećati transparentnost izvora financiranja političkih stranaka, te preporuke za harmonizaciju državnog i entitetskog zakonodavstva u ovoj oblasti. Slijede preporuke iz Izvješća koji je podnesen Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlamentarnoj skupštini BiH) u listopadu 2017. godine:

- Kao i u prethodnom razdoblju Središnje izborno povjerenstvo BiH preporučuje da se u narednom razdoblju posveti pozornost daljnjem unaprjeđenju transparentnosti financiranja političkih stranaka.
- Na temelju navedenog i dosadašnjih stečenih iskustava u primjeni Zakona o financiranju, predlažemo da Parlamentarna skupština BiH preispita zakonodavstvo koje regulira osnivanje, političko djelovanje i financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja, te da se harmoniziraju entitetski propisi i propisi Brčko Distrikta BiH s propisima na državnoj razini.
- Političke stranke imaju organizacijske dijelove u oba entiteta i Brčko Distriktu BiH, ali su registrirane prema entitetskim zakonima o političkim organizacijama, koji propisuju različite uvjete kako za njihovo osnivanje, tako i za njihovo djelovanje. U Federaciji BiH političke stranke se osnivaju sukladno Zakonu o političkim organizacijama ("Službeni list SR BiH", broj 27/91 – preuzet u FBiH), u Republici Srpskoj sukladno Zakonu o političkim organizacijama ("Službeni glasnik RS", broj: 15/96 i 17/02) i Brčko Distriktu BiH sukladno Zakonu o političkim organizacijama ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 12/02, 19/07 i 2/08).
- Zakon o financiranju ("Službeni glasnik BiH", broj: 95/12 i 41/16) propisuje da se financiranje političkih stranaka iz entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave vrši sukladno entitetskim zakonima i zakonu Brčko Distrikta BiH, iako Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike Srpske, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08) i Zakon o financiranju iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 29/04 i 14/07) propisuju drugačiji način izdvajanja i raspodjele proračunskih sredstva za financiranje političkih stranaka, a Federacija BiH nema zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna, pa sredstva za njihovo financiranje izdvaja sukladno Zakonu o izvršenju Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, koji donosi svake godine.
- Važeći Zakon o financiranju ne pruža adekvatan okvir za potpunu realizaciju preporuka GRECO-a, pa Središnje izborno povjerenstvo BiH predlaže Parlamentarnoj skupštini BiH da se intenziviraju aktivnosti na njegovim izmjenama i dopunama.
- Osobama ovlaštenim za predstavljanje i zastupanje političke stranke, kojoj je izrečena administrativna mjera uskraćivanja prava da se kandidira na narednim izborima, radi kršenja odredaba Zakona o financiranju, propisati zabranu osnivanja nove političke stranke ili djelovanja u drugoj stranci, dok traje administrativna mjera koju je izreklo Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- Osoba koju politička stranka imenuje i ovlasti za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje financijskih izvješća i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine, obvezna je kontinuirano se educirati sukladno planu i programu edukacije koji donosi Središnje izborno povjerenstvo BiH.

Analiza Zakona o financiranju urađena je od strane stručnog tima Skupine zemalja Vijeća Europe za borbu protiv korupcije – GRECO, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – u oblasti Transparentnost financiranja političkih stranaka i izdato je Evaluacijsko izvješće za Bosnu i Hercegovinu, koje je usvojio GRECO na 51. Plenarnoj sjednici (Strasbourg, 23. – 27. svibanj 2011. godine). Nakon ovog izvješća, u kojemu je Bosni i Hercegovini dato devet preporuka za unaprjeđenje transparentnosti financiranja političkih stranaka izdata su još četiri izvješća: Izvješće o usuglašenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka”⁶, Privremeno Izvješće o usuglašenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka”⁷, Drugo privremeno Izvješće o usuglašenosti za Bosnu i Hercegovinu “Transparentnost financiranja političkih stranaka”⁸ i Treće privremeno izvješće o usuglašenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a⁹. Konstatacije GRECO-a, iznesene u navedenim izvješćima, nedvojbeno su ukazivale na činjenicu da realizacija preporuka ovisi o izmjenama zakonske regulative. U Trećem privremenom izvješću o usuglašenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije za Bosnu i Hercegovinu – oblast Transparentnost financiranja političkih stranaka, navedeno je da je od ukupno devet jedna preporuka provedena na zadovoljavajući način, a jedna djelomice.

U Četvrtom privremenom izvješću o usuglašenosti Bosne i Hercegovine sa preporukama GRECO-a, u okviru trećeg kruga evaluacije – oblast Transparentnost financiranja političkih stranaka¹⁰, navedeno je da je od ukupno devet preporuka GRECO-a pet realizirano djelomice i jedna na zadovoljavajući način.

2. Implementacija zakonskih normi – preporuke i primjeri iz prakse

U ovom dijelu upoznat ćemo vas s propisima u oblasti financiranja političkih stranaka, primjerima iz prakse, ali i sa komentarima pojedinih zakonskih rješenja.

2.1. Izvori financiranja političkih stranaka

Sukladno Zakonu o financiranju, politička stranka se može financirati iz: članarina, dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba, izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i organiziranja stranačkih manifestacija, prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke, proračuna Bosne i Hercegovine sukladno ovom Zakonu, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu (entitetskim propisima) i dobiti od poduzeća u vlasništvu političke stranke.

Da bi se sagledalo sudjelovanje pojedinih izvora financiranja političkih stranaka u ukupnim prihodima, slijedi primjer financiranja u 2017. godini.

---

6 Usvojio GRECO na 61. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 14. – 18. listopad 2013. godine.

7 Usvojio GRECO na 64. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 16. – 20. lipanj 2014. godine.

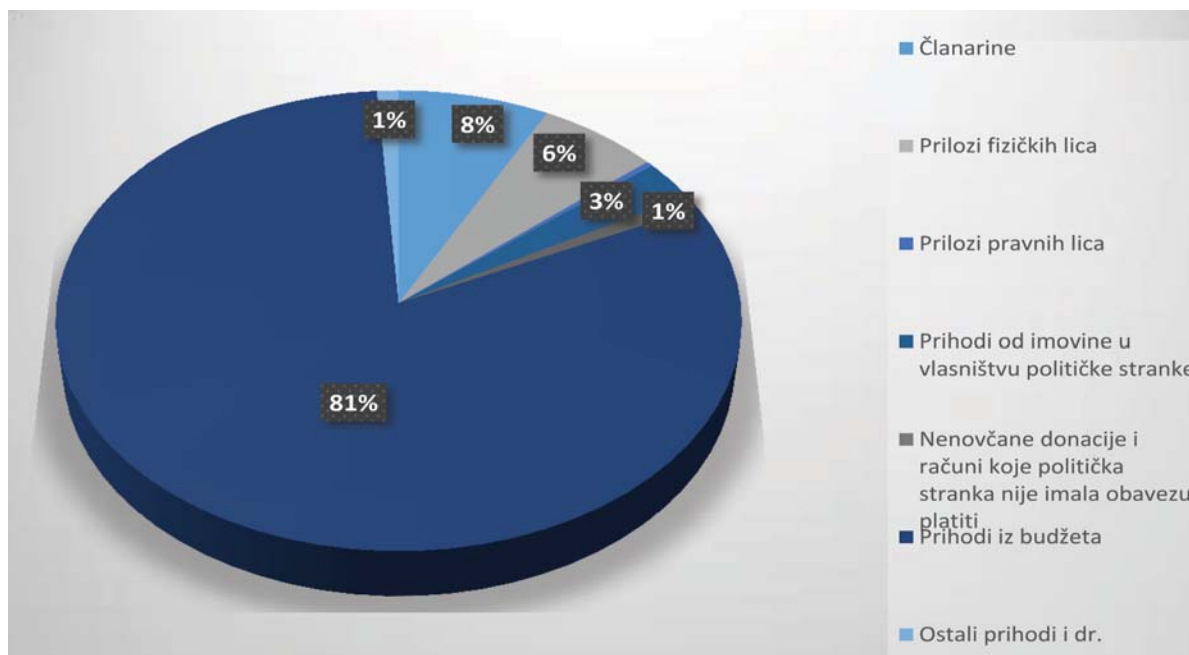
8 Usvojio GRECO na 68. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 15. – 19. lipnja 2015. godine.

9 Usvojio GRECO na 72. Plenarnoj sjednici, Strasbourg, 27. lipnja do 01. srpnja 2016. godine.

10 Usvojen na 76. plenarnoj sjednici u Strasbourg, 19. – 23. lipanj 2017. godine.

(1) Prihodi	Iznos	Struktura
- Članarina	1.725.607,19 KM	7,7%
- Prilozi fizičkih osoba	1.377.976,99 KM	6,1%
- Prilozi pravnih osoba	80.785,35 KM	0,4%
- Prihodi od imovine političkih stranaka	628.319,67 KM	2,8 %
- Dobit od pravnih osoba u vlasništvu stranke	0,00 KM	0,0 %
- Prihodi od darova i usluga što ih stranka nije imala obvezu platiti	219.475,95 KM	1,0 %
- Prihodi iz proračuna	18.207.566,66 KM	81,0 %
- Prihodi od izdav. djelatnosti, prodaje prom. materijala i organiz. stranačkih manifestacija	843,00 KM	0,0 %
- Ostali prihodi	245.561,23 KM	1,1 %
Ukupan prihod	22.486.136,04 KM	100,0 %
(2) Dugovanja političkih stranaka na dan 31. 12. 2017. godine	6.264.158,87 KM	

Tablica 4. Izvori financiranja političkih stranaka u 2017. godini

Grafikon 1. Struktura izvora financiranja političkih stranaka u 2017. godini

Iz grafikona 1. je vidljivo da su pored prihoda iz proračuna, članarine i prilozi fizičkih osoba najznačajniji izvori financiranja političkih stranaka. U postupku kontrole financijskih izvješća utvrđeno je da mali broj političkih stranaka sredstva za svoj rad osigurava od članarina svojih članova, iako bi, imajući u vidu da se radi o tradicionalnom izvoru financiranja, trebale dominantno u svojoj strukturi financiranja imati prihode od članarina.

2.1.1. Članarine

Pod članarinom se, u smislu Zakona o financiranju, smatra redoviti novčani iznos koji član političke stranke plaća, na način i pod uvjetima utvrđenim statutom ili drugim aktom političke stranke (odluka o visini i načinu plaćanja članarine).

Politička stranka ima obvezu voditi evidencije o prijemu članarina, te da sredstva od članarina primljena u gotovini, uplati na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

Svaki iznos koji član stranke uplati u većem iznosu u odnosu na propisanu članarinu, smatra se prilogom fizičke osobe i kao takav se iskazuje u financijskom izvješću.

2.1.2. Prilozi fizičkih i pravnih osoba - članak 5. i članak 6. Zakona o financiranju

Političke stranke dobivaju financijsku podršku od fizičkih i pravnih osoba. Ove osobe financijski pomažu rad političkih stranaka na dva načina: dobrovoljnim priložima u novcu ili pružanjem usluga ili davanjem proizvoda političkoj stranci bez naplate (nenovčanim donacijama).

Zakonom o financiranju propisan je limit na visinu priloga fizičkih i pravnih osoba.

Politička stranka od jedne fizičke osobe može tijekom kalendarske godine primiti priloge u ukupnom u iznosu od 10.000,00 KM, dok ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke tijekom jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM, što uključuje i članarinu. Fizičke osobe bez obzira da li su iz zemlje ili inozemstva priloge daju pod istim uvjetima i u okviru limita propisanog ovim zakonom.

Limit na visinu priloga pravnih osoba iznosi 50.000,00 KM.

Političke stranke su, također, dužne voditi evidenciju o prijemu dobrovoljnih priloga, te izdati potvrdu o njihovom prijemu.

Pregledom i revizijom financijskih izvješća je utvrđeno da političke stranke ne vode evidencije o prijemu nenovčanih donacija, najčešće u vidu besplatnog rabljenja poslovnih prostorija, kao i da ne izdaju potvrde o prijemu priloga, kako nenovčanih, tako i novčanih. Vrlo često, na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, političke stranke umjesto preslika izdatih potvrda o prijemu priloga dostavljaju preslik izvoda sa transakcijskog računa, blagajničkog naloga naplate ili priznanice. Iako navedeni dokumenti mogu osigurati podatke o donatoru, kao što su ime i prezime/naziv, detaljnije podatke iz kojih bi se utvrdio identitet donatora ne mogu osigurati. Zato je neophodno da stranke uspostave pravilne evidencije o prijemu priloga, te da svakom fizičkoj i pravnoj osobi izdaju potvrde.

Člankom 6. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka utvrđeno je da potvrda treba sadržavati sljedeće podatke: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto boravišta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe. Potvrda se izdaje u dva primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava politička stranka.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članka 5. stavak (4) – nevođenje evidencija o priložima i članka 6. stavak (3) – limit na visinu priloga.

Primjer 1.

Člankom 5. stavak (3) i stavak (4) Zakona o financiranju propisano je sljedeće:

“Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u formi proizvoda ili usluga fizičke i pravne osobe dužne su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.

Političke stranke dužne su voditi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga.“

Za nepridržavanje odredaba članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju propisana je novčana sankcija u iznosu od 500,00 do 10.000,00 KM¹¹.

U postupku pregleda godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije na temelju besplatnog rabljenja poslovnih prostora u vlasništvu općina Bosanska Krupa, Gradačac, Hadžići, Fojnica, Jablanica, Foča-Ustikolina, Ilijaš, Novo Sarajevo i Stari Grad, čime je prekršila odredbe članka 5. stavak (4) Zakona o financiranju.

Nakon provedenog postupka, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo odluku kojom je ovoj političkoj stranci izrekla novčanu kaznu u iznosu od 3.000,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o financiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku stranke, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 60. sjednici, održanoj dana 06.12.2017. godine, donijela

O D L U K U

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2015. godini nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u devet općina, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o financiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o financiranju izriče novčana kazna u iznosu od **3.000,00 KM (slovima: trihiljade konvertibilnih maraka)**.

11 Izmjenama i dopunama Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, 41/16) podignuta je gornja granica kazne sa 5.000,00 na 10.000,00 KM.

(1) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z lo ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Središnje izborno povjerenstvo BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvješće o pregledu godišnjeg financijskog izvješća za 2015. godinu i utvrdila:

- da politička stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora u vlasništvu općina Bosanska Krupa, Gradačac, Hadžići, Fojnica, Jablanica, Foča-Ustikolina, Ilijaš, Novo Sarajevo i Stari Grad.

...

Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana.

Primjer 2.

Odredbom članka 6. Zakona o financiranju (Ograničenje visine priloga) propisano je sljedeće:

“Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM u kalendarskoj godini. Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke tijekom jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM, što uključuje i članarinu.“

Za prekoračenje limita na visinu priloga odredbama člana 20. Zakona o financiranju propisana je novčana kazna u visini trostrukog iznosa sredstava, koja su premašila propisani limit.

U izvješću o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2014. godinu i postizbornog financijskog izvješća – Lokalni izbori 2014. godine utvrđeno je da politička stranka primila prilog fizičke osobe u većem iznosu u odnosu na limit na visinu priloga za 14.000,00 KM, čime su prekršene odredbe članka 6. stavak (3) Zakona o financiranju.

Središnje izborno povjerenstvo BiH je nakon provedenog postupka donijelo odluku kojom je ovoj političkoj stranci za povredu članka 6. stavak (3) Zakona o financiranju izreklo novčanu kaznu u iznosu od 14.500,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o financiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u -----, zastupanoj po predsjedniku stranke, Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 42. sjednici, održanoj dana 17.08.2017. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2014. godini:

a) nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o financiranju i

b) primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na zakonom propisani limit na visinu priloga, čime je prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o financiranju,

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom čl. 19. i 20. Zakona o financiranju izriče:

(1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od 500,00 KM (slovima: petstotina konvertibilnih maraka) i

(2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od 14.500,00 KM (slovima: četrnaest hiljada i petstotina konvertibilnih maraka), odnosno

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 15.000,00 KM (slovima: petnaest hiljada konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Središnje izborno povjerenstvo BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvješće o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2014. godinu i postizbornog financijskog izvješća-Opšti izbori 2014. godine i utvrdila:

- da stranka nije sačinila program utroška sredstava za 2014. godinu, odnosno da sredstva osigurana za finansiranje političke stranke nije trošila sukladno programom utroška sredstava, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o financiranju i

- da je primila prilog fizičkog lica u većem iznosu u odnosu na limit na visinu priloga za 14.000,00 KM, čime su prekršene odredbe člana 6. stav (3) Zakona o financiranju. Uvidom u izvod sa transakcijskog računa broj 1 od 02.06.2014. godine, utvrđeno je da je fizičko lice uplatilo stranci sredstva u iznosu od 24.000,00 KM. Stranka je ova sredstva iskazala na obrascu 3-f (prihodi iz proračuna) gdje je umjesto naziva nivoa vlasti upisala ime ovog fizičkog lica. Takođe, uvidom u dokumentaciju koju je dostavilo Ministarstvo financija Kantona 10, utvrđeno je da su sredstva u iznosu od 24.000,00 KM, koja su planirana za političku stranku --- za 2013. godinu, isplaćena Klubu neovisnih zastupnika, dana 03.02.2014. godine, i to na račun fizičkog lica. Imajući u vidu da su sredstva za rad kluba isplaćena dana 03.02.2014. godine, tj. prije nego što je politička stranka --- upisana u registar suda, kao i da je sredstva, gotovinski, na transakcijski račun uplatilo jedno fizičko lice, činjenica da je stranka prekršila odredbe člana 6. stav (3) Zakona o financiranju.

Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena.

2.1.3. Zabranjeni prilozi – članak 8. Zakona o financiranju

Prema odredbama Zakona o financiranju, političkim strankama su zabranjeni prilozi tijela uprave: države, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, te gradskih i općinskih tijela, javnih institucija, javnih poduzeća, privatnih poduzeća koja su sa tijelima izvršne vlasti sklopila ugovore o javnim nabavkama, humanitarnih organizacija, neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, vjerskih zajednica, sindikata, udruga i drugih neprofitnih organizacija koje se financiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava, zatim pravnih osoba u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25% i drugih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih osoba.

Zabranjenim prilozi državnih tijela ne smatra se korištenje poslovnih prostorija koje su političkim strankama date na besplatno korištenje, na temelju odluke mjerodavnog tijela.

Izuzetno, kada je u pitanju zabrana financiranja političkih stranaka od drugih država, stranih političkih stranaka i stranih pravnih osoba, ona se ne odnosi na financiranje programa namijenjenih za edukaciju, a s ciljem razvoja i promoviranja demokratskih principa.

Takvi programi ni u kojem slučaju ne smiju biti potpora ostvarenju programskih ciljeva bilo koje političke stranke pojedinačno.

Privatna poduzeća koja su sa tijelima izvršne vlasti na svim razinama u Bosni i Hercegovini sklopila ugovore o javnoj nabavci usluga, ugovore o javnoj nabavci roba ili ugovore o javnoj nabavci radova, sukladno propisima o javnim nabavkama u Bosni i Hercegovini, ne mogu financijski pomagati političke stranke, ako vrijednost svih ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM.

Zabranjeno je davanje dobrovoljnih priloga u novcu, ili u formi proizvoda, posredstvom trećih lica (posrednika).

Eventualni dobrovoljni prilozi uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji prelaze zakonom utvrđene limite, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, politička stranka je dužna uplatiti u korist proračuna Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, te o tomu obavijestiti Središnje izbornog povjerenstvo BiH.

Međutim, ovu odredbu Zakona o financiranju Ministarstvo financija i trezora BiH je učinilo neprovedivom, kao što se vidi iz odgovora na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ovom Ministarstvu da dostavi instrukciju o načinu uplate sredstva u proračun.

Broj: 03-07-6-852-2/15
Sarajevo, 22.01.2016. godine
H.G.

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO FINANSIJA I TREZORA
Trg Bosne i Hercegovine 1
Sarajevo

PREDMET: Urgencija za instrukciju o uplati sredstva u korist budžeta BiH

Uvidom u službenu evidenciju Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine, utvrđeno je da niste postupili po našem zahtjevu, broj: 03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine, koji vam je dostavljen 04.01.2016. godine, odnosno niste dostavili instrukciju o načinu uplate u budžet Bosne i Hercegovine, sredstava koja političke stranke ostvare iz nedopuštenih izvora.

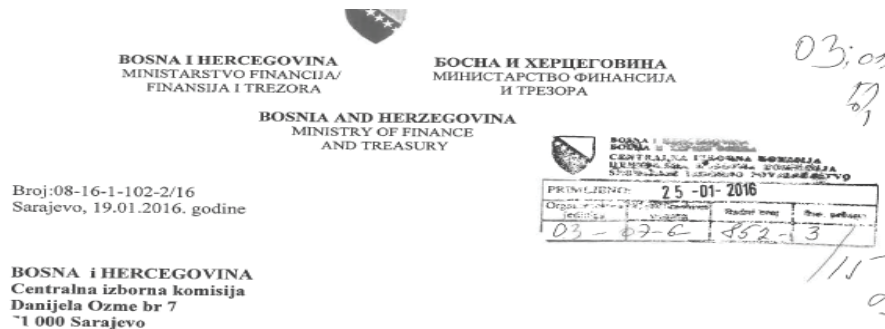
Obzirom da je, u skladu sa odredbama člana 8. stav (7) Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“ broj: 95/12), politička stranka kojoj su na račun uplaćeni prilozima iz nedopuštenih izvora, kao i prilozima koji prelaze limit utvrđen u članu 6. ovog Zakona, te eventualni prilozima od neimenovanih, odnosno anonimnih donatora, dužna iste uplatiti u korist budžeta Bosne i Hercegovine, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, molimo da u što kraćem roku dostavite instrukciju o načinu njihove uplate u budžet Bosne i Hercegovine.

S poštovanjem,

Dostaviti:
-Naslovu
-a/a

Slika 3. Urgencija za instrukciju o uplati sredstava u korist proračuna BiH

Predmet:Odgovor na zahtjev za Instrukciju za uplatu sredstava, dostavlja se

Veza:Vaš akt broj:03-07-6-852-1/15 od 28.12.2015. godine

Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine je svojim aktom broj i datum veze tražila instrukciju za uplatu sredstava u budžet institucija BiH od strane političkih stranaka iz nedopuštenih izvora finansiranja. Razmatrajući vaš zahtjev i odredbe člana 6. i člana 8. Zakona o finansiranju političkih stranaka („Službeni glasnik BiH“, broj 95/12) obavještavamo vas da Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože dati traženu instrukciju i pored činjenice da je takva aktivnost propisana navedenim Zakonom. Ministarstvo finansija i trezora BiH je mišljenja da bi, postupajući po vašem zahtjevu, moglo doći do uplate sredstava u budžet institucija Bosne i Hercegovine a da se prije toga nije utvrdio izvor, osnov i porijeklo sredstava što bi moglo nanijeti štetu i trošak bužetu institucija BiH jer se radi o sredstvima iz nedopuštenih izvora finansiranja koji Zakonom o finansiranju političkih stranaka nisu dozvoljeni.

tim u vezi Ministarstvo finansija i trezora BiH predlaže Centralnoj izbornoj komisiji BiH da se pokrene izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka u ovom dijelu kako bi se na drugačiji način uređila oblast prekoračenja propisanih limita uplata na ime donacija i novčanih priloga fizičkih i pravnih lica političkim strankama.

Dok se zakonski ne uredi ova oblast u smislu sigurnog i zakonitog porijekla uplata preko dozvoljenog limita Ministarstvo finansija i trezora BiH nemože prihvatiti uplate tih sredstava na Jedinstveni račun trezora BiH.

S poštovanjem,

Slika 4. Odgovor na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH

Na temelju odredbe članka 14. stavak (3) Zakona o financiranju, data je mogućnost da političke stranke, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere od Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, mogu dobrovoljno otkloniti uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi. To znači da donatorima mogu vratiti zabranjene priloge ili dio priloga koji prelazi zakonom propisani limit.

Pregledom i revizijom finansijskih izvješća, utvrđeno je da su političke stranke u prethodnom razdoblju ostvarivale prihod iz zabranjenih izvora: primale priloge pravnih osoba koje imaju sklopljene ugovore o javnim nabavkama sa tijelima izvršne vlasti, priloge anonimnih donatora i udruga koje su se financirale sredstvima iz proračuna, primale priloge općina i javnih poduzeća, što je zabranjeno odredbama članka 8. Zakona o financiranju.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članka 8. stavak (1) i stavak (4) – zabranjeni prilozima.

Primjer 1.

Pregledom godišnjeg finansijskog izvješća za 2014. godinu utvrđeno je, između ostalog, da je politička stranka primila priloge anonimnih donatora u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM i da je primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravne osobe koja je u 2014. godini sklopila ugovor o javnim nabavkama s tijelom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, što je suprotno odredbama članka 8. stavak (1) i stavak (4) Zakona o financiranju.

Nakon provedenog postupka, Središnje izbornog povjerenstvo BiH je donijelo odluku kojom je ovoj političkoj stranci zbog prekršaja odredbi članka 8. stavak (1) i stavak (4) izrekla novčanu kaznu u iznosu od 58.100,00 KM.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o financiranju od strane političke stranke -----, sa sjedištem u ----, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o financiranju i Izbornog zakona BiH, Središnje izbornog povjerenstvo BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----- odgovorna je što u 2014. godini:

- a) nije izdala potvrde o prijemu novčanih priloga fizičkih osoba u iznosu od 77.034,06 KM, čime je prekršila odredbe člana 5. stav (4) Zakona o financiranju,
- b) primila novčane priloge od tri anonimna donatora u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) tačke e) Zakona o financiranju,
- c) primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravne osobe, koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s organom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o financiranju i

d) prekoračila limit na troškove izborne kampanje za iznos od 32.137,05 KM, čime je prekršila odredbe člana 15.10 stav (2) Izbornog zakona BiH.

pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. i 20. Zakona o financiranju i člana 15.6 stav (2) Izbornog zakona BiH, a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- 1) za povredu iz stava (1) tačke a) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**,
- 2) za povredu iz stava (1) tačke b) novčana kazna u iznosu od **8.100,00 KM (slovima: osam hiljada stotinu konvertibilnih maraka)**,
- 3) za povredu iz stava (1) tačke c) novčana kazna u iznosu od **50.000,00 KM (slovima: pedeset hiljada konvertibilnih maraka)** i
- 4) za povredu iz stava (1) tačke d) novčana kazna u iznosu od **2.000,00 KM (slovima: dvije hiljade konvertibilnih maraka)**

jedinstvena novčana kazna u iznosu od 62.100,00 KM (slovima: šezdeset dvije hiljade stotinu konvertibilnih maraka).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Središnje izborno povjerenstvo BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvješće o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2014. godinu i utvrdila:

...

- da je u svom finansijskom izvješću prijavila novčane priloge od tri fizička lica u ukupnom iznosu od 8.000,00 KM, koja su u izjavama, dostavljenim Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, navela da nisu donatori stranke. Na osnovu izjava fizičkih osoba da nisu dali donacije, te bankarskih naloga koji ne sadrže podatke o identitetu donatora, nedvosmisleno je utvrđeno da je politička stranka primila priloge od anonimnih donatora, a ne onih čija je imena navela u finansijskom izvješću, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (1) tačka e) Zakona o financiranju.
- da je primila novčane priloge u iznosu od 49.814,00 KM od pravne osobe, koje je u 2014. godini sklopilo ugovor o javnim nabavkama, s organom izvršne vlasti, koji prelazi 10.000,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 8. stav (4) Zakona o financiranju. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Općina Ilidža je dostavila akt, broj: 04-14-310/16 od 18.01.2016. godine, u kome navodi da je sa pravnim licem dana 17.06.2014. godine sklopila ugovor o javnim nabavkama, na iznos od 198.139,49 KM. Tokom 2014. godine godine realizovan je dio ugovora, u iznosu od 102.612,44 KM.

...

Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena.

Primjer 2.

U izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2013. godinu navedeno je sljedeće:

“Na temelju podataka koje je dostavila Općina Istočni Drvar utvrđeno je da je iz proračuna ove općine, tijekom 2013. godine, stranci ukupno isplaćeno 80,00 KM, i to na račun fizičke osobe. Sredstva su isplaćena na teret Proračunske rezerve, a na temelju Odluke Načelnika Općine Istočni Drvar, broj: 01-22-383/13 od 12. 07. 2013. godine.

S obzirom na to da se prihodom iz proračuna smatra samo приход definiran člankom 3. stavak (1) točka e) i člankom 7. Zakona o financiranju, a da je stranka primila sredstva iz proračunske rezerve Općine Istočni Drvar, stranka je primajući ova sredstva prekršila odredbe članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju.“

Središnje izborno povjerenstvo BiH je zbog prekršaja članka 8. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka donijela odluku kojom je političkoj stranci izrekla novčanu kaznu.

На основу члана 14. став (2) Закона о финансирању („Службени гласник БиХ“, број: 95/12), члана 193. став (1) Закона о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13) и члана 18. Пословника Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, бр. 50/07, 33/09, 24/13 и 32/14) у поступку утврђивања кршења одредаба Закона о финансирању од стране политичке странке ---, са сједиштем у ----, заступаној по предсједнику странке, због кршења одредаба Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је на 63. сједници, одржаној дана 09.12.2015. године, д о н и ј е л а

О Д Л У К У

Политичка странка ---- одговорна је што у 2013. години:

а) није водила евиденцију о пријему добровољних прилога, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

б) остварила **забрањени прилог у износу од 80,00 КМ** и користила пословни простор у власништву Општине Вукосавље, бесправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

с) примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједост већа од 10.000,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању,

па јој се на основу члана 15. став (2) и примјеном члана 19. и члана 20. Закона о финансирању изриче:

1) за повреду из става (1) тачке а) новчана казна у износу од 500,00 КМ (словима: петстотина конвертибилних марака),

2) за повреду из става (1) тачке б) новчана казна у износу од 600,00 КМ (словима: шестстотина конвертибилних марака), и

3) за повреду из става (1) тачке ц) новчана казна у износу од 6.000,00 КМ (словима: шест хиљада конвертибилних марака), односно

јединствена новчана казна у износу од 7.100,00 КМ (словима: седамхиљада и стотину конвертибилних марака).

Новчана казна из става (1) ове одлуке уплатиће се у року од осам дана од дана правоснажности ове одлуке на рачун Министарства финансија и трезора БиХ.

Образложење

...

Надаље, у доказном поступку Централна изборна комисија БиХ је провела доказе увидом у Коначни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2013. годину и утврдила:

- да политичка странка није у пословним књигама евидентирала неновчане донације по основу бесплатног коришћења пословних простора Удружења грађана „Кључки бисери“, Удружења избјеглих и расељених лица Пале и Општине Сребреница, чиме је прекршила одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању,

- да је примила прилог Општине Источни Дрвар у износу од 80,00 КМ и

- да је користила пословни простор у власништву Општине Вукоставље, бесправно и без плаћања закупа, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (1) Закона о финансирању, и

- да је примила прилоге у укупном износу од 5.700,00 КМ од правних лица “Енерготехника“ д.о.о. Добој и “Мојић“ д.о.о. Бијељина која су склопила уговоре о јавним набавкама радова и роба са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању.

...

2.1.4. Izdavačka djelatnost, prodaja promidžbenog materijala i organiziranje stranačkih manifestacija – članak 3. stavak (1) točka c) Zakona o financiranju

Zakonodavac je propisao ovaj izvor financiranja, ne vodeći računa o implikacijama na djelatnost političkih stranaka, kao organizacija u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi sudjelovanja na izborima, a s ciljem provedbe političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Da bi se politička stranka bavila izdavačkom djelatnošću ili prodajom promidžbenog materijala, morala bi ući u sferu profitne djelatnosti, koja zahtijeva vlastito izdavaštvo, proizvodne pogone ili vlastitu trgovinsku djelatnost. Time se političkoj stranci kao neprofitnoj organizaciji nameću sve obveze sukladno poreznim propisima, obveza ulaska u PDV sustav, obveza fiskalizacije i druge porezne obveze po temelju izravnih poreza, što je udaljava od stvarnih ciljeva. Ista je situacija ukoliko bi se politička stranka bavila organizacijom stranačkih manifestacija, s ciljem ostvarivanja dobiti iz koje bi financirala svoje političke aktivnosti.

Čak i da promidžbeni materijal politička stranka osigura kao donacije pravnih i fizičkih osoba, njihovom prodajom postaje porezni obveznik, što je svojstveno profitno orijentiranim društvima.

2.1.5. Ograničenja u svezi sa prihodima od imovine i dobit od poduzeća u vlasništvu političkih stranaka – članak 3. stavak (1) točka d) Zakona o financiranju

Politička stranka u svom vlasništvu može imati imovinu i od nje ostvarivati prihod kojim će se financirati svoje političke aktivnosti. Zakon o financiranju ne propisuje koja je to imovina koju može posjedovati politička stranka, ali propisuje godišnji limit na ovaj izvor financiranja.

Godišnji prihod političke stranke od imovine ne smije preći 20% ukupnog prihoda političke stranke, ostvarenog iz svih izvora. Ukoliko politička stranka od imovine ostvari prihod koji je veći od 20% ukupnih prihoda, tada je obvezna u roku od 30 dana, od dana podnošenja financijskog izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, iznos iznad ovog procenta uplatiti u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom. Dokaz da je sredstva uplatila organizaciji koja je registrirana za bavljenje dobrotvornim radom, te da se ta organizacija zaista bavi dobrotvornim radom, a ne samo da ima upisanu tu djelatnost, dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Političkim strankama je zabranjeno da ostvaruju prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.

Politička stranka se može financirati od dobiti poduzeća koja su u njezinom vlasništvu, pod uvjetom da obavljaju djelatnost koja je dozvoljena Zakonom o financiranju. Poduzeće u vlasništvu političke stranke može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačku djelatnost. Pored toga što je propisana vrsta djelatnosti poduzeća u vlasništvu političkih stranaka, Zakonom o financiranju je propisan limit na visinu prihoda koji politička stranka može ostvariti iz ovog izvora.

Godišnji prihod političke stranke od dobiti poduzeća u njezinom vlasništvu ne smije preći 20% ukupnog prihoda političke stranke. Ukoliko politička stranka ostvari prihod po ovoj osnovi koji je veći od 20% ukupnog prihoda stranke, obvezna je tu razliku dati u dobrotvorne svrhe, na isti način kao i razliku od prihoda od imovine.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članak 3. stavak (4)¹²– prekoračenje limita na visinu prihoda od imovine.

Primjer 1.

U izvješću o reviziji financijskih izvješća za 2004. godinu navedeno je sljedeće:

“S obzirom na to da je ukupno ostvareni prihod političke stranke u izvješćenom razdoblju iznosio 121.755,00 KM, zaključili smo da je prihod od imovine u vlasništvu stranke u izvješćenom razdoblju iznosio 44.540,00 KM, odnosno 36,58% ukupno ostvarenog prihoda.

Članak 3. stavak 4. Zakona o financiranju propisuje obvezu političkim strankama čiji prihod od imovine prelazi 20% ukupno ostvarenog prihoda da u roku od 30 dana od dana podnošenja financijskog izvješća prihod koji prelazi navedenih 20% daje u dobrotvorne svrhe.

Kako je 20% ukupno ostvarenog prihoda stranke 24.351,00 KM, stranka je bila dužna dati u dobrotvorne svrhe 20.189,00 KM.

Stranka je dala dobrotvorne priloge u školskom priboru izbjegličkom centru u Starom Ilijašu u iznosu od 680,00 KM, što je, 30. 6. 2005., isplaćeno putem blagajne.

Kada od 20.189,00 KM, koliko je stranka dužna dati u dobrotvorne svrhe, oduzmemo iznos od 680,00 KM, dolazimo do zaključka da preostali iznos prihoda od imovine u visini od 19.509,00 KM stranka nije dala u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbe članka 3. stavak (4) Zakona o financiranju.“

---

¹² Zakon o financiranju (“Službeni glasnik BiH”, br. 22/00).

Središnje izborno povjerenstvo BiH je zbog prekršaja članka 3. stavak (4) Zakona o financiranju donijelo odluku kojom je političkoj stranci izreklo novčanu kaznu.

Na osnovu člana 13. stav (2) i člana 15. stav (1) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00), a u vezi sa članom 15.6. stav (2) Izbornog zakona BiH (“Službeni glasnik BiH“, broj 23/01, 7/02, 9/02, 29/02, 4/04, 20/04 i 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06 i 24/06), Središnje izborno povjerenstvo BiH je na 31. sjednici, održanoj dana 24.05.2007. godine donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ----, sa sjedištem u ---, **odgovorna je** što u 2004. godini nije uplatila iznos od 19.509,00 KM, koji se odnosi na prihod od imovine i koji prelazi iznos od 20% ukupnog godišnjeg prihoda stranke, u dobrotvorne svrhe, čime je prekršila odredbu **člana 3. stav (4)**. Zakona o financiranju, pa joj se na osnovu navedene zakonske odredbe i primjenom člana 15. stav (1) Zakona o financiranju izriče novčana kazna u iznosu od **1.000,00 KM (slovima: hiljadu konvertibilnih maraka)**.

(2) Nalaže se političkoj stranci da iznos od 19.509,00 KM uplati u roku od 15 dana od dana prijema ove Odluke, u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom i da o tome dostavi dokaz Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a ukoliko u ostavljenom roku ne izvrši svoje obaveze iz ovog stava, Središnje izborno povjerenstvo BiH će izdati nalog za prinudno izvršenje ove administrativne mjere.

(3) **Uplata novčane kazne iz stava (1) ove odluke vrši se na račun Ministarstva finansija i trezora BiH, broj: 000 003 00000001 45, kod Centralne banke BiH, sa pozivom na broj 37111 i sa naznakom-kazna po odluci Središnjeg izbornog povjerenstva BiH broj: 01-07-6-1727/07 od 24.05.2007. godine, u roku od osam (8) dana od dana pravosnažnosti odluke, a dokaz o izvršenoj uplati dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.**

O b r a z l o ž e n j e

...

Služba za reviziju je utvrdila da je politička stranka ---- u kontrolisanom razdoblju ostvarila prihode od imovine u vlasništvu stranke *u iznosu većem od 20% ukupnog godišnjeg prihoda stranke*, jer je ukupni ostvareni prihod koji je iskazala ova politička stranka iznosio 121.755,00 KM u okviru kojeg je prihod po osnovu imovine iznosio 44.540,00 KM, odnosno 36,58 %. Kako limit ove vrste prihoda od 20% od ukupnog prihoda iznosi 24.251,00 KM, slijedi da je isti premašen za *iznos od 20.189,00 KM*, a koji iznos je stranka bila obavezna dati u dobrotvorne svrhe sukladno odredbom člana 3. stav (4) Zakona o financiranju.

Isto tako, utvrđeno je da politička stranka ---- je dala u dobrotvorne svrhe iznos od 680,00 KM, a da iznos od 19.509,00 KM nije dala u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje se bave dobrotvornim radom, što je bila obavezna kako je već navedeno, sukladno odredbom člana 3. stav (4) Zakona o financiranju.

...

Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana. Stranka je, zatim, izvršila uplatu u dobrotvorne svrhe u iznosu od 19.509,00 KM Crvenom križu Federacije BiH.

2.1.6. Rabljenje finansijskih sredstava za ostvarivanje ciljeva utvrđenih programom – članak 4. stavak (1) Zakona o financiranju

Člankom 4. stavak (1) Zakona o financiranju propisano je da finansijska sredstva koja politička stranka osigura sukladno odredbama ovog zakona može rabiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

Da bi postupile sukladno ovoj zakonskoj odredbi, političke stranke imaju obvezu da naprave plan utroška sredstava za svaku kalendarsku godinu, u kojem će detaljno predvidjeti troškove za svoje aktivnosti. Ovaj plan političke stranke pripremaju i donose u tekućoj godini za narednu godinu. Plan se Središnjem izbornom povjerenstvu BiH dostavlja uz godišnje finansijsko izvješće za prethodnu godinu.

Činjenica da se političke stranke osnivaju i djeluju s ciljem provedbe političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva, sama po sebi je dovoljna da se zna da političke stranke nisu humanitarne organizacije, niti socijalne ustanove, te da javna sredstva koja im se izdvoje iz proračuna za provedbu političkih ciljeva ne mogu preusmjeravati u druge svrhe. Pored navedenog, evidentni su i slučajevi zlouporabe javnih sredstava, kroz plaćanje roba i usluga, te isplate značajnih iznosa sredstava za osobne potrebe visokopozicioniranih članova političkih stranaka. Uz sve navedeno vrše se i porezne utaje.

Sukladno odredbi članka 14. stavak (4) Zakona o financiranju Središnje izborno povjerenstvo BiH svaku sumnju o kaznenom djelu, koja se može dovesti u svezu s financiranjem političkih stranaka i financiranjem izborne kampanje, obvezno je prijaviti mjerodavnom tužiteljstvu i drugim tijelima za provedbu zakona.

Zbog nepoštivanja odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju, Središnje izborno povjerenstvo BiH je 2016. sankcioniralo devet, a 2017. godine šest političkih stranaka, novčanim sankcijama u rasponu od 1.000,00 do 5.000,00 KM.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članka 4. stavak (1) – prekoračenje limita na visinu prihoda od imovine.

Primjer 1.

U izvješću o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2014. godinu navedeno je sljedeće:

“Stranka svojim Planom troškova za 2014. godinu nije planirala novčana sredstva za naknade vijećnika.

Na temelju akta broj: 01-14-388-71/15 od 04. 09. 2015. godine, utvrđeno je da su sredstva iz proračuna Kantona Sarajevo za 2014. godinu namjenjena za političku stranku u iznosu od 53.637,70 KM, isplaćena na transakcijski račun broj 1990496065383857 otvoren kod Sparkasse bank na ime fizičke osobe.

S obzirom na to da je stranka rabila proračunska sredstva izvan utvrđenog plana, prekršila je odredbe članka 4. stavak (1) Zakona o financiranju političkih stranaka.”

Nakon provedenog postupka Središnje izborno povjerenstvo BiH je zbog prekršaja odredbi ovog članka Zakona donijelo odluku kojom je političkoj stranci izreklo novčanu kaznu.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, broj: 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o financiranju od strane političke stranke ----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o financiranju, Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 92. sjednici, održanoj dana 08.12.2016. godine, d o n i j e l a

O D L U K U

- (1) Politička stranka ---- odgovorna je što u 2014. godini finansijska sredstva osigurana za finansiranje političke stranke iz proračuna nije koristila sukladno odredbama člana 4. stav (1) Zakona o financiranju, pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) i primjenom člana 19. Zakona o financiranju izriče novčana kazna u iznosu od **5.000,00 KM (slovima: pet hiljada konvertibilnih maraka)**
- (2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

....

Nadalje, u dokaznom postupku Središnje izorno povjerenstvo BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvješće o pregledu godišnjeg finansijskog izvješća za 2014. godinu i utvrdila:

-da politička stranka svojim programom utroška sredstava u 2014. godinu nije planirala sredstva za naknade vijećnicima. Međutim, uvidom u akt Skupštine Kantona Sarajevo, broj: 01-14-388-71/15 od 04.09.2015. godine, Središnje izorno povjerenstvo BiH je utvrdila da su sredstva izdvojena iz proračuna Kantona Sarajevo za 2014. godinu namjenjena za finansiranje političke stranke, u iznosu od 53.637,70 KM, isplaćena na privatni račun zastupnika u Kantonalnoj skupštini Kantona Sarajevo. U finansijskom izvješću koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka nije prijavila prihod od 53.637,70 KM koji je ostvarila iz proračuna Kantona Sarajevo, niti je iskazala u koju svrhu su sredstva u pomenutom iznosu utrošena, što nedvosmisleno ukazuje na činjenicu da je finansijska sredstva trošila mimo programa utroška, čime je prekršila odredbe člana 4. stav (1) Zakona o financiranju.

...

Politička stranka je na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH uložila žalbu Apalacijskom odjelu Suda Bosne i Hercegovine. Sud Bosne i Hercegovine je žalbu političke stranke odbio.

2.2. Izdvajanja iz proračuna za financiranje političkih stranaka

Zakon o financiranju propisuje da se političke stranke mogu financirati iz proračuna Bosne i Hercegovine sukladno ovom Zakonu, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno Zakonu, što znači da se sredstva iz proračuna nižih razina vlasti izdvajaju i isplaćuju sukladno entitetskim propisima, iako nisu usuglašeni sa odredbama državnog zakona i različito propisuju financiranje političkih stranaka iz proračuna.

2.2.1. Financiranje političkih stranaka iz proračuna Bosne i Hercegovine

U proračunu institucija Bosne i Hercegovine osiguravaju se sredstva za financiranje političkih stranaka, koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini BiH i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH.

Ukupno izdvojena sredstva ne mogu prelaziti iznos od 0,2% proračuna Bosne i Hercegovine u kalendarskoj godini.

Sredstva se raspodjeljuju na način da se: 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate, 60% sredstava se dijeli prema broju zastupničkih mandata, a 10% sredstava se raspoređuje parlamentarnim skupinama, srazmjerno broju zastupničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

Članovi koalicije političkih stranaka sudjeluju u raspodjeli sredstva na temelju sporazuma za raspodjelu novčanih sredstava, koji je deponiran u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a ako takav sporazum ne postoji, sredstva se raspoređuju između članica koalicije političkih stranaka prema broju dobivenih mandata.

Parlamentarne skupine, odnosno klubovi zastupnika i izaslanika i neovisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini BiH, sudjeluju u raspodjeli sredstava (dio sredstava od 60%) prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata u domovima Parlamentarne skupštine BiH.

Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine BiH će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovog članka, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u svezi s provedbom ovog Zakona.

2.2.2. Financiranje političkih stranaka iz proračuna Federacije Bosne i Hercegovine

Federacija Bosne i Hercegovine nema zakon kojim je propisano financiranje političkih stranaka iz Proračuna Federacije Bosne i Hercegovine, pa sredstva za financiranje političkih subjekata utvrđuje Zakonom o izvršenju Proračuna Federacije BiH¹³, koji se donosi za svaku proračunsku godinu.

Zakonom o izvršenju proračuna Federacije Bosne i Hercegovine za 2016. godinu

---

¹³ Zakon o izvršenju Proračuna Federacije BiH donosi se za svaku godinu.

propisano je da se za financiranje političkih stranaka i koalicija izdvajaju sredstva u iznosu od 0,2% u odnosu na ukupne proračunske prihode.

Sredstva utvrđena na razdjelu 15. proračuna, pozicija "Transfer za političke stranke i koalicije" koriste se po programu koji donosi Vlada.

Sredstva namijenjena za financiranje političkih subjekata raspoređuju se tako da 40% od predviđenog iznosa pripada političkim subjektima, koji su zastupljeni u Parlamentu, u jednakim iznosima, a 60% prema broju zastupnika u domovima Parlamenta, na dan dodjele mandata.

Ukoliko je ugovorom između članica koalicije reguliran način raspodjele novčanih sredstava, sredstva koja pripadaju koaliciji Vlada raspoređuje na temelju odredbi ugovora.

S obzirom na to da Federacija Bosne i Hercegovine nije donijela poseban propis kojim bi detaljno uredila način financiranja političkih stranaka iz entitetskog proračuna i proračuna nižih razina vlasti u ovom entitetu, analogno odredbi članka 7. stavak (6) državnog Zakona o financiranju, svako tijelo vlasti koji vrši isplatu sredstva za financiranje političkih stranaka, svojim aktima treba detaljno regulirati raspodjelu sredstava iz svog proračuna, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u svezi s provedbom akta. Takvi akti ne mogu se donositi za pojedinačne slučajeve, u ovisnosti o volji političkog subjekta koji trenutačno participira u vlasti, niti primjenjivati selektivno, kako se neki politički subjekti ne bi dovodili u neravnopravan položaj.

2.2.3. Financiranje političkih stranaka iz proračuna Republike Srpske

Financiranje političkih stranaka u Republici Srpskoj je uređeno Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine¹⁴.

Sredstva izdvojena iz proračuna Republike Srpske, sukladno ovom Zakonu, koriste se za:

- financiranje dijela troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno vijećnika;
- pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- pokriće dijela troškova rada zastupničkih, izaslaničkih, odnosno vijećničkih klubova i skupina.

Sredstva izdvojena za financiranje troškova redovitog rada političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika, odnosno vijećnika ne mogu biti manja od 0,2% ukupnih proračunskih prihoda iz predhodne godine.

Sredstva se raspoređuju na sljedeći način:

- 20% sredstava se raspoređuju u jednakim iznosima svim političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike u skupštini i neovisnim zastupnicima i
- 80% se raspoređuje srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, neovisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.

---

¹⁴ "Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 65/08.

2.2.4. Financiranje političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Financiranje političkih stranaka u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine uređeno je Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.¹⁵

Sukladno odredbama ovog Zakona sredstva iz proračuna Brčko Distrikta izdvajaju se za:

- predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta BiH i
- redovit rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta BiH.

Sredstva za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redoviti izbori za Skupštinu Brčko Distrikta i to u iznosu 0,03% prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 60.000 KM, ovisno o tomu koji je iznos niži.

Sredstva za redovit rad političkih stranaka izdvajaju se po godišnjoj stopi od 0,1% od prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 200.000 KM, ovisno o tomu koji od ova dva iznosa je niži.

Sredstva izdvojena za redovit rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta BiH raspoređuju na taj način da se:

- 30% sredstava raspoređuje u jednakim iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenim u Skupštini Brčko Distrikta BiH, dok se
- 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko Distrikta BiH u trenutku raspodjele.

Služba za reviziju je u postupcima pregleda i revizije finansijskih izvješća utvrdila da pojedine političke stranke nisu prijavljivale prihode iz proračuna koje su primili njihovi niži organizacijski dijelovi ili njihovi vijećnici na svoje transakcijske račune.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članka 11. i članka 12. – neprijavlivanje prihoda iz proračuna.

Primjer 1.

Izvršenom revizijom finansijskog izvješća političke stranke i finansijske dokumentacije za 2012. godinu, utvrđeno je da politička stranka nije u poslovnim knjigama i finansijskom izvješću koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH iskazala prihode koji je ostvarila iz proračuna Kantona 10 u iznosu od 72.000,00 KM i prihod iz proračuna Općine Pelegićevo u iznosu od 1.000,00 KM, čime je prekršila odredbe članka 11. stavak (1) i (3) tada važećeg Zakona o financiranju i članka 13. i članka 19. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka.

---

¹⁵ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH“, broj: 29/04, 14/07 i 19/07.

“Na Zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH Ministarstvo financija kantona je dostavilo akt, broj: 03-05-14-81.28/13 od 29. 08. 2013. godine, sa pregledom uplaćenih sredstva u razdoblju od 01. 01. do 31. 12. 2012. godine u ukupnom iznosu od 72.000,00 KM. U aktu se navodi da je jedna tranša, u iznosu od 36.000,00 KM, uplaćena 04. 01. 2012. godine na transakcijski broj: 3381502500006993 i druga tranša uplaćena 24. 09. 2012. godine u iznosu od 36.000,00 KM, uplaćena na isti transakcijski račun. Stranka navedena sredstva proračuna nije evidentirala u poslovnim knjigama ni u financijskom izvješću, a također nije iskazala navedeni transakcijski račun.

-Stranka u financijskom izvješću nije iskazala sredstva proračuna Općine Pelagićevo u iznosu od 1.000,00 KM. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, Općina Pelagićevo je dostavila akt, broj: 02-402-16/13 od 12. 09. 2013. godine, u kojemu je navedeno da je Općina uplatila sredstva proračuna u iznosu od 1.000,00 KM na tekući račun 5620118073680593 NLB Razvojna banka.”

Središnje izorno povjerenstvo BiH je zbog prekršaja članka 11. tada važećeg Zakona o financiranju donijelo odluku kojom je političkoj stranci izreklo novčanu kaznu.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 i 41/13) i člana 18. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku protiv političke stranke -----, sa sjedištem u ---, zastupanoj po predsjedniku stranke, zbog kršenja odredaba Zakona o financiranju, Središnje izorno povjerenstvo BiH je na 85. sjednici, održanoj dana 18.12.2014. godine, donijela

ODLUKU

(1) Politička stranka ---. odgovorna je što u 2012. godini nije uspostavila potpune i tačne evidencije o svojim prihodima i rashodima i nije podnijela finansijski izvješće u formi koju je odobrila Središnje izorno povjerenstvo BiH, čime je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i (3) tada važećeg Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 22/00, 102/09 i 54/10), pa joj se na osnovu člana 15. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, broj: 95/12), a u vezi sa članom 6.7 stav (1) tačka 1. Izbornog zakona BiH izriče:

- novčana kazna u iznosu od 9.000,00 KM (slovima: devethiljada KM).

(2) Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Nadalje, u dokaznom postupku Središnje izorno povjerenstvo BiH je provela dokaze uvidom u Konačni izvješće o reviziji godišnjeg financijskog izvješća za 2012. godinu i utvrdila da:

- U poslovnim knjigama niti u finansijskom izvješću koji je podnijela Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, politička stranka nije iskazala prihode koji je ostvarila iz proračuna Kantona 10 u iznosu od 72.000,00 KM, i prihod iz proračuna općine Pelagićevo u iznosu od 1.000,00 KM, a takođe nije iskazala niti transakcioni račun broj: 3381502500006993 na koji su uplaćena sredstva iz proračuna Kantona 10.

...

Na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH politička stranka je uložila žalbu, koja je rješenjem Suda Bosne i Hercegovine odbijena kao neosnovana.

2.3. Financiranje izborne kampanje

Kada je riječ o izvorima financiranja, političke stranke i neovisni kandidati sredstva za financiranje izborne kampanje osiguravaju sukladno Zakonu o financiranju.

Osim sredstava iz proračuna za redovit rad političkih stranaka, iz proračuna u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH se izdvajaju i sredstva za financiranje izborne kampanje.

Sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine, iz proračuna u Republici Srpskoj se izdvajaju sredstva za pokriće dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika.

Sukladno članku 8. Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine, troškovi izborne kampanje su: troškovi tiskanja plakata i plakatiranje, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i slično u javnim glasilima, troškovi organizacije i provedbe predizbornih skupova, troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornih materijala, koji se šalje biračima i druge sa ovim povezane aktivnosti, u razoblju od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Zakonom o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine je propisano da će se sredstva iz proračuna Brčko Distrikta BiH izdvajati za predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta BiH. Također, ovim Zakonom je utvrđeno da se troškovi predizborne kampanje odnose se na sredstva utrošena za: plakate, reklame, bilborde, letke; organiziranje javnih skupova i druge aktivnosti vezane za predizbornu kampanju.

2.3.1. Financijsko izvješćivanje o izornoj kampanji

Političke stranke i neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti BiH na svim razinama dužni su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

- a) financijsko izvješće koje obuhvata razdoblje koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborno financijsko izvješće) i
- b) dodatno financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborno financijsko izvješće).

Kao i godišnja financijska izvješća, političke stranke predizborna i postizborna financijska izvješća podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u elektronskoj formi putem aplikacije FI SIP BiH. Političke stranke predizborna financijska izvješća u čvrstom umnošku, tiskana iz Aplikacije FI SIP BiH, dostavljaju skupa sa prijavom za ovjeru za sudjelovanje na izborima, dok se postizborna financijska izvješća dostavljaju u roku od 30 dana od dana kada Središnje izorno povjerenstvo BiH objavi konačne rezultate izbora.

Sadržaj i forma obrazaca predizbornih i postizbornih financijskih izvješća političkih stranaka utvrđena je člankom 5. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, a točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba.

Pregled, kontrolu i reviziju predizbornih i postizbornih financijskih izvješća političkih stranaka obavlja Služba za reviziju.

Neovisni kandidati predizborna i postizborna financijska izvješća podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u čvrstom umnošku i na obrascima propisanim Pravilnikom o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima neovisnih kandidata.

2.3.2. Troškovi izborne kampanje

Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH utvrđena je obveza podnošenja predizbornih i postizbornih financijskih izvješća, sadržaj ovih izvješća, kao i ograničenje troškova predizborne kampanje.

Naime, člankom 15.1 stavak (1) Izbornog zakona BiH propisano je da financijska izvješća sadrže i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima.

Člankom 15.10 stavak (1) Izbornog zakona BiH propisano je da u roku od sedam dana od zaključivanja Središnjeg biračkog popisa, Središnje izborni povjerenstvo BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu i da taj broj služi kao osnova za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za financiranje izborne kampanje.

Maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština, te 30 feninga za izbore za načelnika općine/gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/skupštine općine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, predsjednika i potpredsjednike RS.

2.3.3. Namjenski račun za financiranje izborne kampanje

Sukladno članku 4.4 Izbornog zakona BiH, politički subjekti imaju obvezu da u Prijavi za ovjeru navedu podatke o broju računa za financiranje izborne kampanje.

Središnje izborni povjerenstvo BiH je sukladno svojim mjerodavnostima iz članka 2.9 Izbornog zakona BiH donijelo Pravilnik o prijavi i uvjetima za ovjeru političkih subjekata za sudjelovanje na Općim izborima 2018. godine kojim je propisalo formu i sadržaj prijave za ovjeru političkih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/18). Odredbom članka 4. stavak (2) ovog Pravilnika, propisano je da su političke stranke i neovisni kandidati obvezni da taksu za ovjeru prijave za sudjelovanje na Općim izborima 2018. godine uplate sa svog transakcijskog računa koji će se namjenski rabiti za izbornu kampanju tijekom Općih izbora 2018. godine.

Sukladno navedenom, političke stranke su imale obvezu otvoriti transakcijski račun koji će namjenski rabiti za izbornu kampanju i putem kojega će obavljati sve transakcije u svezi sa financiranjem izborne kampanje: uplate priloga fizičkih i pravnih osoba, sredstava iz proračuna za financiranje kampanje sukladno propisima ili prijenosom sredstava na ovaj namjenski račun sa drugih računa političke stranke, te plaćanje svih troškova izborne kampanje. Sa namjenskog računa se ne mogu vršiti plaćanja bilo kojih drugih troškova stranke, sem troškova izborne kampanje.

3. Podzakonski akti

Središnje izborno povjerenstvo BiH, sukladno odredbama Zakona o financiranju i odredbama Izbornog zakona BiH, donosi propise za provedbu odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja političkih subjekata.

Sukladno svojim mjerodavnostima, Središnje izborno povjerenstvo BiH je donijelo tri pravilnika kojima je uređeno izvješćivanje u oblasti financiranja političkih stranaka i izbornih kampanja i pravilnik kojim su utvrđene procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka.

3.1. Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka

Središnje izborno povjerenstvo BiH je u veljači 2018. godine prvi put razdvojilo način podnošenja financijskih izvješća političkih stranaka koje sudjeluju na izborima i financijskih izvješća koje podnose neovisni kandidati. Donijela je dva odvojena pravilnika, čime je izvan snage stavljen Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih subjekata¹⁶.

Pravilnikom o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka uređuje se način podnošenja, njihov sadržaj i forma, te kontrola financijskih izvješća političkih stranaka koje sudjeluju na izborima, a obvezne su izvješća podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Političke stranke koje sudjeluju na izborima za tijela vlasti BiH na svim razinama dužne su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

- a) financijsko izvješće koje obuhvata razdoblje koje počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborno financijsko izvješće) i
- b) dodatno financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborno financijsko izvješće).

Političke stranke predizborna i postizborna financijska izvješća podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u elektroničkoj formi putem aplikacije FI SIP BiH, a potvrdu o podnesenom financijskom izvješću i tiskane obrasce financijskog izvješća iz Aplikacije FI SIP BiH u PDF formatu, potpisane i ovjerene pečatom političke stranke dostavljaju i u čvrstom umnošku.

Političke stranke predizborna financijska izvješća u čvrstom umnošku dostavljaju skupa sa prijavom za ovjeru za sudjelovanje na izborima, dok se postizborna financijska izvješća dostavljaju u roku od 30 dana od dana kada Središnje izborno povjerenstvo BiH objavi konačne izborne rezultate izbora.

Sadržaj i forma obrazaca predizbornih i postizbornih financijskih izvješća političkih stranaka utvrđena je člankom 5. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka.

---

¹⁶ "Službeni glasnik BiH", broj: 10/18.

Točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba.

3.2. Pravilnik o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka

Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka propisan je način njihovog podnošenja, sadržaj i forma, kontrola financijskih izvješća i način pristupa javnosti informacijama koje su sadržane u izvješćima o pregledu i reviziji financijskih izvješća političkih stranaka.

Središnje izborno povjerenstvo BiH je razvilo aplikaciju za elektronsko podnošenje financijskih izvješća političkih stranaka koja služi za upravljanje podacima o financiranju političkih stranaka.

Sukladno članku 3. Pravilnikom o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka političke stranke imaju obvezu da Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnose godišnje finansijsko izvješće za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu u elektronskoj formi putem aplikacije FI SIP BIH. Potvrdu o podnesenom godišnjem financijskom izvješću i tiskane obrasce financijskog izvješća u PDF formatu ovjere potpisom ovlaštene osobe i pečatom političke stranke dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u tvrdom umnošku.

Za točnost podataka prezentiranih u izvješću odgovorna je politička stranka, predsjednik stranke ili druga ovlaštena osoba koja svojim potpisom ovjerava svaki obrazac financijskog izvješća.

Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da politička stranka nije postupila sukladno odredbama Zakona o financiranju i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su oni otklonjivi. Ako politička stranka ne otkloni nedostatke, ili su neotklonjivi, Središnje izborno povjerenstvo BiH će političkoj stranci izreći sankciju ili poduzeti odgovarajuću administrativnu mjeru.

3.3. Pravilnik o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima neovisnih kandidata

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja financijskih izvješća, sadržaj i forma i kontrola financijskih izvješća neovisnih kandidata, koji sudjeluju na izborima, a obvezni su izvješća podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti BiH na svim razinama dužni su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

- a) financijsko izvješće koje obuhvata razdoblje koje počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru (predizborno finansijsko izvješće) i
- b) dodatno financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata (postizborno finansijsko izvješće).

Neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima Središnjem izbornom povjerenstvu BiH financijska izvješća podnose u čvrstom umnošku.

Predizborno financijsko izvješće neovisni kandidati podnose u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, a postizborno izvješće u roku od 30 dana od dana kada Središnje izbornom povjerenstvo BiH objavi konačne izborne rezultate.

Ako Središnje izbornom povjerenstvo BiH smatra da neovisni kandidat nije postupio sukladno odredbama Zakona o financiranju, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da neovisni kandidat, za kojega je ustanovljeno da je prekršio odredbe navedenih zakona i ovoga pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive. Ako neovisni kandidat ne otkloni nedostatke, ili su oni neotklonjivi, a Služba za reviziju utvrdi da je neovisni kandidat prekršio odredbe Zakona o financiranju, odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, Središnje izbornom povjerenstvo BiH će neovisnom kandidatu izreći sankciju ili poduzeti odgovarajuću administrativnu mjeru.

3.4. Pravilnik o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka

Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka utvrđene su procedure po kojima Služba za reviziju vrši pregled, kontrolu i reviziju financijskih izvješća političkih stranaka.

Služba za reviziju vodi evidencije o primljenim financijskim izvješćima i utvrđuje: da li su podnesena na obrascima koje je propisalo Središnje izbornom povjerenstvo BiH; da li je podneseno u zakonskom roku; da li je izvješćeno razdoblje odgovarajuće i da li je financijsko izvješće potpisala osoba ovlaštena za podnošenje i da li na svakom obrascu postoji otisak pečata političke stranke.

Nakon izvršene kontrole financijskih izvješća, Služba za reviziju će političkim strankama uputiti zahtjev za dostavljanje dodatne financijske dokumentacije, koja je prema procjeni revizora neophodna kod utvrđivanja vjerodostojnosti podataka iskazanih u financijskim izvješćima političke stranke i da bi se moglo utvrditi da li je stranka postupala sukladno Izbornom zakonu BiH i Zakonu o financiranju. Pored navedenog, Služba za reviziju može pribaviti dokaze vezane za financiranje političkih stranaka iz drugih izvora (državnih institucija, javnih ustanova, javnih poduzeća, ostalih pravnih osoba, banaka i sl.). Središnje izbornom povjerenstvo BiH sukladno svojim ovlaštenjima može zatražiti od određenih osoba da daju odgovore u pisanoj formi ili pribaviti izjave svjedoka kako bi utvrdilo da li je politička stranaka postupala sukladno Zakonu o financiranju i Izbornom zakonu BiH.

Služba za reviziju, zatim, sačinjava listu političkih stranaka kod kojih nije potrebna dodatna kontrola u prostorijama stanaka i listu političkih stranaka kod kojih je potrebno izvršiti reviziju financijskih izvješća u prostorijama stranaka.

Kada je riječ o političkim strankama kod kojih nije potrebna dodatna kontrola, nakon što pregleda i ocijeni zaključke izvedene na temelju pribavljenih revizorskih dokaza, revizor će u roku od sedam dana od dana završetka pregleda pripremiti preliminarno izvješće

o pregledu za one političke stranke za koje ne smatra da su potrebni dodatni dokazi koji bi se prikupili u prostorijama stranaka, kako bi revizor mogao izraziti mišljenje da li je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju i Izbornom zakonu BiH.

Preliminarno izvješće o pregledu sa mišljenjem revizora se dostavlja političkoj stranci na očitovanje.

Politička stranka se u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvješća o pregledu može očitovati o nalazima revizije, te sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o financiranju otkloniti nedostatke u izvješću i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje može dostaviti i dodatne dokaze kojima osporava nalaze revizije iz preliminarnog izvješća o pregledu.

Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvješću o pregledu, revizor sukladno svojoj procjeni dopunjava i korigira prethodni nalaz, ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane ili je stranka dostavila dodatne dokaze i izdaje konačno izvješće o pregledu sa mišljenjem revizora o postupanju stranke sukladno Zakonu o financiranju i Poglavlju 15. Izbornog zakona BiH.

U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarno izvješće o pregledu postaje konačno izvješće o pregledu financijskih izvješća. Konačno izvješće o pregledu financijskih izvješća dostavlja se političkoj stranci.

Prije početka revizije financijskih izvješća, o svojoj namjeri da reviziju obavi na terenu, odnosno u prostorijama stranke, Služba za reviziju će obavijestiti političku stranku slanjem pisma najave, u kojem navodi organizacijske dijelove stranke čiji će izvještaji biti predmet revizije, datum početka obavljanja revizije, vrijeme neophodno za obavljanje revizije u prostorijama političke stranke i imena revizora koji će obavljati reviziju.

Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješća sjedišta stranke i najmanje dva organizacijska dijela koja odredi Služba za reviziju.

Nakon što prikupi revizijske dokaze na terenu, revizor će pripremiti i izdati preliminarno izvješće o reviziji. Preliminarno izvješće o reviziji sa nalazima revizora dostavlja se političkoj stranci na očitovanje, na koji se politička stranka u roku od deset dana od dana dostavljanja preliminarnog izvješća o reviziji može očitovati o nalazima revizije, te sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o financiranju otkloniti nedostatke i povrede zakona koje su otklonjive. Stranka uz očitovanje, također, može dostaviti i dodatne dokaze koji revizoru nisu bili dostupni u vrijeme obavljanja revizije ili kojima osporava nalaze revizije navedene u preliminarnom izvješću o reviziji.

Nakon što se politička stranka očituje o nalazima revizije navedenim u preliminarnom izvješću, revizor sukladno svojoj procjeni dopunjava i korigira prethodni nalaz, ukoliko smatra da su primjedbe stranke osnovane ili je stranka dostavila dodatne dokaze, i izdaje konačno izvješće o reviziji sa mišljenjem revizora o postupanju stranke sukladno Zakonu o financiranju i Poglavlju 15. Izbornog zakona BiH. U slučaju da se politička stranka u ostavljenom roku ne očituje na nalaz revizije, preliminarno izvješće o reviziji postaje konačno izvješće o reviziji financijskih izvješća.

4. Poslovne knjige političkih stranaka i druge evidencije o prihodima i rashodima

Političke stranke imaju obvezu da vode poslovne knjige i podnose financijska izvješća sukladno računovodstvenim propisima i odredbama Zakona o financiranju.

4.1. Vođenje poslovnih knjiga

Političke stranke, kao pravne osobe, uspostavljaju računovodstveni sustav i svoje poslovne knjige vode sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji, Međunarodnim računovodstvenim standardima i Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja. Pored obveza koje proizlaze iz računovodstvenih propisa, političke stranke imaju dodatne obveze koje proizlaze iz Zakona o financiranju političkih stranaka.

U kontekstu odredbi članka 11. Zakona o financiranju, stranke su dužne voditi poslovne knjige i podnositi financijska izvješća sukladno računovodstvenim propisima.

Pored financijskih izvješća koje podnose sukladno računovodstvenim propisima mjerodavnim agencijama (Financijsko-informatička agencija FIA u Federaciji BiH ili Agenciji za posredničke, informatičke i financijske usluge u Republici Srpskoj), političke stranke su dužne da Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesu i financijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu) propisano Zakonom o financiranju i Poglavljem 15. Izbornog zakona BiH.

Političke stranke su obvezne čuvati sva svoja financijska izvješća najmanje šest godina nakon njihovog podnošenja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Logično je da se pored izvješća propisanih Zakonom o financiranju, u istome razdoblju trebaju čuvati knjigovodstvene evidencije i dokumentacija na temelju kojih su podnesena izvješća.

Sustav računovodstva svake političke stranke mora se zasnivati na računovodstvenim principima: točnosti, istinitosti, pouzdanosti, sveobuhvatnosti, pravovremenosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Političke stranke su dužne da sukladno Zakonu o računovodstvu i reviziji vode poslovne knjige, koje čine: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne knjige (analitičke evidencije koje se vode za osnovna sredstva, potraživanja, gotovinu i gotovinske ekvivalente, obveze i druge bilansne pozicije).

Pregledom i revizijom financijskih izvješća političkih stranaka utvrđeno je da političke stranke ne vode adekvatne evidencije o svojim prihodima, rashodima i obvezama, odnosno da poslovne knjige ne vode sukladno računovodstvenim propisima. Također je uočeno da određeni broj političkih stranaka ne vodi poslovne knjige i ne podnosi financijska izvješća sukladno računovodstvenim propisima.

Posebno ističemo da političke stranke kao pravne osobe imaju obvezu da transakcije gotovim novcem putem blagajne obavljaju sukladno entitetskim uredbama o plaćanju gotovim novcem, da transakcije budu dokumentirane vjerodostojnim ispravama i odobrene za isplatu, kao i evidentirane u momentu naplate ili isplate.

U dosadašnjoj praksi evidentno je da u poslovnim knjigama političkih stranaka, pa samim time i u financijskom izvješću, nije obuhvaćen značajan dio poslovnih događaja i to onih koji se odnose na prihode po temelju nenovčanih donacija. Kako najčešće

nenovčana donacija predstavlja besplatno pruženu uslugu političkoj stranci, istodobno u poslovnim knjigama nisu evidentirani ni troškovi u istom iznosu. Sve je to urađeno pod izgovorom da osoba koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga nije raspolagala knjigovodstvenom ispravom.

Činjenica je da je knjigovodstvena isprava pisani dokaz ili memorirani elektronski zapis o nastalom poslovnom događaju, koji je potpisala osoba koja je ovlaštena za sastavljanje i kontrolu knjigovodstvene isprave, a služi kao osnova za knjiženje u poslovnim knjigama. Međutim postoji i druga činjenica kada su u pitanju političke stranke koje najčešće nenovčane donacije ostvaruju na temelju besplatnog rabljenja poslovnih prostora, koje im svojim odlukama dodjeljuju mjerodavna državna tijela. Takve odluke su javni dokumenti, objavljeni u službenim glasilima i svakako mogu poslužiti kao knjigovodstvena isprava za evidentiranje prihoda i troškova istodobno. Ukoliko u odluci nije navedena vrijednost besplatne usluge, obveza je političke stranke i osobe koje vodi poslovne knjige, da utvrdi njezinu tržišnu vrijednost i po njoj uknjiži iznos donacije.

Osim prihoda na temelju nenovčanih donacija, političke stranke u poslovnim knjigama ne evidentiraju troškove zakupnine sukladno obračunskoj osnovi, čime i obveze iskazuju u manjem iznosu u odnosu na stvarne. Također, političke stranke ne vrše usuglašavanje obveza sa dobavljačima, te ne provode popis imovine i obveza na kraju poslovne godine sukladno računovodstvenim propisima, što za posljedicu ima pogrešno iskazane podatke o imovini i obvezama političke stranke u poslovnim knjigama i finansijskim izvješćima.

Pored navedenog, uočeno je i da pojedine političke stranke nisu vršile konsolidiranja podataka o prihodima i rashodima, što je Središnje izborno povjerenstvo BiH, prvo propisivanjem obveze podnošenja obrazaca prihoda i rashoda, a zatim podnošenjem finansijskih izvješća elektroničkim putem nastojalo unaprijediti, a i pomoći ovlaštenim osobama za finansijska izvješća, koje su uglavnom pozicionirane u središtima političkih stranaka, da izvrše uvid i kontrolu nad poslovanjem nižih organizacijskih dijelova.

Zakonodavac je izmjenama i dopunama Zakona o financiranju iz 2016. godine, a na temelju preporuka Skupine zemalja Vijeća Europe protiv korupcije (GRECO), obvezao političke stranke da uredi sustav unutarnjih kontrola.

Naime, člankom 11. Zakona o financiranju propisano je da je politička stranka dužna svojim internim aktima urediti sustav unutarnje finansijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima radi sprječavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zlouporabe finansijskih sredstava.

U svezi sa ovim članom, političke stranke imaju obvezu propisati interne postupke i korake za evidentiranje prihoda i rashoda u poslovnim knjigama, kako bi spriječili zlouporabe u trošenju novčanih sredstava, koja su najvećim dijelom osigurana iz proračuna svih razina vlasti u Bosni i Hercegovini.

4.2. Financijska dokumentacija

Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, a u svrhu obavljanja pregleda i kontrole financijskih izvješća, političke stranke su obvezne dostaviti i dodatnu dokumentaciju, koja je prema procjeni revizora neophodna kod utvrđivanja vjerodostojnosti podataka iskazanih u financijskim izvješćima političke stranke i da bi se moglo utvrditi da li je stranka postupala sukladno Zakonu o financiranju i Izbornom zakonou BiH.

Radi se evidencijama iz poslovnih knjiga političke stranke (bruto bilans i glavna knjiga sa analitičkim evidencijama), izvodima sa transakcijskih računa, ugovorima o zakupu, dokumentaciji o imovini stranke, odlukama o visini članarine, računima, potvrđama o prijemu priloga i članarina, potvrđama ili izvodima otvorenih stavki sa dobavljačima, popisu imovine i obveza i drugoj dokumentaciji.

Ovu dokumentaciju Služba za reviziju koristi za utvrđivanje vjerodostojnosti podataka koji su iskazani u financijskim izvješćima, kao i da utvrdi da li stranke vode adekvatne i točne evidencije o prihodima, rashodima i obvezama.

Osim dokumentacije i izvoda iz poslovnih knjiga koje dostavljaju političke stranke, Služba za reviziju pribavlja i podatke iz eksternih izvora: podatke o sredstvima iz proračuna koja su isplaćena političkim strankama, podatke o rabljenju poslovnih prostorija općina i podatke o transakcijskim računima političkih stranaka koji se vode kod Centralne banke Bosne i Hercegovine.

4.3. Ovlaštena osoba za financijsko izvješće

Politička stranka je obvezna imenovati ovlaštenu osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje financijskih izvješća i koja je ovlaštena kontaktirati sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

O imenovanju ovlaštene osobe politička stranka je dužna obavijestiti Središnje izorno povjerenstvu BiH u roku 15 dana od njegovog imenovanja. U slučaju bilo kakve promjene statusa te osobe stranka je dužna u roku 15 dana obavijestiti Središnje izorno povjerenstvo BiH o toj promjeni.

Ovlaštena osoba potpisuje sva izvješća i odgovorna je za vođenje evidencija u svezi sa izvješćima, a na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ovlaštena osoba obvezna je da dostavi izvješća na uvid.

U praksi, kod nekih stranaka se javlja dilema da li ta osoba mora biti uposlena u političkoj stranci, da li isključivo ona mora voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvješća, te da li mora biti certificirani računovođa.

Zakon o financiranju ne propisuje uvjete za ovlaštenu osobu, osim što propisuje da je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političke stranke i podnošenje financijskih izvješća. Politička stranka dužna je svojim internim aktima urediti računovodstveni sustav i sustav odgovornosti za financijsko izvješćivanje.

Bitno je naglasiti da ukoliko politička stranka vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje financijskih izvješća ugovorom povjeri drugoj pravnoj osobi ili poduzetniku, ne može pravnu osobu u izvješću koji podnosi Središnjem izbornom povjerenstvu BiH navesti kao ovlaštenu.

Stranka mora imenovati fizičku osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političke stranke, podnošenje financijskih izvješća i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

Izmjenama i dopunama Zakona o financiranju propisana je sankcija i za fizičku osobu koja izvrši prekršaj.

Sukladno navedenom Središnje izorno povjerenstvo BiH je u svibnju 2018. godine novčano sankcioniralo osobe ovlaštene za podnošenje financijskih izvješća političkih stranaka.

Primjeri iz prakse – kršenje odredbi Zakona o financiranju, članka 12. stavak (4) – nepodnošenje financijskog izvješća.

Primjer 1.

Politička stranka nije podnijela godišnje financijsko izvješće za 2016. godinu, čime je prekršila odredbe članka 12. Zakona o financiranju. Središnje izorno povjerenstvo BiH je zbog prekršaja odredbi ovog članka Zakona izreklo novčanu kaznu političkoj stranci i osobi odgovornoj za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje financijskih izvješća i kontakt sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

Na osnovu člana 14. stav (2) Zakona o financiranju („Službeni glasnik BiH“, br. 95/12 i 41/16), člana 193. stav (1) Zakona o upravnom postupku („Službeni glasnik BiH“, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) i člana 18. i 22. Poslovnika Središnjeg izbornog povjerenstva BiH („Službeni glasnik BiH“, br. 50/07, 33/09, 24/13 i 32/14) u postupku utvrđivanja kršenja odredaba Zakona o financiranju od strane političke stranke ---, na adresi ---, zastupanu po ----, predsjedniku stranke i ---- ovlaštenom licu za podnošenje financijskih izvješća, Središnje izorno povjerenstvo BiH, po službenoj dužnosti na 22. sjednici, održanoj dana 24.05. 2018. godine, donijela je

ODLUKU

(1) Utvrđuje se da su politička stranka ----, odnosno --- lice odgovorno za podnošenje financijskih izvješća, odgovorni za povredu odredbe člana 12. stav (4) Zakona o financiranju, jer ova politička stranka nije podnijela godišnji finansijski izvješće za 2016. godinu, pa im se sukladno članom 14. stav (2) Zakona o financiranju izriče sankcija:

a) političkoj stranci ---, novčana kazna u iznosu od 1.000,00 KM (slovima: jednahiljada konvertibilnih maraka) i

b) licu ovlaštenom za podnošenje financijskih izvješća ---, izriče mu se novčana kazna u iznosu od 200,00 KM (slovima: dvijestotine konvertibilnih maraka)

Novčana kazna iz stava (1) ove odluke uplatiće se u roku od osam dana od dana pravosnažnosti ove odluke na račun Ministarstva finansija i trezora BiH.

O b r a z l o ž e n j e

...

Na osnovu ovako, nesporno utvrđenih činjenica da Središnje izorno povjerenstvo BiH da su politička stranka, odnosno --- lice odgovorno za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje financijskih izvješća i kontakt sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH, počinili povredu člana 12. stav (4) Zakona o financiranju, jer nisu podnijeli godišnji finansijski izvješće za 2016. godinu.

...

Politička stranka niti osoba odgovorna za vođenje poslovnih knjiga, podnošenje finansijskih izvješća i kontakt sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH nisu uložili žalbu na odluku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

5. Finansijsko izvješćivanje

Sukladno članku 12. Zakona o financiranju, političke stranke su obvezne da svake godine podnesu godišnji finansijsko izvješće u formi koju odobri Središnje izorno povjerenstvo BiH. Kao što je na prethodnim stranicama navedeno, političke stranke imaju obvezu da Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnesu godišnje finansijsko izvješće za svaku kalendarsku (računovodstvenu) godinu u elektronskoj formi putem aplikacije FI SIP BIH, te posebna finansijska izvješća (predizborna i postizborna finansijska izvješća).

5.1. Forma i sadržaj finansijskih izvješća

Sukladno članku 7. stavak (2) Pravilnika o godišnjim finansijskim izvješćima političkih stranaka, finansijsko izvješće na razini stranke podnosi se na obrascima 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-f, 3-g, 4, 4.2. i 5, a za organizacijske dijelove stranke na ostalim obrascima navedenim u članku 5. ovog pravilnika, i to posebice za svaki organizacijski dio političke stranke.

Člankom 5. Propisano je da političke stranke finansijska izvješća podnose na sljedećim obrascima:

- 1) Obrazac 1. (Opći podatci o političkoj stranci)
  - Obrazac 1.1. (teritorijalna struktura političke stranke)
- 2) Obrazac 2. (Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke)
  - Obrazac 2.1. (Pregled prometa blagajne)
- 3) Obrazac 3. (Izvori financiranja političke stranke s pregledom izvora financiranja po organizacijskim dijelovima stranke)
  - Obrazac 3-a (Dobrovoljni prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM)
  - Obrazac 3-b (Dobrovoljni prilozi pravnih osoba veći od 100 KM)
  - Obrazac 3-c (Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)
  - Obrazac 3-d (Dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke)
  - Obrazac 3-e (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu plaćati)
  - Obrazac 3-f (Prihodi iz proračuna)
  - Obrazac 3-g (Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i organiziranja stranačkih skupova)

- 4) Obrazac 4. (Rashodi političke stranke s pregledom rashoda po organizacijskim dijelovima stranke
- Obrazac 4.1. (Režijsko-administrativni i ostali troškovi)
  - Obrazac 4.2. (Troškovi promidžbe)
- 5) Obrazac 5. (Obveze političke stranke).

5.2. Elektronsko podnošenje financijskih izvješća putem aplikacije FI SIP BiH

Pristup Aplikaciji FI SIP BiH

Pristup aplikaciji odobrava administrator sustava i to na temelju zahtjeva političke stranke za pristup aplikaciji. Sustav-administrator političkoj stranci dodjeljuje rabljeničko ime i zaporku, koje zajedno sa linkom za pristup aplikaciji putem e-maila dostavlja političkoj stranci.

Na linku Središnjeg izbornog povjerenstva BiH otvorit će se prozor u koji politička stranka unosi rabljeničko ime i zaporku.

Login

Korisničko ime

Lozinka

Slika 5. Pristup aplikaciji FI SIP BiH

Unos podataka

Nakon što unese rabljeničko ime i zaporku, politička stranka iz izbornika treba izabrati vrstu financijskog izvješća i jezik (bosanski/srpski/hrvatski). Izbor jezika omogućava političkim strankama da obrasce financijskog izvješća tiskaju i dostave Središnjem izbornom povjerenstvu BiH na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

Promjena trenutnih podataka

Period
Godisnji 2015

Jezik
Hrvatski

Slika 6. Izbor vrste financijskog izvješća

Unos podataka u obrasce financijskog izvješća se vrši iz menija, što se može vidjeti na narednoj slici.

Slika 7. Meni za unos podataka u financijska izvješća

Opći podatci o političkoj stranci

U Obrazac 1. (opći podatci) unose se podatci o političkoj stranci. U bazu su uneseni opći podatci o političkoj stranci. Političke stranke sve postojeće podatke o sjedištu, adresi, broju telefona, broju uposlenih i sl. mogu izmijeniti, osim naziva političke stranke i koda političke stranke koji je dodijelilo Središnje izborno povjerenstvo BiH. Promjenu naziva i koda političke stranke može izvršiti samo administrator.

Nakon što promijeni opće podatke, politička stranka treba definirati listu organizacijskih jedinica. Svaka politička stranka ima svoju jedinstvenu organizacijsku strukturu koja je utvrđenu statutom ili nekim drugim aktom. Organizacijska struktura se unosi u Obrazac 1.1.

Teritorijalna organizacija							
Novi unos PDF Zatvori							
☰							
Naziv organizacijskog dijela	Adresa	Telefon	Faks	Naziv nivoa	Zatvoren		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>		
Središnjica	ul.				☐	Izmjena	Brisanje

Slika 8. Obrazac 1.1 Organizacijska struktura političke stranke

Stranka u obrazac unosi naziv organizacijskog dijela, adresu, telefon i faks, te može izabrati i naziv razine (ovaj podatak nije sadržan u Obrascu 1.1).

Slika 9. Forma za unos podataka u Obrazac 1.1

Nakon što unese organizacijsku strukturu, stranka pristupa kreiranju liste svojih donatora, fizičkih i pravnih osoba i liste bankovnih računa, kao pretpostavki za dalji unos podataka u obrasce finansijskog izvješća. Podatci o donatorima i bankovnim računima će biti dostupni strankama u dužem vremenskom razdoblju i neće ih morati ponovno unositi svake godine.

Naprimjer, jedna fizička osoba je političkoj stranci dala prilog tijekom 2016. godine, te je politička stranka podatke o donatoru unijela u Aplikaciju FI SIP BiH prilikom podnošenja godišnjeg finansijskog izvješća za 2016. godinu. Ukoliko ista fizička osoba da prilog političkoj stranci i u 2017. godini, stranka neće imati obvezu da ponovno unese podatke o toj osobi, već će prilikom popunjavanja Obrasca 3-a iz izbornika izabrati tu osobu.

Pregled prometa novčanih sredstava političke stranke

Prije unosa podataka o prometu ostvarenom putem transakcijskih računa u Obrazac 2., politička stranka, kao što je već rečeno, u podešavanjima koje se odnosi na **Bankovne račune** unosi podatke o svojim transakcijskim računima.

Slika 10. Unos podataka o bankovnim računima

Novi korisnički račun

Novi korisnički račun

Organizacijska jedinica stranke: Središnjica

Bankovni račun:

Ime banke:

Slika 11. Forma za unos podataka o bankovnim računima

Nakon što unese podatke o transakcijskim računima, pristupa popunjavanju podataka u Obrazac 2.

Pregled prometa svih transakcijskih računa

[Novi unos](#) | [PDF](#)

Naziv organizacionog dijela	Bankovni račun	Ime banke	Stanje na dan 1. januar	Ukupan promet ulaza	Ukupan promet izlaza	Stanje na dan 31. decembar	Zatvoren
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

Slika 12. Unos podataka u Obrazac 2

Izborom opcije Novi unos otvara se polje za unos podataka u Obrazac 2. Podatci o organizacijskom dijelu, broju transakcijskog računa i nazivu banke bira se iz menija računa koji su uneseni u Podešavanjima. Politička stranka u predviđena polja unosi podatke o početnom stanju, prometu ulaza i prometu izlaza. Stanje na krajnji dan, npr. 31. 12. ili zadnji dan postizbornog financijskog izvješća se ne unosi. Ovaj iznos se sam izračunava, što smanjuje mogućnost greške.

U Obrazac 2.1 (pregled stanja blagajne) unose se podatci o prometu ostvarenom putem blagajne organizacijskih dijelova političke stranke. Unos podataka u Obrazac 2.1 je identičan unosu podataka u Obrazac 2.

Izvori financiranja

Podatci o svim izvorima financiranja političke stranke se aplikaciji unose kroz Obrazac 3. Podatci o svim izvorima financiranja se unose u obrasce 3-a; 3-b; 3-c; 3-d; 3-e; 3-f i 3-g, te podatci o članarinama i ostalim prihodima izborom opcije **Novi unos**.

Naziv organizacionog dijela	Članarine	Prilozi fizičkih lica (3-a)	Prilozi pravnih lica (3-b)	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (3-c)	Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke (3-d)	Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti (3-e)	Prihodi iz proračuna (3-f)	Prihodi od izdavačke djelatnosti prodaje propagacijskog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifesta (3-g)	Ostali prihodi i dr.	Ukupno	Zatvoreno
Nema podataka											

Slika 13. Obrazac 3. Izvori financiranja

Za svaki organizacijski dio koji je ostvario prihode iz bilo kojega izvora, potrebno je unijeti podatke o naplaćenim članarinama i ostalim prihodima, čime se istovremeno otvaraju polja za unos ostalih vrsta prihoda. Pored iznosa ostvarenih ostalih prihoda i drugih koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njezinom kontrolom, potrebno je navesti i opisno vrstu ostalog prihoda. Opisno polje za ostale prihode će biti vidljivo samo u excel tablici.

Ukoliko organizacijski dio političke stranke "ABC" u izvješćenom razdoblju primi priloge fizičkih osoba i prihode iz proračuna, a ne ostvari prihode od članarina i ostale prihode, potrebno je da politička stranka u obrascu 3 za taj organizacijski dio unese prihode od članarine i ostale prihode u iznosu od 0,00 KM, čime se kreira red za unos podataka za ostale vrste prihoda.

Naziv organizacionog dijela	<input type="text" value="Središnjica"/>
Članarine	<input type="text"/>
Ostali prihodi i dr.	<input type="text"/>
Opisno za ostale prihode	<input type="text"/>
	<input type="button" value="Snimi"/>

Slika 14. Forma za unos podataka o članarinama i ostalim prihodima

Naziv organizacijskog dijela	Članarine	Prilozi fizičkih lica (3-a)	Prilozi pravnih lica (3-b)	Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (3-c)	Dobit pravnih lica u vlasništvu političke stranke (3-d)	Nenovčan donacije i računi koje politička stranka nije imala obavezu platiti (3-e)	Prihodi iz proračuna (3-f)	Prihodi od izdavačke djelatnosti prodaje propagandnih materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifesta (3-g)	Ostali prihodi i dr.	Ukupno
Središnjica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Slika 15. Unos podataka o prihodima za izabrani organizacijski dio političke stranke

Unos podataka za ostale izvore financiranja se vrši klikom na 0 ispod svakog izvora financiranja i izborom organizacijskog dijela političke stranke.

Veoma često, političke stranke umjesto u kreirana polja za unos, podatke o prihodima unesu u pretraživač čija su prazna polja vidljiva odmah ispod naziva izvora financiranja, odnosno ne izvrše unos podataka u aplikaciju.

Podatci o ukupnim izvorima financiranja i pregled izvora financiranja po organizacijskim odborima se generiraju na temelju unosa u pojedinačne obrasce i formiraju Obrazac 3. i Prilog uz Obrazac 3.

Prilozi fizičkih i pravnih osoba

Prije unosa podataka o priložima fizičkih i pravnih osoba u Obrazac 3-a (prilozi fizičkih osoba) i Obrazac 3-b (prilozi pravnih osoba), politička stranka u Podešavanjima **Donatori-fizička lica** i **Donatori-pravna lica** unosi podatke o svim donatorima.

Unos donatora

Unos donatora

Organizacijska jedinica stranke

Ime

Prezime

Detalji

Broj dokumenta

Slika 16. Unos podataka o donatorima-fizičke osobe

Unos donatora

Unos donatora

Organizaciona jedinica stranke: Središnjica

Naziv pravne osobe:

Broj dokumenta:

Detalji:

Snimi

Slika 17. Unos podataka o donatorima-pravne osobe

Izbor organizacijskog dijela stranke se vrši iz menija (podatci se preuzimaju iz Obrasca 1-1), te se u bazu unose podatci o imenu i prezimenu fizičkog lica-donatora, detalji i broj dokumenta. Podatci o imenu i prezimenu donatora su obvezna polja, dok u preostala polja stranka može unijeti druge podatke (adresa, broj osobne iskaznice i sl.). U dijelu koji se odnosi na **Donatore-pravne osobe** unose se podatci o nazivu pravne osobe, poreskom broju i adresi pravne osobe.

Unos podataka u **Obrazac 3-a**, odnosno **Obrazac 3-b** se vrši izborom organizacijskog dijela političke stranke na **Q** ispod naziva organizacijskog odbora stranke.

Prilozi fizičkih lica (Obrazac 3-a)

Naziv političke stranke:
 Organizacioni dio političke stranke:
 Ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost niža od 100,00 KM: 0
 Novi unos | PDF | PDF Svi (3-a)

Prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100 KM	Broj potvrde iz člana 6. Pravilnika	Datum	Iznos priloga	Napomena

Nema podataka

Slika 18. Unos podataka u Obrazac 3-a

Novi unos

Prilozi fizičkih lica (3-a)
 Naziv političke stranke:
 Organizacioni dio političke stranke:

Prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100 KM:

Broj potvrde iz člana 6. Pravilnika:

Datum: 19.10.2016

Iznos priloga: 0,00

Napomena:

Snimi

[Povratak na listu](#)

Slika 19. Forma za unos podataka o priložima fizičkih osoba

Ime i prezime, odnosno naziv donatora se unosi iz padajućeg menija (podatci iz Podešavanja), zatim se unosi broj potvrde iz članka 6. Pravilnika, datum kada je prilog dat stranci i iznos priloga.

U praksi se dešava da politička stranka u obrazac upiše broj izvoda sa transakcijskog računa, broj blagajničkog naloga naplate ili broj priznanice. Ni jedan od navedenih brojeva nije broj koji se unosi u obrazac priloga. U obrazac priloga fizičkih i pravnih osoba se unosi broj potvrde koji izdaje ovlaštena osoba u političkoj stranci svakom donatoru, a čiji je sadržaj propisan člankom 6. Pravilnika.

Kod priloga fizičkih i pravnih osoba politička stranka ima obvezu da iskaže podatke o svakom donatoru ponaosob, ukoliko je ukupan iznos svih novčanih priloga iste osobe veći od 100,00 KM. Obvezna je navesti podatke iz kojih se jasno može utvrditi identitet donatora, ime i prezime/naziv pravne osobe, broj potvrde o primljenom prilogu, datum kada je prilog primljen i iznos priloga.

Prilozi čiji je iznos tijekom jedne kalendarske godine manji od 100,00 KM u izvješću se iskazuju zbirno. Ukoliko isti donator tijekom jedne godine političkoj stranci da više puta priloge u iznosima manjim od 100,00 KM, stranka je obvezna sabrati sve te priloge, i ukoliko je njihov ukupan iznos veći od 100,00 KM u obrascu navesti podatke o donatoru i ukupan iznos priloga.

Obrazac 3-c (Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-c, Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela stranke
- b) vrsta imovine na temelju koje se ostvaruju prihodi
- c) korisnik imovine političke stranke
- d) broj ugovora, odluke, rješenja itd. i
- e) iznos ostvarenog prihoda.

Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (Obrazac 3-c)					
Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT					
Organizacioni dio političke stranke: Središnjica					
Novi unos PDF PDF Svi (3-c)					
					
Vrsta imovine na osnovu koje se ostvaruju prihodi	Korisnik imovine političke stranke	Broj ugovora, odluke, rješenja itd.*	Iznos ostvarenog prihoda		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nema podataka					
			0 od 0 stranica (Broj zapis)		
*Centralna izborna komisija BiH može zatražiti da politička stranka dostavi kopije ovih dokumenata					

Slika 20. Unos podataka u Obrazac 3-c

Političke stranke najčešće u Obrazac 3-c unose prihode od izdavanja svoje imovine i prihode od kamata.

U praksi je prisutno da stranke u ovaj obrazac unose i podatke o prihodima od prodaje svoje imovine i to u iznosu prodajne cijene. Ovo je pogrešno iz dva razloga. Prvi je što dobitak od prodaje imovine obično nije jednak iznosu cijene po kojoj je prodana imovina, a drugi je što dobitak od prodaje imovine nije isto što i prihod od imovine.

Kontrolom iskazanih podataka u financijskim izvješćima, utvrđeno je da političke stranke ne vode pravilne evidencije o osnovnim sredstvima (najčešće nekretninama i automobilima), te nemaju podatke o knjigovodstvenoj vrijednosti svakog sredstva pojedinačno. Također, prilikom isknjižavanja sredstva iz poslovnih knjigama, umjesto da evidentiraju razliku između knjigovodstvene vrijednosti i prodajne vrijednosti kao dobitak ili gubitak od prodaje, računovođe u političkim strankama prodajnu vrijednost imovine evidentiraju kao prihod.

Obrazac 3-d (Dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-d, Dobit od pravnih osoba u vlasništvu političke stranke, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv pravne osobe
- b) identifikacijski broj dobiven od mjerodavnog poreznog tijela
- c) zaporka i naziv djelatnosti pravne osobe
- d) sudjelovanje političke stranke u vlasništvu (%)
- e) iznos dobiti koja je prenesena političkoj stranci i
- f) datum prijenosa dobiti.

Obrazac 3-e (Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti)

U Obrazac 3-e se unose podatci o nenovčanim donacijama kao što je besplatno rabljenje poslovnih prostora, računi koje stranka nema obvezu platiti, prihodi na temelju otpisanih obveza i slično.

Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti (Obrazac 3-e)

Naziv političke stranke:
Organizacioni dio političke stranke:
Novi unos | PDF | PDF Svi (3-e)

Ime i prezime/Naziv donatora	Vrsta poklona ili usluge	Datum primljenog poklona ili usluge	Vrijednost koju politička stranka nije imala obvezu platiti	Ukupna vrijednost poklona ili usluge

Nema podataka

Povratak na listu

Slika 21. Unos podataka u Obrazac 3-e

U Obrazac 3-e se unose sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke
- b) ime i prezime/naziv donatora
- c) vrsta dara ili usluge
- d) datum primljenog dara ili usluge
- e) ukupna vrijednost dara ili usluge i
- f) vrijednost koju politička stranka nije imala obvezu platiti.

Obrazac 3-f (prihodi iz proračuna)

Kada je riječ o prihodima iz proračuna, političke stranke ovu vrstu prihoda unose u Obrazac 3-f i to pojedinačno za svaki organizacijski dio političke stranke.

Nazivi razine vlasti su uneseni u Aplikaciju, tako da politička stranka njihov naziv može izabrati iz padajućeg menija.

Novi unos
Prihodi iz proračuna (3-f)
Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT
Organizacioni dio političke stranke: Središnjica

Ukupni iznos prihoda

Razina vlasti

Broj i datum odluke

Slika 22. Forma za unos podataka o prihodima iz proračuna

Obrazac 3-g (prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija)

U Obrazac 3-g se unose podatci o prihodima od izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i organizacije stranačkih manifestacija, posebice za svaki organizacijski dio.

Novi unos

Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija (3-g)

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT
Organizacioni dio političke stranke: Središnjica

Prihodi od izdavačke djelatnosti

Prihodi od prodaje propagandnog materijala

Prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija

Snimi

Slika 23 Forma za unos podataka u Obrazac 3-g

Obrazac 4 (rashodi političke stranke)

Podatci o rashodima političke stranke se unose izborom opcije Obrazac 4.

Rashodi političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

[Novi unos](#) | [PDF 4](#) | [PDF 4 prilog](#) | [PDF Svi \(4-1\)](#)

Naziv organizacionog dijela	Režijsko-administrativni i ostali troškovi	Troškovi promidžbe	Ukupno	Zatvoren
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Nema podataka

Slika 24. Obrazac 4. Rashodi političke stranke

Podatci o svim rashodima političke stranke se unose u Obrasce 4.1 i 4.2, pojedinačno za svaki organizacijski dio političke stranke. Na temelju podataka koji su uneseni u pojedinačne obrasce 4.1 i 4.2, formiraju se Obrazac 4. i Prilog uz obrazac 4. u kojemu su sadržani podatci o ukupnim rashodima i pregled rashoda po organizacijskim dijelovima političke stranke.

Prije svega, potrebno je za svaki organizacijski dio posebno kreirati Obrazac 4.

Kreiranje obrasca 4 za organizacioni dio

Naziv organizacionog dijela: Središnjica

Snimi

Slika 25. Kreiranje Obrasca 4.

Nakon što se kreiraju obrasci za sve organizacijske dijelove, pristupa se unosu podataka o troškovima u pojedinačne Obrasce 4.1 i 4.2.

Režijsko-administrativni i ostali troškovi

Sukladno članku 21. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, u Obrazac 4.1, Režijsko-administrativni i ostali troškovi, unose se sljedeći podatci:

- naziv organizacijskog dijela političke stranke
- vrsta troška
- konto i
- iznos.

Pretraga... [Q]

Podelaivanje

1

2

3

4

Obrazac 4.

5

Rashodi političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT
[Zatvori] [PDF 4] [PDF 4 prilog] [PDF Svi (4-1)]

Naziv organizacionog dijela	Režijsko-administrativni i ostali troškovi	Troškovi promidžba	Ukupno	Zatvoren	
Glavni odbor	0	0	0		Brisanje

1 od 1 stranica (Broj zapisa: 1)

Slika 26. Unos podataka u Obrazac 4.

Političke stranke podatke o režijsko-administrativnim i ostalim troškovima unose u Obrasce 4.1 posebice za svaki organizacijski dio. Izborom obrasca i organizacijskog dijela političke stranke, otvara se Obrazac 4.1 za unos podataka, kao što se može vidjeti na narednoj slici.

Režijsko-administrativni i ostali troškovi			
Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT			
Organizacioni dio političke stranke: Središnjica			
Povratak na listu Novi unos PDF PDF Svi (4-1)			
			
Organizacioni dio političke stranke	Vrsta troška	Konto	Iznos
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nema podataka			

Slika 27. Obrazac 4-1 Režijsko-administrativni o ostali troškovi

Unos podataka u Obrazac 4.1 se vrši izborom opcije Novi unos. Prilikom unosa podataka, politička stranka vrstu troška bira iz padajućeg menija, te unosi podatke o broju konta iz svojih poslovnih knjiga (prema kontnom planu) i iznosu ostvarenog troška u izvješćenom razdoblju.

Novi trošak

OO BOSANSKO GRAHOVO

Vrsta troška

Konto

Iznos

[Povratak na listu](#)

Slika 28. Forma za unos podataka o troškovima

Vrsta troška

Konto

Iznos

Troškovi materijala
▲

Troškovi materijala

Troškovi goriva i maziva

Troškovi sitnog inventara i auto guma

Troškovi električne energije

Troškovi telefona

Slika 29. Unos troškova – izbor vrste troška

Troškovi promidžbe

Člankom 23. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka propisano je da se u Obrazac 4.2, Troškovi promidžbe, unose sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke
- b) vrsta troška i to: troškovi tiskanja plakata, troškovi plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglaša, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi promidžbe
- c) iznos.

Sukladno navedenoj odredbi, kreirana su polja za unos podataka o troškovima izborne kampanje. Ovdje je potrebno naglasiti da se u Obrazac 4.2 unose isključivo podatci o troškovima izborne kampanje, dok se u Obrazac 4.1 unose podatci o redovitim troškovima reklame ili troškovima organizacije skupštine i drugih tijela političkih stranaka.

Novi trošak promidžbe	
Središnjica	
Troškovi tiskanja plakata	0,00
Troškovi plakatiranja	0,00
Troškovi tiskanja	0,00
Troškovi organizacije	0,00
Troškovi tiskanja predizb. mat biračima	0,00
Ostali troškovi promidžbe	0,00

Snimi

Slika 30. Forma za unos podataka o troškovima izborne kampanje

Obveze političke stranke

Podatci o svim obvezama političke stranke unose se u Obrasce 5.1 i 5.2, pojedinačno za svaki organizacijski dio političke stranke, dok se podatci o ukupnim obvezama političke stranke generiraju na temelju podataka koji su uneseni u pojedinačne obrasce.

Kao i kod rashoda, za svaki organizacijski dio potrebno je posebice kreirati Obrazac 5.

Kreiranje obrasca 5 za organizacioni dio

Naziv organizacionog dijela

SREDIŠNJI UREDI

Snimi

[Povratak na listu](#)

Slika 31. Kreiranje Obrasca 5.

Obaveze političke stranke

Naziv političke stranke: POLITIČKI SUBJEKT

[Novi unos](#) | [Zatvori](#) | [PDF](#)

Naziv organizacionog dijela	Suma kredita i pozajmica	Suma ostalih obaveza	Ukupno	Zatvoren	
Glavni odbor	0	0	0	☐	Brisanje

Slika 32. Obrazac 5. Obveze političke stranke

U Obrazac 5.1 (obveze po kreditima i pozajmicama) unose se obveze političke stranke po kreditima i pozajmicama i to: naziv organizacijskog dijela političke stranke; naziv davatelja kredita ili pozajmice; iznos kredita ili pozajmice; datum realizacije kredita ili pozajmice; visina rate; rok vraćanja kredita ili pozajmice i iznos obveze na temelju kredita ili pozajmice na određeni dan.

Kreiranje obaveza po kreditima i pozajmicama

Središnjica

Davalac kredita ili pozajmice	<input type="text"/>
Iznos kredita ili pozajmice	<input type="text" value="0,00"/>
Datum realizacije	<input type="text"/>
Visina rate	<input type="text"/>
Rok vraćanja	<input type="text"/>
Iznos obaveze po osnovu kredita na dan	<input type="text"/>
Datum obaveze	<input type="text"/>

Slika 33. Forma za unos obveza

Dakle, u obrazac se unose tri datuma, datum realizacije, rok vraćanja pozajmice i datum obveze na određeni dan. U godišnjim financijskim izvješćima za 2016. godinu uočeno je da su pojedine političke stranke u Obrazac 5.1, kao datum obveze na određeni dan, upisale datum podnošenja financijskog izvješća, što nije ispravno. Zbog toga je važno napomenuti da prilikom popunjavanja podataka u obrascima obveza u polje "datum obveze" treba unijeti datum završetka izvješćenog razdoblja. Na primjer, ukoliko se politička stranka podnosi godišnje financijsko izvješće koje obuhvata razdoblje 01. 01. – 31. 12., stranka u obrazac treba unijeti svoje obveze zaključno sa 31. 12.

Kreiranje obaveza po kreditima i pozajmicama

Davalac kredita ili pozajmice	<input type="text" value="XY dd"/>
Iznos kredita ili pozajmice	<input type="text" value="20000,00"/>
Datum realizacije	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Visina rate	<input type="text" value="2000,00"/>
Rok vraćanja	<input type="text" value="20.08.2017"/>
Iznos obaveze po osnovu kredita na dan	<input type="text" value="10000,00"/>
Datum obaveze	<input type="text" value="31.12.2016"/>
<input type="button" value="Snimi"/>	

Slika 34. Primjer unosa obveza u Obrazac 5.1

U Obrazac 5.2 Ostale obveze unose se podatci o obvezama političke stranke po sljedećim osnovama: neizmirene obveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim osobama), obveze na temelju plaća i naknada, poreza, doprinosa i drugo.

Ostale obaveze - kreiranje

SREDIŠNJI UREDI

Povjerilac/obaveza	<input type="text"/>
Datum nastanka obaveze	<input type="text" value="20.10.2016"/>
Iznos obaveze na dan	<input type="text" value="0,00"/>
Dan obaveze	<input style="border: 1px solid #ccc; padding: 2px;" type="text" value="31.12.2016"/> ×

Povratak na listu

December 2016						
Su	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
					1	2
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Slika 35. Forma za unos obveza u Obrazac 5.2

Podnošenje finansijskog izvješća

Politička stranka može vršiti izmjenu postojećih unosa izborom opcije **Izmjena** ili izbrisati podatke izborom opcije **Brisanje**, koje su dostupne na svim obrascima.

Nakon što izvrši unos podataka u obrasce finansijskog izvješća, politička stranka može pregledati sve obrasce, te zaključiti sve obrasce izborom opcije **Zatvori** koja se nalazi iznad obrazaca 1-1, 2, 2-1, 3, 4 i 5. Politička stranka nakon što zatvori obrasce, ne može vršiti dalji unos ili korekciju već unesenih podataka.

Kada se zatvore svi uneseni obrasci, stranka u Obrascu 1. bira opciju **Podnesi**, nakon čega je finansijsko izvješće podneseno Središnjem izbornom povjerenstvu BiH. Politička stranka, zatim, sve obrasce finansijskog izvješća i potvrdu o podnesenom izvješću, treba tiskati i dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Potvrda o podnesenom izvješću sadrži sljedeće podatke: naziv političke stranke, zaporka stranke koju određuje Središnje izborno povjerenstvo BiH, vrsta izvješća, izvješćeno razdoblje, ime i prezime osobe koja je unijela podatke u finansijsko izvješće i datum podnošenja izvješća.

Potvrda o podnesenom izvještaju

Naziv političke stranke/Ime i prezime nezavisnog kandidata:	
Kod političke stranke/nezavisnog kandidata:	
Vrsta izvještaja (godišnji, predizborni, postizborni):	Godisnji 2017
Izveštajni period:	Godisnji 2017
Ime i prezime lica koje je unijelo podatke u finansijski izvještaj:	
Datum podnošenja izvještaja:	28.03.2018

Slika 36. Potvrda o podnesenom izvješću

Ispravka obrazaca godišnjeg finansijskog izvješća

S obzirom na to da sukladno članku 14. stavak (3) Zakona o financiranju, političke stranke mogu dobrovoljno otkloniti uočene nedostatke, ostavljena je mogućnost za korekcije obrazaca finansijskih izvješća. Radi ispravljanja podataka u obrascima, politička stranka podnosi pisani zahtjev za ispravku osoblju Službe za reviziju. Otvaranje obrazaca finansijskih izvješća za korekcije vrši Administrator.

5.3. Podnošenje finansijskih izvješća neovisnih kandidata

Neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima u Bosni i Hercegovini imaju obvezu da podnesu predizborno i postizborno finansijsko izvješće u rokovima propisanim člankom 15.1 stavak (1) Izbornog zakona BiH. Ova izvješća se dostavljaju u čvrstom umnošku, a točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom potvrđuje neovisni kandidat ili druga osoba koju on ovlasti.

Sadržaj i forma finansijskih izvješća su propisani Pravilnikom o predizbornim i postizbornim finansijskim izvješćima neovisnih kandidata.

Člankom 5. ovog pravilnika je propisano da političke stranke finansijske izvješća podnose na sljedećim obrascima:

a) Podatci o neovisnom kandidatu (Obrazac N1)

b) Pregled prometa novčanih sredstva

1) Pregled prometa tekućeg računa neovisnog kandidata (Obrazac N2)

2) Pregled prometa blagajne (Obrazac N2.1.)

c) Izvori financiranja neovisnog kandidata (Obrazac N3)

1) dobrovoljni prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM (Obrazac N3-a)

2) dobrovoljni prilozi pravnih osoba veći od 100 KM (Obrazac N3-b)

3) nenovčane donacije i računi koje kandidat nije imao obvezu plaćati (Obrazac N3-c)

4) prihodi iz proračuna (Obrazac N3-d)

5) Prihodi od prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja manifestacija (Obrazac N3-e)

d) Rashodi neovisnog kandidata (Obrazac N4)

1) režijsko-administrativni i ostali troškovi (Obrazac N4.1.)

2) troškovi promidžbe (Obrazac N4.2.)

e) Obveze neovisnog kandidata (Obrazac N5).

PRILOZI

ZAKON

O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA¹⁷

Neslužbeni prečišćeni tekst

Članak 1.

(Cilj Zakona)

Ovim zakonom uređuju se način i uvjeti pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka koji djeluju u njihovo ime osiguravaju sredstva za rad.

Članak 2.

(Definicija političkih stranaka)

Političkim strankama se, u smislu ovog zakona, smatraju organizacije u koje se građani slobodno i dobrovoljno organiziraju radi sudjelovanja na izborima, te se, sukladno zakonu, registriraju kod mjerodavnog suda u bilo kojem entitetu, s ciljem provedbe političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva.

Članak 3.

(Izvori financiranja)

(1) Politička stranka može se financirati iz:

- a) članarina,
- b) dobrovoljnih priloga pravnih i fizičkih osoba,
- c) izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja partijskih manifestacija,
- d) prihoda od imovine u vlasništvu političke stranke,
- e) proračuna BiH sukladno članku 7. ovog zakona, entitetskih proračuna, kantonalnih proračuna i proračuna Brčko Distrikta BiH, te proračuna drugih jedinica lokalne uprave i samouprave sukladno zakonu,
- f) dobiti od preduzeća koja su u vlasništvu političke stranke,

(2) Poduzeće iz stavka (1) točka f) ovog članka može se baviti samo djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću.

(3) Godišnji prihod stranke iz stavka (1) točke d) i f) ovog člana ne smije prelaziti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.

Članak 4.

(Korištenje financijskih sredstava)

(1) Financijska sredstva iz članka 3. stavak (1) ovog zakona politička stranka može koristiti isključivo za ostvarivanje ciljeva utvrđenih svojim programom i statutom.

(2) U roku od 30 dana nakon podnošenja financijskog izvješća sukladno članku 11. ovog zakona, prihod iz članka 3. stavak (1) toč.d) i f) ovog Zakona koji je veći od navedenih 20% stranka daje u dobrotvorne svrhe jednoj ili više organizacija koje su registrirane u Bosni i Hercegovini za bavljenje dobrotvornim radom.

Članak 5.

(Članarina i dobrovoljni prilozi)

(1) Članarinom se, u smislu ovog zakona, smatra redoviti novčani iznos koji član političke stranke plaća na način i pod uvjetim utvrđenim njezinim statutom ili drugim aktom.

(2) Dobrovoljnim prilozi, u smislu ovog zakona, smatraju se povremene ili redovite uplate kojima fizičke ili pravne osobe dobrovoljno daju novac političkoj stranci u iznosu većem od iznosa članarine, kao i pružanje usluga ili davanje proizvoda političkoj stranci bez naplate.

(3) Za dobrovoljne priloge koji se daju političkoj stranci u formi proizvoda ili usluga fizička i pravna lica dužna su izdati račun na kojem će biti naznačena tržišna vrijednost darovanog proizvoda ili usluge, te na kojem je naznačeno da glasi na političku stranku i da ne podliježe naplati.

(4) Političke stranke dužne su voditi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te izdavati potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlaštena osoba u političkoj stranci uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke stranke najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

(5) Pod uslugama iz stavka (2) ovog člana ne smatra se dobrovoljni rad stranačkih volontera.

Članak 6.

(Ograničenje ukupne visine)

(1) Fizičke i pravne osobe mogu davati dobrovoljne priloge političkim strankama jednokratno ili više puta tokom kalendarske godine.

(2) Dobrovoljni prilozi u novcu uplaćuju se na transakcijski račun središta političke stranke.

(3) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga fizičke osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.

(4) Ukupan iznos dobrovoljnih priloga pravne osobe jednoj političkoj stranci ne smije prelaziti iznos od 50.000,00 KM (pedesethiljada konvertibilnih maraka) u kalendarskoj godini.

(5) Ukupan iznos koji član političke stranke uplati na ime stranke tijekom jedne kalendarske godine ne može prelaziti iznos od 15.000,00 KM (petnaesthiljada konvertibilnih maraka), što uključuje i članarine.

¹⁷ Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 95/12) stupio je na snagu dana, 5. 12. 2012. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona, stavljen je izvan snage Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj: 22/00, 102/09 i 54/10). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 41/16) stupio je na snagu 11. 6. 2016. godine. Središnje izborno povjerenstvo BiH sačinilo je neslužbeni prečišćeni tekst Zakona o financiranju političkih stranaka, koji se koristi samo za internu uporabu, pa se na njega ne može pozivati prilikom službene uporabe.

Članak 7.

(Izdvajanja iz državnog proračuna)

(1) U proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: proračun BiH) osiguravaju se sredstva za financiranje političkih stranaka, odnosno koalicija političkih stranaka i neovisnih kandidata zastupljenih u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i parlamentarnih skupina, odnosno klubova zastupnika i izaslanika u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

(2) Ukupna sredstva iz stavka (1) ovoga članka ne mogu prelaziti iznos od 0,2% proračuna BiH u kalendarskoj godini.

(3) Političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka sredstva iz stavka (1) ovoga članka raspodjeljuju se na način da se:

a) 30% sredstava dijeli jednako svim političkim strankama, odnosno koalicijama političkih stranaka koje su osvojile mandate,

b) 60% sredstava dijeli prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata, koje svaka politička stranka, koalicija političkih stranaka, odnosno neovisni kandidat ima u trenutku dodjele mandata,

c) 10% od ukupnog iznosa raspoređuje parlamentarnim skupinama srazmjerno broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mjesta koja pripadaju manje zastupljenom spolu.

(4) Članovi koalicije političkih stranaka sudjeluju u raspodjeli sredstva iz stavka 3. ovoga članka na temelju sporazuma za raspodjelu novčanih sredstava, koji je deponiran u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, a ako takav sporazum ne postoji, sredstva se raspoređuju između članica koalicije političkih stranaka prema broju dobivenih mandata.

(5) Parlamentarne skupine, odnosno klubovi zastupnika i izaslanika i neovisni kandidati u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine sudjeluju u raspodjeli sredstava iz stavka (3) točka b) ovoga članka prema broju zastupničkih, odnosno izaslaničkih mandata u domovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

(6) Zajedničko povjerenstvo za administrativne poslove Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine će svojim aktima detaljnije regulirati raspodjelu sredstava iz ovoga članka, kontrolu trošenja i druga financijska pitanja u svezi s provedbom ovog zakona.

Članak 8.

(Zabranjeni prilozi)

(1) Financiranje političkih stranaka zabranjuje se:

- a) tijelima uprave države BiH, entiteta, kantona, Brčko Distrikta BiH, te gradskim i općinskim tijelima,
- b) javnim institucijama,
- c) javnim poduzećima,
- d) humanitarnim organizacijama,
- e) neimenovanim, odnosno anonimnim donatorima,

- f) vjerskim zajednicama,
- g) sindikatima, udrugama i drugim neprofitnim organizacijama koje se financiraju javnim sredstvima bez obzira na iznos sredstava,
- h) pravnim osobama u kojima uloženi javni kapital iznosi najmanje 25%,
- i) drugim državama, stranim političkim strankama i stranim pravnim osobama.

(2) Zabrana iz stavka (1) točke a) ovoga članka ne odnosi se na rabljenje poslovnih prostorija, koje političke stranke koriste na temelju odluke mjerodavnog tijela.

(3) Izuzetno, zabrana financiranja političkih stranaka iz stavka (1) točke i) ovoga članka ne odnosi se na financiranje programa namijenjenih za edukaciju, a s ciljem razvitka i promoviranja demokratskih načela.

(4) Privatna poduzeća koja su s tijelima izvršne vlasti na svim razinama u BiH sklopila ugovor o javnoj nabavci usluga, ugovor o javnoj nabavci roba ili ugovor o javnoj nabavci radova sukladno propisima o javnim nabavkama u BiH ne mogu financijski pomagati političke stranke ako vrijednost ugovora u jednoj kalendarskoj godini prelazi iznos od 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka).

(5) Političke stranke ne mogu ostvarivati prihode od imovine koja nije u njihovom vlasništvu.

(6) Zabranjeno je davanje dobrovoljnih priloga u novcu ili u formi proizvoda posredstvom trećih osoba (posrednika).

(7) Eventualni dobrovoljni prilozi uplaćeni na račun političke stranke iz nedopuštenih izvora prema st. (1) i (6) ovoga članka, kao i iznosi dobrovoljnih priloga koji prelaze iznose utvrđene u članku 6. ovoga zakona, te eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih, odnosno anonimnih izvora, politička stranka dužna je uplatiti u korist proračuna BiH, najkasnije u roku osam dana od dana primljene uplate, te o tomu obavijestiti Središnje izorno povjerenstvo BiH.

Članak 9.

(Zabranjene aktivnosti)

(1) Zabranjen je bilo kakav politički pritisak na pravne i fizičke osobe u svezi s dobrovoljnim priložima za političke stranke.

(2) Zabranjeno je financiranje političkih stranaka podizanjem kredita kod banaka.

Članak 10.

(Financijska kontrola političkih stranaka)

(1) Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine uspostavlja Službu za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju) koja pregleda i kontrolira financijska izvješća koje podnesu političke stranke i obavlja reviziju financiranja političkih stranaka sukladno ovom zakonu.

(2) Revizija financijskih izvješća političke stranke uključuje izvješća sjedišta stranke i najmanje dvije niže organizacijske cjeline koje odabere Služba za reviziju.

(3) Ako nakon izdavanja i dostave političkoj stranci preliminarnog pismenog izvješća o reviziji politička

stranka ne uloži prigovor, revizor izdaje konačan izvješće s mišljenjem revizora o tomu da li se politička stranka financirala sukladno ovom zakonu.

(4) Ako je politička stranka uložila prigovor na preliminarno izvješće o reviziji, revizor je dužan razmotriti navode iz prigovora. Ako su prigovori političke stranke argumentirani, te stranka dostavi nove dokaze koji nisu bili predloženi revizoru u postupku revizije, a odnose se na povrede ovog zakona, revizor će na temelju tih dokaza korigirati prethodni nalaz i izdati konačno izvješće s mišljenjem revizora.

(5) Ako politička stranka na temelju nalaza i preporuka iz preliminarne izvješća dobrovoljno otkloni nedostatke koji su otklonjivi i u ostavljenom roku revizoru dostavi dokaz o otklonjenim nedostacima, revizor u konačnom izvješću neće navesti prekršaje koje je stranka otklonila.

(6) U konačnom izvješću moraju biti navedeni nazivi organizacijskih dijelova stranke u kojima je obavljena revizija.

(7) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine osigurava javnosti pristup izvješćima o reviziji političkih stranaka s nalazima revizije i mišljenjem revizora. Izvješća o reviziji s mišljenjem revizora, nakon što u konačnoj formi budu dostavljeni političkim strankama, objavljuju se na web-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, a mišljenje i u "Službenom glasniku BiH."

(8) U slučaju da Služba za reviziju smatra da treba obaviti detaljniji finansijski pregled kako bi se osiguralo da knjigovodstveno izvješće bude valjano, Službi za reviziju omogućava se pristup prostorijama stranke. U slučaju da bude uskraćen pristup prostorijama stranke, smatra se da navedena stranka nije dostavila finansijsko izvješće i Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine joj uskraćuje pravo da se kandidira na narednim izborima.

Članak 11.

(Obveza vođenja poslovnih knjiga)

- (1) Politička stranka dužna je voditi poslovne knjige i podnositi finansijska izvješća na način koji je utvrđen zakonom i drugim propisima sukladno zakonu.
- (2) Politička stranka dužna je svojim internim aktima urediti sustav unutarnje finansijske kontrole nad nižim organizacijskim dijelovima radi sprečavanja pogrešnog evidentiranja prihoda i rashoda, te zloporabe finansijskih sredstava

Članak 12.

(Obveza podnošenja finansijskog izvješća)

- (1) Politička stranka vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima. Politička stranka dužna je Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine podnijeti finansijsko izvješće za svaku kalendarsku godinu (računovodstvenu godinu).
- (2) Politička stranka obvezna je u svojem finansijskom izvješću uključiti sve koristi ostvarene od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani s političkom strankom ili su pod njezinom kontrolom.

(3) Politička stranka podnosi posebno finansijsko izvješće za razdoblje izborne promidžbe na način kako je utvrđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

(4) Do 31. 3. naredne godine politička stranka podnosi finansijsko izvješće u formi koju odobri Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Ovo izvješće sadrži podatke utvrđene Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine donosi propise za provedbu odredbi kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja.

(5) Sve osobe koje su dužne podnijeti izvješće moraju podnijeti i dodatne izvješća koje Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine zatraži.

(6) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je u potpunosti mjerodavno da provodi i izvršava odredbe ovog članka na način kako je to predviđeno Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine.

Članak 13.

(Imenovanje ovlaštene osobe u političkoj stranci)

(1) Politička stranka obvezna je imenovati ovlaštenu osobu koja je odgovorna za vođenje poslovnih knjiga političkih stranaka, podnošenje finansijskih izvješća i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine.

(2) Podnositelj izvješća obavještava Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od 15 dana od njegovog imenovanja i u slučaju bilo kakve promjene statusa te osobe dužni su u roku od 15 dana obavijestiti Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine o toj promjeni.

(3) Ovlaštena osoba potpisuje sve izvješća i odgovorno je za vođenje evidencije u svezi sa izvješćima, a na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine, ovlaštena osoba obvezna je da dostavi izvješća na uvid.

(4) Političke stranke čuvaju sve svoja finansijska izvješća najmanje šest godina nakon podnošenja.

(5) Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine sva izvješća stavlja na raspolaganje javnosti putem svoje web-stranice i poduzima odgovarajuće mjere da bi se osiguralo da svi građani imaju pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

(6) Politička stranka dužna je javno prikazati podrijetlo i način utroška sredstava prikupljenih tijekom protekle kalendarske godine (računovodstvene godine). Završni račun i finansijsko izvješće u kojem se posebno navode izvori prihoda, podatci o fizičkim i pravnim osobama koja su dala dobrovoljne priloge te podatci o namjeni, odnosno aktivnostima za koje su sredstva utrošena, javni su dokumenti i objavljuju se na web-stranici političke stranke.

Članak 14.

(Mjerodavnosti Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine mjerodavno je da ispita slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovoga zakona i može određenim osobama narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi da bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izjave svjedoka u svezi sa istragom koju je eventualno pokrenulo Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine. Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine može započeti istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere samostalno ili po uloženom prigovoru.
- (2) Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine mjerodavno je za provedbu odredbi ovog zakona i mjerodavno je da odluči da li su politička stranka ili druga osoba prekršili odredbe ovog zakona, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci zbog nepridržavanja navedenih odredbi ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće nadležnosti, sukladno zakonu.
- (3) Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine nastojat će da postigne da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe ovog zakona, dobrovoljno otkloni uočene nedostatke, ako su oni otklonjivi.
- (4) Svaku sumnju o kaznenom djelu koje se može dovesti u svezu s financiranjem političkih stranaka i finansiranjem izborne kampanje Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine obvezno je prijaviti mjerodavnom tužiteljstvu i drugim tijelima mjerodavnim za provedbu zakona.

Članak 15.

(Uloga Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine)

- (1) O svim nepravilnostima i kršenjima odredbi ovog zakona Služba za reviziju izvješćuje Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine.
- (2) U slučaju da politička stranka ne postupi prema odredbama ovog zakona, Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine mjerodavno je za izricanje novčane kazne sukladno ovom zakonu i Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 16.

(Uloga Apelacijskog vijeća)

Apelacijsko vijeće mjerodavno je za razmatranje žalbi na odluke Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine. Apelacijsko vijeće ovlašteno je da izrekne novčane kazne sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine.

Članak 17.

(Dužnost podnošenja izvješća Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine)

Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine dužno je svake godine podnijeti izvješće o pregledanom stanju financijskog poslovanja Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine. Izvješće se dijeli kao skupštinski tiskani materijal.

Članak 18.

(Neovisni kandidati)

Odredbe ovog zakona koje se odnose na dobrovoljne priloge, zabranu financiranja i pogodovanja te nadzor i financijsko poslovanje odgovarajuće se primjenjuju na liste neovisnih kandidata i nezavisne kandidate.

Članak 19.

(Novčane kazne za prekršaj političkih stranaka)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM (petstotina konvertibilnih maraka) do 10.000,00 KM (desethiljada konvertibilnih maraka) kaznit će se za prekršaj:
  - a) politička stranka koja financijska sredstva koristi suprotno odredbi članka 4. st. (1) i (2) ovoga zakona,
  - b) politička stranka koja ne vodi evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga i ne izdaje potvrde o njihovom prijemu sukladno odredbi članka 5. stavak (4) ovog zakona,
  - c) politička stranka koja se financira podizanjem kredita kod banaka,
  - d) osigura sredstva iz izvora koji nisu propisani člankom 3. ovog zakona,
  - e) krši odredbe članka 9. ovog zakona,
  - f) ne vodi evidenciju o svojim prihodima i rashodima u skladu s propisima,
  - g) ne dostavi propisana financijska izvješća sukladno Izbornom zakonu Bosne i Hercegovine (članak 12. stavak (3)),
  - h) ne podnese financijsko izvješće sukladno ovom zakonu (članak 12. stavak (4)),
  - i) ne dostavi dodatna financijske izvješća (članak 12. stavak (5)),
  - j) ne imenuje ovlaštenu osobu koje je odgovorna za podnošenje izvješća i ovlaštena da kontaktira s Središnjim izbornim povjerenstvom Bosne i Hercegovine (član 13.),
  - k) ne obavijesti Središnje izborni povjerenstvo Bosne i Hercegovine u roku od petnaest dana od imenovanja ovlaštene osobe ili bilo kakve promjene statusa ovlaštene osobe."
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije hiljade konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i fizička osoba koja izvrši prekršaj.

Članak 20.

(Novčane kazne za prekršaj do trostrukog iznosa)

- (1) Novčanom kaznom do trostrukog iznosa primljenih sredstava kaznit će se za prekršaj:
    - a) politička stranka koja je dobila sredstva u iznosu koji prelazi najveći utvrđeni godišnji prihod iz članka 3. stavak (3) ili prelazi najveći utvrđeni iznos dobrovoljnih priloga iz članka 6. ili na način koji je zabranjen člankom 8. ovoga zakona,
    - b) politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave i ne uplate u državni proračun iznose dobrovoljnih priloga koji prelaze visinu iznosa utvrđenu u članku 6. ovog zakona, kao i eventualne uplate dobrovoljnih priloga od neimenovanih (anonimnih) izvora, sukladno članku 8. stavak (7) ovog zakona,
  - c) politička stranka, lista neovisnih kandidata i kandidat koji ne prijave uplatu priloga iz nedopuštenih izvora i ne doznači uplaćena sredstva u državni proračun, sukladno članku 8. stavak (7) ovog zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM (dvije stotine konvertibilnih maraka) do 2.000,00 KM (dvije hiljade konvertibilnih maraka) za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka kaznit će se i fizička osoba koja izvrši prekršaj.

Članak 21.

(Stavljanje izvan snage)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00, 102/09 i 54/10).

ZAKON

O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA REPUBLIKE, GRADA I OPĆINE¹⁸

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se uvjeti, visina, način osiguravanja i raspodjela financijskih sredstava iz proračuna Republike Srpske (u daljem tekstu: Republika) i proračuna grada i općine (u daljem tekstu: jedinica lokalne samouprave) za financiranje redovitog rada i pokrivenje dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih zastupnika i vijećnika i rada zastupničkih, izaslaničkih, odnosno vijećničkih klubova i skupina.

Članak 2.

Pravo na financijska sredstva sukladno ovom zakonu ostvaruju:

- a) političke stranke i koalicije koje imaju zastupnike, ili vijećnike u skupštini,
- b) neovisni zastupnici i neovisni vijećnici, koji su izabrani kao neovisni kandidati,
- c) političke stranke, liste neovisnih kandidata i neovisni kandidati sa potvrđenim izbornim listama i
- d) registrirane koalicije sa potvrđenom jedinstvenom listom kandidata.

Članak 3.

Financijska sredstva stečena sukladno ovom zakonu, koriste se za:

- a) finansiranje dijela troškova redovitog rada političke stranke, koalicije, neovisnog zastupnika, odnosno vijećnika,
- b) pokrivenje dijela troškova izborne kampanje političkih stranaka, koalicija, neovisnih lista i neovisnih kandidata kojima su potvrđene izborne liste za izbor zastupnika, odnosno vijećnika i
- c) pokrivenje dijela troškova rada zastupničkih, izaslaničkih, odnosno vijećničkih klubova i skupina.

Članak 4.

Financijska sredstva za finansiranje troškova iz članka 3. ovoga zakona, u djelokrugu Republike, osiguravaju se u proračunu Republike, a u djelokrugu jedinica lokalne samouprave u njihovim proračunima.

Članak 5.

(1) Proračunom se osiguravaju financijska sredstva za namjene utvrđene člankom 3. točka a) ovog zakona u iznosu ne manjem od 0,2 % ukupnih proračunskih prihoda proračuna iz prethodne godine.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka raspoređuju se na sljedeći način:

a) 20 % raspoređuje se u jednakim iznosima političkim strankama i koalicijama koje imaju zastupnike, odnosno vijećnike u skupštini i neovisnim zastupnicima, odnosno vijećnicima i

b) 80 % raspoređuje se srazmjerno broju osvojenih mandata, koje politička stranka, koalicija, neovisni zastupnik, odnosno vijećnik ima u skupštini.

Članak 6.

Ukoliko zastupnik, odnosno vijećnik, tijekom trajanja mandata, napusti političku stranku, financijska sredstva zadržava politička stranka, kojoj je zastupnik, odnosno vijećnik, do tada pripadao.

Članak 7.

(1) Ministarstvo financija, odnosno mjerodavna služba jedinice lokalne samouprave, sredstva iz članka 5. stavak 2. ovoga zakona doznačavaju političkim strankama, koalicijama, neovisnim zastupnicima odnosno vijećnicima, do 10-og u mjesecu za prethodni mjesec.

(2) Neovisni zastupnici, odnosno vijećnici, dužni su otvoriti poseban račun za redovito financiranje njihove djelatnosti.

Članak 8.

Troškovi izborne kampanje su:

- a) troškovi tiskanja plakata i plakatiranje,
- b) troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i slično u javnim glasilima,
- c) troškovi organizacije i provedbe predizbornih skupova,
- d) troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornih materijala, koji se šalje biračima i
- e) druge sa ovim povezane aktivnosti, u razdoblju od dana raspisivanja do dana održavanja izbora.

Članak 9.

(1) Sredstva za izbornu kampanju osiguravaju se u proračunu za godinu u kojoj se održavaju izbori u iznosu ne manjem od 0,05% ukupnih proračunskih prihoda iz prethodne godine.

(2) Ministarstvo financija, odnosno mjerodavna služba jedinice lokalne samouprave, dužni su dvije trećine sredstva iz stavka 1. ovoga članka, doznačiti najkasnije do dana održavanja izbora.

(3) U slučaju održavanja prijevremenih izbora osiguravaju se sredstva sukladno stavku 1. ovog člana.

(4) Način raspodjele sredstava iz stavka 1. ovoga članka vrši se sukladno izbornim propisima.

Članak 10.

Sredstva za rad zastupničkih, izaslaničkih, odnosno vijećničkih klubova i skupina, dodjeljuju se radi pokrivenja:

- a) paušalnih troškova za rad u izbornim jedinicama zastupnika, odnosno vijećnika,
- b) putnih troškova u inozemstvo, ako organizator nije

¹⁸ Zakon o financiranju iz budžeta Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj 65/08) donesen je 04. 07. 2008. godine. Stupanjem na snagu ovog Zakona stavljen je izvan snage Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, grada i općine ("Službeni glasnik RS", broj: 17/00 i 62/04).

Narodna skupština Republike Srpske ili Vijeće naroda Republike Srpske, odnosno skupština jedinice lokalne samouprave,

c) troškova nabavke materijala – goriva, tiska, službenih glasnika i publikacija,

d) troškova smještaja i ishrane zastupnika, izaslanika, odnosno vijećnika, u vrijeme kada se ne održavaju sjednice skupštine ili vijeća i

e) ostale troškove vezane za rad zastupnika, izaslanika, odnosno vijećnika u klubovima i skupinama.

Članak 11.

Sredstva za rad zastupničkih, izaslaničkih, odnosno vijećničkih klubova i skupina se mogu dodjeljivati političkim strankama za pokriće troškova iz članka 10. ovoga zakona, kao i drugim organizacijama i korisnicima po odluci kluba, odnosno skupine.

Članak 12.

Odluku i način raspodjele sredstava za potrebe iz članka 10. ovog zakona utvrđuju Administrativna povjerenstva Narodne skupštine i Vijeća naroda Republike Srpske, odnosno mjerodavno tijelo utvrđeno poslovníkom skupštine jedinice lokalne samouprave.

Članak 13.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o financiranju političkih stranaka iz proračuna Republike, općine i grada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/00 i 62/04).

ZAKON

O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE¹⁹

Članak 1.

Ovaj zakon regulira način financiranja političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu : Brčko Distrikt).

Članak 2.

Političkim strankama, u smislu ovog zakona, smatraju se organizacije koje građani slobodno i dobrovoljno organiziraju, a koje se sukladno zakonu registriraju kod mjerodavnog suda u Bosni i Hercegovini u svrhu ispoljavanja političkih aktivnosti i ostvarivanja političkih ciljeva, a upisane su u registar ureda političkih organizacija kod Osnovnog suda Brčko Distrikta.

Članak 3.

1. Pravo na sredstva iz proračuna Brčko Distrikta imaju političke stranke koje je ovjerilo Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine za sudjelovanje na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.
2. Koalicija koju je Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine ovjerilo za sudjelovanje na izborima za skupštinu Brčko Distrikta ima status političke stranke pri raspodjeli sredstava reguliranih ovim zakonom.

Članak 4.

Sredstva iz proračuna Brčko Distrikta će se izdvajati za:

- 1) Predizbornu kampanju političkih stranaka koje sudjeluju na izborima za Skupštinu Brčko Distrikta;
- 2) Redovit rad političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta.

Članak 5.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka osiguravaju se u godini u kojoj se održavaju redoviti izbori za Skupštinu Brčko Distrikta i to u iznosu od 0,03% prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 60.000 KM ovisno o tomu koji od ova dva iznosa je niži.

Članak 6.

Sredstva izdvojena za predizbornu kampanju političkih stranaka raspodjeljuju se na temelju sljedećih principa:

- 1) Svaka politička stranka ima pravo na pokriće troškova predizborne kampanje nastalih tijekom 2 mjeseca prije dana održavanja izbora, u maksimalnom iznosu od 4.000 KM ;
- 2) U slučaju nedostatka sredstava iz točke 1. ovog člana, postojeća sredstva će biti jednako raspodjeljena.

Članak 7.

Troškovi predizborne kampanje odnose se na sredstva utrošena za:

- 1) plakate, reklame, bilborde, letke;
- 2) organiziranje javnih skupova;
- 3) druge aktivnosti vezane za predizbornu kampanju.

Članak 8.

Sredstva izdvojena za redovit rad političkih stranaka po godišnjoj osnovi iznose 0,1% od prihoda u proračunu Brčko Distrikta ili 200.000 KM, ovisno o tomu koji je od ova dva iznosa niži.

Članak 9.

Sredstva izdvojena za redovit rad političkih stranaka raspodjeljuju se na temelju sljedećih načela:

- 1) 30% sredstava se raspodjeljuje u jednakim iznosima svim političkim strankama zastupljenim u Skupštini Brčko Distrikta;
- 2) 50% sredstava se proporcionalno raspodjeljuje sukladno broju zastupničkih mjesta koja politička stranka ima u vrijeme raspodjele sredstava;
- 3) 20% sredstava se proporcionalno raspodjeljuje strankama opozicije u Skupštini Brčko Distrikta, sukladno broju zastupničkih mjesta. Stranke opozicije, u smislu ovog zakona, su stranke koje sudjeluju u radu Skupštine Brčko Distrikta, ali ne pružaju podršku Vladi Brčko Distrikta. U slučaju da ovu kategoriju nije moguće izdvojiti, sredstva iz ove točke dodaju se sredstvima iz točke 2. ovoga članka.

Članak 10.

Sredstva za redovit rad političkih stranaka odnose se na troškove:

- 1) održavanje stalnih prostorija na teritoriji Brčko Distrikta;
- 2) provedbu političkog istraživanja i analize političke strategije;
- 3) angažiranja u političkom obrazovanju u registraciji birača;
- 4) osnivanja fondacija i drugih organizacija koje unaprjeđuju interese političke stranke;
- 5) zastupanja pred sudom u politički-relevantnim sporovima;
- 6) promoviranje programa i ciljeva političke stranke sukladno zakonu.

Članak 11.

Prijave za sredstva za predizbornu kampanju i redovan rad političkih stranaka podnose se Izbornom povjerenstvu Brčko Distrikta.

Članak 12.

Raspodjelu sredstava na način iz članka 6. i članka 9. ovoga zakona obavlja Odjel za proračun i financije Vlade Brčko Distrikta, na temelju podataka koje mu

¹⁹ Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj: 29/04

dostavi Izorno povjerenstvo Brčko Distrikta.

Članak 13.

Kontrolu financiranja i rabljenja sredstava za predizbornu kampanju i redovit rad političkih stranaka vrši Izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 22/00), Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", brojevi 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02 i 20/04).

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE²⁰

Članak 1.

U zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 29/04), u članku 1. iza stavka 1) dodaje se stavak 2), koji glasi :

"Na ostala pitanja načina i uvjeta pod kojima političke stranke i članovi političkih stranaka, koji djeluju u njihovo ime, osiguravaju sredstva za rad, neposredno se primjenjuju odredbe Zakona o financiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 22/00)."

Članak 2.

U članku 4. stavku 1) točki 2., i člancima 8., 10. i 13. Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, iza riječi "političkih stranaka", dodaju se riječi "i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta".

Članak 3.

Dosadašnji članak 9. Zakona o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine mijenja se i ubuduće će glasiti:

"(1) Sredstva izdvojena za redovit rad političkih stranaka i njihovih zastupničkih klubova u Skupštini Brčko Distrikta raspoređuju se na taj način da se 30% sredstava raspoređuje u jednakom iznosima svim zastupničkim klubovima političkih stranaka zastupljenih u Skupštini Brčko Distrikta, dok se 70% od ukupnog iznosa raspoređuje srazmjerno broju zastupničkih mjesta koje svaka politička stranka ima u Skupštini Brčko Distrikta u trenutku raspodjele.

(2) Neovisni zastupnik može biti član jednog zastupničkog kluba, po svom izboru, a njegova prava i dužnosti su jednaki pravima i dužnostima ostalih članova toga zastupničkog kluba.

(3) Detaljniji način raspodjele sredstava iz stavka (1) ovoga članka uredit će se Poslovníkom Skupštine Brčko Distrikta."

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O FINANCIRANJU POLITIČKIH STRANAKA IZ PRORAČUNA BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE²¹

Članak 1.

U Zakonu o financiranju političkih stranaka iz proračuna Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 29/04), članak 12. mijenja se i glasi:

"Raspodjelu sredstava na način iz članka 6. i članka 9. ovoga zakona obavlja Direkcija za financije Brčko Distrikta, na temelju podataka koje joj dostavi Izorno povjerenstvo Brčko Distrikta."

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH".

POGLAVLJE 15. FINANCIRANJE KAMPANJE²²**Članak 15.1**

(1) Politička stranka i neovisni kandidat koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine na svim razinama dužni su, u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima, Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti financijsko izvješće za razdoblje koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru. Osim toga, u roku od trideset dana od dana objavljivanja izbornih rezultata u Službenom glasniku BiH, podnosi se i financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata izbora. Ovi izvješća sadrže:

1. raspoloživu gotovinu;
2. sve prihode i rashode, zasnovane na članarini, transparentnim priložima iz inozemstva, priložima fizičkih i pravnih osoba, priložima u obliku robe i usluga (u daljem tekstu: prilozi u naturi), prihodima na vlastitu imovinu i poduzetničke aktivnosti, u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, kreditima, pozajmicama, donacijama, olakšicama, povratu novca, ostalim materijalnim troškovima i ostalim izvorima prihoda za razdoblje izvješćivanja koje odredi Središnje izborni povjerenstvo BiH;
3. identitet osobe ili izvora uplate i doprinosa u naturi, kao i identitet osobe koja je primilo takvu uplatu koja premašuje iznos od stotinu (100) konvertibilnih maraka, zajedno sa datumom i iznosom takve uplate;
4. ukupan iznos svih dospjelih dugovanja i ukupan iznos isplata po sljedećim osnovama: troškovi tiskanja plakata i plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova i troškovi tiskanja, reprodukcije i slanja predizbornog materijala koji se šalje biračima; i
5. iznos i vrstu neizmirenih dugova i obveza koje duguje podnositelj izvješća ili koje treće osobe duguju podnositelju izvješća, a u slučaju da su takvi dugovi i obveze izmireni za manji iznos od njihovog prijavljenog iznosa ili vrijednosti, i izjavu koja se odnosi na okolnosti i uvjete pod kojima su takvi dugovi ili obveze otpisani.

(2) Prijava za sudjelovanje na izborima političke stranke i neovisnog kandidata neće biti ovjerena ukoliko politička stranka i neovisni kandidat ne podnesu financijsko izvješće za razdoblje koje počinje tri mjeseca prije početka razdoblja za podnošenje prijave za ovjeru.

(1) Središnje izborni povjerenstvo BiH donosi pravila i propise za provedbu odredbi ovog Poglavlja kojima se bliže utvrđuju sadržaj, forma, način i drugi detalji izvješćivanja.

(2) Svi podnositelji izvješća moraju podnijeti i dodatna izvješća sukladno zahtjevu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH ili Zakonu o financiranju političkih stranaka.

Članak 15.3

(1) Svaki politički subjekt imenuje ovlaštenu osobu, koja je odgovorna za podnošenje izvješća i vođenje knjiga, i koja je ovlaštena da kontaktira sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH.

(2) Podnositelji izvješća obavještavaju Središnje izborni povjerenstvo BiH o imenovanju ovlaštene osobe iz stavka (1) ovoga članka u roku od tri dana od njezinog imenovanja i, u slučaju bilo kakve promjene njegovog statusa, dužni su obavijestiti Središnje izborni povjerenstvo BiH u roku od tri dana.

(3) Ovlaštena osoba potpisuje sve izvješća i odgovorno je za vođenje evidencije u svezi sa izvješćima. Na zahtjev Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, ovlaštena osoba dostavlja izvješća na uvid.

Članak 15.4

Neovisni kandidat neposredno je odgovoran za podnošenje izvješća Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Članak 15.5

Središnje izborni povjerenstvo BiH osigurava javnosti pristup svim izvješćima i poduzima odgovarajuće mjere kako bi osiguralo da svi građani imaju nesmetan pristup informacijama koje su sadržane u izvješćima.

Članak 15.6

(1) Središnje izborni povjerenstvo BiH ovlašteno je da ispita slučajeve u kojima nije postupljeno sukladno odredbama ovog Poglavlja, i može određenim osobama narediti da odgovore na pitanja u pisanoj formi, kako bi se osigurali dokumentirani i drugi dokazi, te pribavile izvave svjedoka u svezi sa istragom koju je poduzelo Središnje izborni povjerenstvo BiH. Središnje izborni povjerenstvo BiH može početi istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere izvršenja, samostalno ili po prigovoru.

(2) Središnje izborni povjerenstvo BiH mjerodavno je za provedbu odredbi ovog Poglavlja i ovlašteno je da odluči da li je politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat ili druga osoba prekršila odredbe ovog Poglavlja, kao i da izrekne sankcije bilo kojoj političkoj stranci, koaliciji, listi neovisnih kandidata ili neovisnom kandidatu zbog nepoštivanja navedenih odredbi, ili da poduzme odgovarajuće administrativne mjere u okviru svoje opće mjerodavnosti sukladno ovom Zakonu.

²² "Službeni glasnik BiH", broj: 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16.

(3) Prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, Središnje izborno povjerenstvo BiH nastojat će postići da politička stranka, koalicija, lista neovisnih kandidata ili neovisni kandidat, za koje je ustanovljeno da su prekršili odredbe ovog Poglavlja, dobrovoljno postupe po tim odredbama.

Članak 15.10

(1) U roku od sedam dana od zaključivanja Središnjeg biračkog popisa, Središnje izborno povjerenstvo BiH objavljuje broj birača za svaku izbornu jedinicu. Taj broj je osnova za određivanje maksimalnog iznosa sredstava koji politički subjekt može potrošiti za financiranje izborne kampanje.

(2) Maksimalno dozvoljeni iznos za financiranje troškova izborne kampanje za izbore izračunava se tako da se broj birača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt iz stavka (1) ovoga članka ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa:

1) 30 feninga.....za izbore za načelnika općine/ gradonačelnika i za članove općinskog vijeća/ skupštine općine

2) 20 feninga ..... za izbore za članove kantonalnih skupština

3) 30 feninga..... za izbore za članove Narodne skupštine Republike Srpske i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH,

4) 30 feninga .....za izbore za članove Parlamentarne skupštine BiH

5) 30 feninga.....za izbore za članove Predsjedništva BiH

6) 30 feninga .....za izbore za predsjednika i potpredsjednike RS

koja je unijela podatke u financijsko izvješće i datum podnošenja izvješća.

Članak 6.

Potvrda o primljenom prilogu

(1) Politička stranka je dužna svakoj fizičkoj i pravnoj osobi (u daljnjem tekstu: donator) od koje je primila članarinu ili prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: naziv političke stranke, serijski broj potvrde, ukupan iznos članarine/priloga, ime i prezime/ naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto boravišta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

(2) Potvrda iz stavka (1) ovoga članka izdaje se u dva (2) primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava politička stranka.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zahtijevati da politička stranka dostavi preslike izdatih potvrda.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA GODIŠNJEG FINANCIJSKOG IZVJEŠĆA POLITIČKE STRANKE

Članak 7.

(Popunjavanje obrasca)

(1) Prilikom podnošenja godišnjeg financijskog izvješća politička stranka dužna je podnijeti popunjene sve obrasce navedene u članku 5. ovog pravilnika.

(2) Financijsko izvješće na razini stranke podnosi se na obrascima 1, 1.1, 2, 2.1, 3, 3-f, 3-g, 4, 4.2. i 5, a za organizacijske dijelove stranke na ostalim obrascima navedenim u članku 5. ovog pravilnika, i to posebice za svaki organizacijski dio političke stranke.

Članak 8.

(Podatci)

(1) Kod svih obrazaca iz članka 5. ovog pravilnika u gornjem desnom kutu nalazi se prostor za upisivanje podataka o broju stranica obrasca.

(2) U obrascu 1, *Opći podatci o političkoj stranci*, u gornjem desnom kutu nalazi se prostor za upisivanje sljedećih podataka:

- a) zaporka stranke koju određuje i upisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH,
- b) naziv financijskog izvješća i
- c) izvješćeno razdoblje za koji se podnosi obrazac.

Članak 9.

(Opći podatci o političkoj stranci)

U obrazac 1, *Opći podatci o političkoj stranci*, unose se svi podatci o političkoj stranci na koju se financijsko izvješće odnosi, i to:

- a) naziv političke stranke pod kojim je registrirana kod mjerodavnog suda,
- b) skraćeni naziv,

c) sjedište, adresa, telefon, faks, e-mail

adresa i web-stranica,

d) identifikacijski broj dobiven od mjerodavnog poreznog tijela,

e) zaporka djelatnosti,

f) sud u kojem je izvršena registracija,

g) broj i datum upisa u sudski registar,

h) broj uposlenih u stranci,

i) lica ovlaštena za zastupanje stranke: ime i prezime, dužnost u stranci i adresa,

j) ovlaštena osoba za financijska izvješća:

ime i prezime, adresa, e-mail adresa i

telefon (fiksni i mobilni), i

k) da li stranka ima organizacijske dijelove niže razine (odgovor DA ili NE).

Članak 10.

(Podatci o teritorijalnoj strukturi političke stranke)

U Obrazac 1-1, *Teritorijalna struktura političke stranke*, unose se za sve razine organiziranja (glavni uredi, entitetske, kantonalne, općinske i druge organizacije) sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke i
- b) adresa, telefon i faks.

Članak 11.

(Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke)

U Obrazac 2, *Pregled prometa svih transakcijskih računa političke stranke*, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- b) broj računa,
- c) naziv banke,
- d) stanje računa na dan 1. siječanj za godinu za koju se podnosi financijsko izvješće, odnosno ako je račun otvoren nakon tog datuma, stanje na dan otvaranja računa,
- e) ukupan promet ulaza bez početnog salda (za traženu godinu),
- f) ukupan promet izlaza (za traženu godinu) i
- g) stanje na dan 31. prosinac za godinu za koju se podnosi izvješće, odnosno u slučaju da je račun ranije ugašen, do momenta gašenja računa.

Članak 12.

(Pregled stanja blagajne)

U Obrazac 2.1, *Pregled stanja blagajne*, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela stranke,
- b) saldo blagajne na početku razdoblja,
- c) ukupni ulazi u blagajnu,
- d) ukupni izlazi iz blagajne i
- e) saldo blagajne na kraju razdoblja.

Članak 13.

(Izvori financiranja)

(1) U Obrazac 3, *Izvori financiranja*, unose se sljedeći podatci:

1. Ukupni prihodi političke stranke - 3.1. Ukupni prihodi političke stranke:

- a) Članarina
  - 1) ukupno naplaćena članarina u KM
  - 2) broj članova stranke koji su platili članarinu
- b) Prilozi fizičkih osoba i članova političke stranke (detalji u Obrascu 3-a)
  - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- c) Prilozi pravnih osoba (detalji u Obrascu 3-b)
  - 1) ukupan iznos naplaćen u KM
- d) Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke (detalji u Obrascu 3-c)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovom temelju u KM.
Na ovu poziciju unosi se iznos ostvarenog prihoda u izvješćenom razdoblju.
- e) Dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke (detalji u Obrascu 3-d)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- f) Prihodi od poklona i usluga koje politička stranka nije imala obvezu platiti (detalji u Obrascu 3-e)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- g) Prihodi iz proračuna (detalji u Obrascu 3-f)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- h) Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija (detalji u Obrascu 3-g)
  - 1) ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM
- i) Ukupni prihodi političke stranke u KM u izvješćenom razdoblju po svim osnovama.

2. Ostali prihodi i drugo - 3.2 Ostali prihodi:

- 1) Ukupan iznos ostalih prihoda u izvješćenom razdoblju u KM.“

(2) Sastavni dio ovog obrasca je prilog uz Obrazac 3 u koji se unose izvori financiranja političke stranke po organizacijskim dijelovima.

(3) Ukoliko politička stranka ne raspoláže podacima iz kojih se može utvrditi identitet donatora, smatrat će se da je stranci prilog dao anonimni donator.

(4) Ako politička stranka ostvari prihod koji nije obuhvaćen u stavku (1) članka 13. Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka ili ostvari koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa političkom strankom ili su pod njezinom kontrolom, dužna je takve prihode iskazati u obrascu 3.2 *Ostali prihodi* financijskog izvješća.“

(5) Novčana sredstva koja jedan organizacijski dio prenosi drugom organizacijskom dijelu unutar političke stranke ne smatra se prihodom iz stavka (1) ovoga članka i ne iskazuje se na Obrascu 3. iz članka 5. ovog pravilnika.

Članak 14.

(Prilozi fizičkih osoba)

U Obrazac 3-a, *Prilozi fizičkih osoba*, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- c) prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz članka 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- d) ukupan iznos svih priloga fizičkih osoba.

Članak 15.

(Prilozi pravnih osoba)

U Obrazac 3-b, *Prilozi pravnih osoba*, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela stranke,
- b) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- c) naziv pravne osobe čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz članka 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- d) ukupan iznos svih priloga pravnih osoba.

Članak 16.

(Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-c, *Prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke*, unose se sljedeći podatci:

- a) naziv organizacijskog dijela stranke,
- b) vrsta imovine na osnovu koje se ostvaruju prihodi,
- c) korisnik imovine političke stranke,
- d) broj ugovora, odluke, rješenja itd. (Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti da politička stranka dostavi preslike ovih dokumenata) i
- e) iznos ostvarenog prihoda.

Članak 17.

(Dobit od pravnih osoba u vlasništvu političke stranke)

U Obrazac 3-d, *Dobit od pravnih osoba u vlasništvu političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv pravne osobe,
- b) identifikacijski broj dobiven od mjerodavnog poreznog tijela,
- c) šifra i naziv djelatnosti pravne osobe,
- d) sudjelovanje političke stranke u vlasništvu (%),
- e) iznos dobiti koja je prenesena političkoj stranci i
- f) datum prijenosa dobiti.

Članak 18.

(Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti)

U Obrazac 3-e, *Nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu platiti*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- b) ime i prezime/naziv donatora,
- c) vrsta dara ili usluge,
- d) datum primljenog dara ili usluge,
- e) ukupna vrijednost dara ili usluge i
- f) vrijednost koju politička stranka nije imala obvezu platiti.

Članak 19.

(Prihodi iz proračuna)

(1) Obrazac 3-f, *Prihodi iz proračuna*, popunjava se na razini političke stranke i u njemu se evidentiraju sva sredstva iz proračuna svih razina vlasti koja je politička stranka primila u izvješćenom razdoblju.

(2) U ovaj obrazac unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- b) naziv razine vlasti,
- c) broj i datum odluke i
- d) ukupan iznos prihoda.

(3) Prihodom iz proračuna smatra se samo prihod definiran člankom 3. stavak (1) točka e) i člankom 7. Zakona o financiranju političkih stranaka.

Članak 20.

(Prihodi od izdavačke djelatnosti)

U Obrazac 3-g, *Prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke;
- b) vrsta prihoda i to:
  - prihodi od izdavačke djelatnosti,
  - prihodi od prodaje promidžbenog materijala,
  - prihodi od organiziranja stranačkih manifestacija;
- c) iznos ostvarenog prihoda.

Članak 21.

(Rashodi političke stranke)

(1) Podatke o rashodima politička stranka iskazuje u Obrascu 4.

(2) U Obrazac 4, *Rashodi političke stranke*, unose se sljedeći podaci:

- a) režijsko-administrativni i ostali troškovi izraženi u KM (detalji u Obrascu 4.1.),
- b) troškovi promidžbe (detalji u Obrascu 4.2.) i
- c) ukupni rashodi u izvješćenom razdoblju po svim osnovama.

(3) Sastavni dio ovog obrasca je prilog uz Obrazac 4 u koji se unose rashodi političke stranke po organizacijskim dijelovima.

(4) Novčana sredstva koja jedan organizacijski dio prenosi drugom organizacionom dijelu unutar političke stranke ne smatra se rashodom iz stavka (2) ovoga članka i ne iskazuje se na Obrascu 4. iz članka 5. ovog pravilnika.

Članak 22.

(Režijsko-administrativni i ostali troškovi)

(1) U Obrazac 4.1, *Režijsko-administrativni i ostali troškovi*, (unose se svi troškovi osim troškova đromidžbe) unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- b) vrsta troška,
- c) konto i
- d) iznos.

(2) Ako politička stranka ostvari troškove od izdavačke djelatnosti, stjecanja promidžbenog materijala namijenjenog za prodaju i organiziranja stranačkih manifestacija, dužna je uz Obrazac 4-1 dostaviti posebnu specifikaciju koja će sadržavati: naziv organizacijskog dijela političke stranke, iznos i vrstu ostvarenog troška i druge činjenice kojima se dokazuje da je ostvareni trošak nastao u svrhu ostvarivanja prihoda političke stranke.

Članak 23.

(Troškovi promidžbe)

(1) U Obrazac 4.2, *Troškovi promidžbe*, unose se sljedeći podaci:

- a) naziv organizacijskog dijela političke stranke;
- b) vrsta troška i to: troškovi tiskanja plakata, troškovi plakiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglasa, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi promidžbe;
- c) iznos.

Članak 24.

(Obveze političke stranke)

(1) U Obrazac 5, *Obveze političke stranke*, unose se sljedeći podatci:

a) Ukupne obveze po kreditima i pozajmicama - 5.1. Obveze političke stranke po kreditima i pozajmicama:

- 1) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- 2) naziv davatelja kredita ili pozajmice,
- 3) iznos kredita ili pozajmice,
- 4) datum realizacije kredita ili pozajmice,
- 5) visina rate,
- 6) rok vraćanja kredita ili pozajmice i
- 7) iznos obveze na temelju kredita ili pozajmice na određeni dan.

b) Ukupne obveze po dugovanjima – 5.2. Ostale obveze:

- 1) naziv organizacijskog dijela političke stranke,
- 2) naziv povjeritelja ili obveze,
- 3) datum nastanka obveze i
- 4) iznos obveze na određeni dan.

(2) U Obrazac 5.2. *Ostale obveze* unose se podaci o obvezama političke stranke po sljedećim osnovama: neizmirene obaveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim osobama), obveze po osnovi plaća i naknada, poreza, doprinosa i drugo.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti da politička stranka dostavi preslike dokumenata o dugovanjima na temelju kredita, pozajmica ili nekoj drugom temelju.

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 25.

(Revizija financijskog izvješća)

(1) Pregled i kontrolu financijskih izvješća iz članka 3. ovog pravilnika i reviziju financiranja političkih stranaka sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka obavlja Služba za reviziju financiranja političkih stranaka (u daljnjem tekstu: Služba za reviziju).

(2) Revizija financijskog izvješća obavlja se radi davanja mišljenja o tomu da li je politička stranka postupala u skladu s odredbama Zakona o financiranju političkih

stranaka. Revizija se obavlja sukladno standardima revizije.

Članak 26.

(Služba za reviziju)

(1) Prilikom pregleda financijskog izvješća, Služba za reviziju, između ostalog, utvrđuje:

a) da li je izvješće podneseno na propisanim obrascima iz ovog pravilnika;

b) da li su obrasci pravilno popunjeni;

c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni);

d) da li izvješće obuhvata sve poslovne promjene;

e) da li su analitičke evidencije točno sabrane;

f) da li su podatci u izvješću pravilno razvrstani po obrascima i

g) da li je izvješće dostavljeno pravodobno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija financijskog izvješća obavlja se u skladu s Pravilnikom o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka.

Članak 27.

(Središnje izborno povjerenstvo BiH)

(1) Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da politička stranka nije postupila sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su oni otklonjivi.

(2) Središnje izborno povjerenstvo BiH može početi istragu ili poduzeti odgovarajuće mjere samostalno ili po uloženom prigovoru.

Članak 28.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako politička stranka ne postupi na način utvrđen u članku 27. stavak (1) ovog pravilnika, Služba za reviziju predložit će Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da političkoj stranci izrekne sankciju ili poduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE IV. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA KOJE SU SADRŽANE U IZVJEŠĆU O REVIZIJI I FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA POLITIČKIH STRANAKA

Članak 29.

(Izvješća o reviziji)

(1) Izvodi iz godišnjih financijskih izvješća političkih stranaka o izvorima financiranja političkih stranaka

koji su podneseni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH objavljuju se na web-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

(2) Izvješća o pregledu i reviziji s mišljenjem i nalazom revizora o financijskom izvješću i financiranju političke stranke sukladno Zakonu o financiranju političkih stranaka objavljuje se na web-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Priopćenje o izvršenom pregledu i reviziji financijskih izvješća političkih stranaka objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

POGLAVLJE V. ZAVRŠNE ODREDBE

Član 30.

(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", broj 61/06).

Član 31.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

(1) Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se u "Službenim novinama FBiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH i web-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine.

Na temelju članka 15.2 stavak (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 3. sjednici, održanoj 25. 01. 2018. godine, donijelo

P R A V I L N I K

o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1.

(Primjena)

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja financijskih izvješća, sadržaj i forma financijskih izvješća i kontrola financijskih izvješća političkih stranaka koje sudjeluju na izborima, a obvezne su izvješća podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH).

Članak 2.

(Obim primjene)

Odredbes ovog pravilnika odnose se na sve političke stranke koje sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 3.

(Financijsko izvješće)

(1) Političke stranke koje sudjeluju na izborima za tijela vlasti u BiH na svim razinama dužne su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

a) financijsko izvješće koji obuhvata razdoblje koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru;

b) dodatni finansijski izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata.

(2) Političke stranke finansijska izvješća iz stavka (1) ovog članka podnose Središnjem izbornom povjerenstvu BiH u elektronskoj formi putem aplikacije FI SIP BIH (u daljnjem tekstu: aplikacija). Potvrdu o podnesenom finansijskom izvješću i tiskane obrasce finansijskog izvješća u PDF formatu, ovjerene potpisom ovlaštene osobe i pečatom političke stranke, političke stranke dostavljaju Središnjem izbornom povjerenstvu BiH i u čvrstoj kopiji.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti od političkih stranaka podnošenje i dodatnih financijskih izvješća, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i točno obavljanje revizije.

Članak 4.

(Rokovi)

(1) Financijsko izvješće iz članka 3. stavak (1) točka a) ovoga pravilnika podnose sve političke stranke u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima.

(2) Financijski izvješće iz članka 3. stavak (1) točka b) ovoga pravilnika podnose sve političke stranke koje su sudjelovale na izborima, u roku od 30 dana od dana kada Središnje izborno povjerenstvo BiH objavi konačne izborne rezultate.

Članak 5.

(Obrasci)

(1) Financijska izvješća iz članka 3. stavak (1) točke a) i b) ovog pravilnika političke stranke podnose na obrascima koji su sastavni dio Pravilnika o godišnjim financijskim izvješćima političkih stranaka, a to su:

a) Opći podatci o političkoj stranci

Obrazac 1

1) teritorijalna struktura političke stranke

Obrazac 1.1.

b) Pregled prometa novčanih sredstava političke stranke

1) pregled prometa svih transakcijskih računa

političke stranke

Obrazac 2

2) pregled prometa blagajne

Obrazac 2.1.

c) Izvori financiranja političke stranke s pregledom izvora financiranja po organizacijskim dijelovima stranke

Obrazac 3

1) dobrovoljni prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM

Obrazac 3-a

2) dobrovoljni prilozi pravnih osoba veći od 100 KM

Obrazac 3-b

3) prihodi od imovine u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-c

4) dobit pravnih osoba u vlasništvu političke stranke

Obrazac 3-d

5) nenovčane donacije i računi koje politička stranka nije imala obvezu plaćati

Obrazac 3-e

6) prihodi iz proračuna

Obrazac 3-f

7) prihodi od izdavačke djelatnosti, prodaje propagandnog materijala i organiziranja stranačkih skupova

Obrazac 3-g

d) Rashodi političke stranke s pregledom rashoda po organizacijskim dijelovima stranke

Obrazac 4

1) režijsko-administrativni i ostali troškovi

Obrazac 4.1.

- 2) Troškovi promidžbe   Obrazac 4.2.
e) Obveze političke stranke   Obrazac 5
(2) Obrasci se moraju točno i precizno popuniti.

(3) Točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom ovjerava predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba.

(4) Nakon što politička stranka unese podatke u obrasce o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima u aplikaciju, dužna je dostaviti Središnjem izbornom povjerenstvu BiH tiskano predizborno i postizborno financijsko izvješće, kao i potvrdu o podnesenom izvješću u kojoj su sadržani sljedeći podaci: naziv političke stranke, zaporka stranke koju određuje Središnje izborni povjerenstvo BiH, vrsta izvješća, izvješćeno razdoblje, ime i prezime osobe koje je unijelo podatke u financijsko izvješće i datum podnošenja izvješća.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA FINANCIJSKOG IZVJEŠĆA POLITIČKIH STRANAKA

Članak 6.

(Popunjavanje obrazaca)

(1) Prilikom podnošenja financijskog izvješća politička stranka dužna je popuniti sve obrasce navedene u članku 5. ovog pravilnika.

(2) Za točnost podataka prezentiranih u izvješću odgovorna je politička stranka (predsjednik političke stranke ili druga ovlaštena osoba koje svojim potpisom ovjerava obrazac).

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 7.

(Služba za reviziju)

(1) Služba za reviziju, prilikom pregleda financijskog izvješća političkih stranaka, utvrđuje:

- a) da li je izvješće podneseno na propisanim obrascima iz ovog pravilnika,
- b) da li su obrasci pravilno popunjeni,
- c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni),
- d) da li izvješće obuhvata sve poslovne promjene,
- e) da li su analitičke evidencije točno sabrane,
- f) da li su podatci u izvješću pravilno razvrstani po obrascima i
- g) da li je izvješće dostavljen pravodobno, odnosno u propisanom roku.

(2) Pregled, kontrola i revizija financijskog izvješća obavlja se sukladno Pravilniku o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije financijskih izvješća političkih stranaka.

Članak 8.

(Središnje izborni povjerenstvo BiH)

Ako Središnje izborni povjerenstvo BiH smatra da politička stranka nije postupila sukladno odredbama

Zakona o financiranju političkih stranaka, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere nastojat će postići da politička stranka, za koju je ustanovljeno da je prekršila odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive.

Članak 9.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako politička stranka ne postupi prema odredbama člana 8. ovog pravilnika, a utvrdi se da je politička stranka prekršila odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, te Služba za reviziju utvrdi da je politička stranka prekršila odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, predložit će Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da političkoj stranci izrekne sankciju ili prodizme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE V. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA SADRŽANIM

U POSTIZBORNIM FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Članak 10.

(Troškovi kampanje)

(1) Središnje izborni povjerenstvo BiH na svojoj internet-stranici objavljuje podatke o maksimalno dozvoljenom iznosu troškova kampanje sukladno Izbornom zakonu BiH i podatke o troškovima kampanje koji su iskazani u postizbornim financijskim izvješćima političkih stranaka.

(2) Izvodi iz postizbornih financijskih izvješća političkih stranaka o izvorima financiranja političkih stranaka i troškovima izborne promidžbe na obrascu 4.2. postizbornog financijskog izvješća svih političkih stranaka koje su sudjelovale na izborima, a koji su podneseni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, objavljuju se na internet-stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Članak 11.

(Prestanak primjene)

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Pravilnika o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima političkih subjekata ("Službeni glasnik BiH", broj 96/13).

Članak 12.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama F BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH" i na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Broj: 05-1-02-2-77-1/18

Sarajevo, 25. 01. 2018. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

Na temelju članka 15.2 stavak (1) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14 i 31/16), Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine je na 3. sjednici, održanoj 25. 01. 2018. godine, donijelo

P R A V I L N I K

o predizbornim i postizbornim financijskim izvješćima

neovisnih kandidata

POGLAVLJE I. UVODNE NAPOMENE

Članak 1.

(Primjena)

Ovim pravilnikom uređuje se način podnošenja financijskih izvješća, sadržaj i forma financijskih izvješća i kontrola financijskih izvješća neovisnih kandidata, koji sudjeluju na izborima, a obvezni su izvješća podnositi Središnjem izbornom povjerenstvu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Središnje izborno povjerenstvo BiH).

Članak 2.

(Obim primjene)

Odredbe ovog pravilnika odnose se na sve nezavisne kandidate koji sudjeluju na izborima za tijela vlasti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH).

POGLAVLJE II. NAČIN PODNOŠENJA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 3.

(Financijsko izvješće)

(1) Neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima za organe vlasti BiH na svim razinama dužni su Središnjem izbornom povjerenstvu BiH podnijeti:

- a) financijsko izvješće koji obuhvata razdoblje koji počinje tri mjeseca prije dana podnošenja prijave za ovjeru i završava danom podnošenja prijave za ovjeru;
- b) dodatno financijsko izvješće za razdoblje od dana podnošenja prijave za ovjeru do dana ovjere izbornih rezultata.

(2) Neovisni kandidati koji sudjeluju na izborima Središnjem izbornom povjerenstvu BiH financijska izvješća podnose u čvrstom umnošku.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti od neovisnih kandidata podnošenje i dodatnih financijskih izvješća, dokumenata, objašnjenja i informacija, ako ih smatra neophodnim za potpuno i točno obavljanje revizije.

Članak 4.

(Rokovi)

(1) Financijska izvješća iz članka 3. stavak (1) točka a) ovog pravilnika podnose svi neovisni kandidati u vrijeme podnošenja prijave za ovjeru za sudjelovanje na izborima.

(2) Financijsko izvješće iz članka 3. stavak (1) točka b) ovog pravilnika podnose svi neovisni kandidati, koji su sudjelovali na izborima, u roku od 30 dana od dana kada Središnje izborno povjerenstvo BiH objavi konačne izborne rezultate.

Članak 5.

(Obrasci)

(1) Financijska izvješća iz članka 3. stavak (1) točke a) i b) ovog pravilnika neovisni kandidat podnosi na obrascima utvrđenim ovim pravilnikom. To su:

- a) Podatci o neovisnom kandidatu
Obrazac N1
  - b) Pregled prometa novčanih sredstva
    - 1) Pregled prometa tekućeg računa neovisnog kandidata
Obrazac N2
    - 2) Pregled prometa blagajne
Obrazac N2.1
  - c) Izvori financiranja neovisnog kandidata
Obrazac N3
    - 1) dobrovoljni prilozi fizičkih osoba veći od 100 KM
Obrazac N3-a
    - 2) dobrovoljni prilozi pravnih osoba veći od 100 KM
Obrazac N3-b
    - 3) nenovčane donacije i računi koje kandidat nije imao obvezu plaćati
Obrazac N3-c
    - 4) prihodi iz proračuna
Obrazac N3-d
    - 5) Prihodi od prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja manifestacija
Obrazac N3-e
  - d) Rashodi neovisnog kandidata
Obrazac N4
    - 1) režijsko-administrativni i ostali troškovi
Obrazac N4.1.
    - 2) troškovi promidžbe
Obrazac N4.2.
  - e) Obveze neovisnog kandidata
Obrazac N5
- (3) Obrasci se moraju točno i precizno popuniti.
- (4) Točnost i potpunost podataka u svakom obrascu svojim potpisom potvrđuje neovisni kandidat ili druga osoba koju on ovlasti.

Članak 6.

(Potvrda o primljenom prilogu)

(1) Neovisni kandidat je dužan svakoj fizičkoj i pravnoj osobi (u daljnjem tekstu: donator) od koje je primio prilog izdati potvrdu u kojoj su sadržani sljedeći podatci: serijski broj potvrde, ukupan iznos priloga, ime i prezime/

naziv donatora, broj osobnog dokumenta/identifikacijski broj donatora, adresa i mjesto boravišta/sjedišta donatora, datum uplate, datum izdavanja potvrde i potpis ovlaštene osobe.

(2) Potvrda iz stavka (1) ovoga članka izdaje se u dva (2) primjerka, od kojih se jedan primjerak daje donatoru, a drugi zadržava neovisni kandidat.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zahtijevati da neovisni kandidat dostavi preslike izdatih potvrda.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ I FORMA FINANCIJSKOG IZVJEŠĆA NEOVISNIH KANDIDATA

Članak 7.

(Popunjavanje obrazaca)

(1) Prilikom podnošenja financijskog izvješća neovisni kandidat dužan je popuniti sve obrasce navedene u članku 5. ovog pravilnika.

(2) Za točnost podataka prezentiranih u izvješću odgovoran je neovisni kandidat.

Članak 8.

(Podatci)

(1) Kod svih obrazaca iz članka 5. ovog pravilnika u gornjem desnom kutu nalazi se prostor za upisivanje podataka o broju stranica obrasca.

(2) U obrascu N1, *Podatci o neovisnom kandidatu*, u gornjem desnom kutu nalazi se prostor za upisivanje sljedećih podataka:

a) zaporka neovisnog kandidata koju određuje i upisuje Središnje izborno povjerenstvo BiH,

b) naziv financijskog izvješća i

c) izvješćeno razdoblje za koji se podnosi izvješće.

Članak 9.

(Podatci o neovisnom kandidatu)

U obrazac N1, *Podatci o neovisnom kandidatu*, unose se svi podatci o neovisnom kandidatu na kojega se financijsko izvješće odnosi, i to:

a) ime i prezime,

b) jedinstveni matični broj ili broj osobnog dokumenta,

c) adresa, telefon, faks i e-mail, i

d) ovlaštena osoba za financijska izvješća: ime i prezime, adresa, telefon, faks i e-mail.

Članak 10.

(Pregled prometa tekućeg računa)

U Obrazac N2, *Pregled prometa tekućeg računa*, unose se sljedeći podatci:

a) broj računa,

b) naziv banke,

c) stanje računa na početku izvješćenog razdoblja za koji se podnosi financijsko izvješće, odnosno ako je račun otvoren nakon tog datuma, stanje na dan otvaranja računa,

d) ukupan promet ulaza bez početnog salda (za izvješćeno razdoblje),

e) ukupan promet izlaza (za izvješćeno razdoblje) i

f) stanje računa na kraju izvješćenog razdoblja za koji se podnosi izvješće, odnosno u slučaju da je račun ranije ugašen, do momenta gašenja računa.

Članak 11.

(Pregled stanja blagajne)

U Obrazac N2.1, *Pregled stanja blagajne*, unose se sljedeći podatci:

a) saldo blagajne na početku razdoblja,

b) ukupni ulazi u blagajnu,

c) ukupni izlazi iz blagajne i

d) saldo blagajne na kraju razdoblja.

Članak 12.

(Izvori financiranja)

(1) U Obrazac N3, *Izvori financiranja*, unose se sljedeći podatci:

1. Ukupni prihodi neovisnog kandidata - N3.1. Ukupni prihodi neovisnog kandidata:

a) Prilozi fizičkih osoba (detalji u Obrascu N3-a)
ukupan iznos naplaćen u KM

b) Prilozi pravnih osoba (detalji u Obrascu N3-b)
ukupan iznos naplaćen u KM

c) Prihodi od poklona i usluga koje neovisni kandidat nije imao obvezu platiti (detalji u Obrascu N3-c)
ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM

d) Prihodi iz proračuna (detalji u Obrascu N3-d)
ukupan iznos prihoda po ovoj osnovi u KM

e) Prihodi od prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja manifestacija (detalji u Obrascu N3-e)
ukupan iznos prihoda po ovom temelju u KM

f) Ukupni prihodi nezavisnog kandidata u KM u izvješćenom razdoblju po svim temeljima.

2. Ostali prihodi i drugo - N3.2 Ostali prihodi:

1) Ukupan iznos ostalih prihoda u izvješćenom razdoblju u KM.

(2) Ukoliko neovisni kandidat ne raspolaže podacima iz kojih se može utvrditi identitet donatora smatrat će se da je neovisnom kandidatu prilog dao anonimni donator.

(3) Ako neovisni kandidat ostvari prihod koji nije obuhvaćen u stavku (1) članka 12. ovog pravilnika ili ostvari koristi od aktivnosti subjekata koji su na bilo koji način povezani sa neovisnim kandidatom ili su pod njegovom kontrolom, dužan je takve prihode iskazati u obrascu N3.2 *Ostali prihodi* financijskog izvješća.

Članak 13.

(Prilozi fizičkih osoba)

U Obrazac N3-a, *Prilozi fizičkih osoba*, unose se sljedeći podatci:

- a) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- b) prezime i ime donatora čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz članka 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- c) ukupan iznos svih priloga fizičkih osoba.

Članak 14.

(Prilozi pravnih osoba)

U Obrazac N3-b, *Prilozi pravnih osoba*, unose se sljedeći podatci:

- a) ukupan iznos priloga čija je pojedinačna vrijednost manja od 100,00 KM,
- b) naziv pravne osobe čiji je prilog veći od 100,00 KM, broj potvrde iz članka 6. ovog pravilnika, datum kada je prilog dat i iznos priloga i
- c) ukupan iznos svih priloga pravnih osoba.

Članak 15.

(Nenovčane donacije i računi koje neovisni kandidat nije imao obvezu platiti)

U Obrazac N3-c, *Nenovčane donacije i računi koje neovisni kandidat nije imao obvezu platiti*, unose se sljedeći podatci:

- a) ime i prezime/naziv donatora,
- b) vrsta poklona ili usluge,
- c) datum primljenog dara ili usluge,
- d) ukupna vrijednost dara ili usluge i
- e) vrijednost koju neovisni kandidat nije imao obvezu platiti.

Članak 16.

(Prihodi iz proračuna)

(1) U Obrascu N3-d, *Prihodi iz proračuna*, evidentiraju se sva sredstva iz proračuna svih razina vlasti koje je neovisni kandidat primio u izvješćenom razdoblju.

(2) U ovaj obrazac unose se sljedeći podatci:

- a) naziv razine vlasti,
- b) broj i datum odluke i

c) ukupan iznos prihoda.

Članak 17.

(Prihodi od prodaje promidžbenog materijala)

U Obrazac N3-e, *Prihodi od prodaje promidžbenog materijala i prihodi od organiziranja manifestacija*, unose se sljedeći podatci:

a) vrsta prihoda i to:

- prihodi od prodaje promidžbenog materijala
- prihodi od organiziranja manifestacija;

b) ukupan iznos ostvarenog prihoda.

Članak 18.

(Rashodi neovisnog kandidata)

(1) Podatke o rashodima neovisni kandidat iskazuje u Obrascu N4.

(2) U Obrazac N4, *Rashodi neovisnog kandidata*, unose se sljedeći podatci:

a) režijsko-administrativni i ostali troškovi izraženi u KM (detalji u Obrascu N4.1.),

b) troškovi promidžbe (detalji u Obrascu N4.2.) i

c) ukupni rashodi u izvješćenom razdoblju po svim osnovama.

Članak 19.

(Režijsko-administrativni i ostali troškovi)

(1) U Obrazac N4.1, *Režijsko-administrativni i ostali troškovi*, (unose se svi troškovi osim troškova promidžbe) unose se sljedeći podatci:

a) vrsta troška i

b) iznos.

(2) Ako neovisni kandidat ostvari troškove od stjecanja promidžbenog materijala namijenjenog za prodaju i organiziranja manifestacija, dužan je uz Obrazac N4-1 dostaviti posebnu specifikaciju koja će sadržavati: iznos i vrstu ostvarenog troška i druge činjenice kojima se dokazuje da je ostvareni trošak nastao u svrhu ostvarivanja prihoda neovisnog kandidata.

Članak 20.

(Troškovi promidžbe)

(1) U Obrazac N4.2, *Troškovi promidžbe*, unose se sljedeći podatci:

a) vrsta troška i to: troškovi tiskanja plakata, troškovi plakatiranja, troškovi tiskanja predizbornih oglasa, proglašenja, priopćenja i sl. u javnim glasilima, troškovi organizacije i održavanja predizbornih skupova, troškovi tiskanja, umnožavanja i slanja predizbornog materijala biračima i ostali troškovi promidžbe; i

b) iznos.

Članak 21.

(Obveze neovisnog kandidata)

(1) U Obrazac N5, *Obveze neovisnog kandidata*, unose se sljedeći podatci:

a) Ukupne obveze po kreditima i pozajmicama - N5.1. Obveze neovisnog kandidata po kreditima i pozajmicama:

- 1) naziv davatelja kredita ili pozajmice,
- 2) iznos kredita ili pozajmice,
- 3) datum realizacije kredita ili pozajmice,
- 4) rok vraćanja kredita ili pozajmice i
- 5) iznos obveze ne temelju kredita ili pozajmice na određeni dan.

b) Ukupne obveze po dugovanjima - N5.2. Ostale obveze:

- 1) naziv povjeritelja ili obveze,
- 2) datum nastanka obveze,
- 3) rok za plaćanje obveze i
- 4) iznos obaveze na određeni dan.

(2) U Obrazac N5.2. *Ostale obveze* unose se podatci o obvezama neovisnog kandidata na kraju izvješćenog razdoblja po sljedećim osnovama: neizmirene obveze prema dobavljačima (fizičkim i pravnim osobama), obveze po osnovi naknada, poreza, doprinosa i drugo.

(3) Središnje izborno povjerenstvo BiH može zatražiti da neovisni kandidat dostavi preslike dokumenata o dugovanjima na temelju kredita, pozajmica ili nekom drugom temelju.

POGLAVLJE IV. KONTROLA FINACIJSKIH IZVJEŠĆA

Članak 22.

(Služba za reviziju)

Služba za reviziju, prilikom pregleda financijskog izvješća neovisnih kandidata, utvrđuje:

- a) da li je izvješće podneseno na propisanim obrascima iz ovog pravilnika,
- b) da li su obrasci pravilno popunjeni,
- c) da li su obrasci potpuni (sveobuhvatni),
- d) da li izvješće obuhvata sve poslovne promjene,
- e) da li su analitičke evidencije točno sabrane,
- f) da li su podatci u izvješću pravilno razvrstani po obrascima i
- g) da li je izvješće dostavljen pravodobno, odnosno u propisanom roku.

Članak 23.

(Središnje izborno povjerenstvo BiH)

Ako Središnje izborno povjerenstvo BiH smatra da neovisni kandidat nije postupio sukladno odredbama Zakona o financiranju političkih stranaka, odredbama Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH i ovog pravilnika, prije izricanja kazne ili poduzimanja administrativne mjere, nastojat će postići da neovisni kandidat, za kojega je ustanovljeno da je prekršio odredbe navedenih zakona i ovog pravilnika, dobrovoljno postupi i otkloni uočene nepravilnosti, ako su one otklonjive.

Članak 24.

(Sankcije i administrativne mjere)

Ako neovisni kandidat ne postupi prema odredbama članka 23. ovog pravilnika, a utvrdi se da je neovisni kandidat prekršio odredbe Poglavlja 15. Izbornog zakona BiH, te Služba za reviziju utvrdi da je neovisni kandidat prekršio odredbe navedenog zakona i ovog pravilnika, predložit će Središnjem izbornom povjerenstvu BiH da neovisnom kandidatu izrekne sankciju ili poduzme odgovarajuću administrativnu mjeru.

POGLAVLJE V. NAČIN PRISTUPA JAVNOSTI INFORMACIJAMA

SADRŽANIM U POSTIZBORNIM FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Članak 25.

(Troškovi kampanje)

(1) Središnje izborno povjerenstvo BiH na svojoj internetskoj stranici objavljuje podatke o maksimalno dozvoljenom iznosu troškova kampanje sukladno Izbornom zakonu BiH i podatke o troškovima kampanje koji su iskazani u postizbornim financijskim izvješćima neovisnih kandidata.

(2) Izvodi iz postizbornih financijskih izvješća neovisnih kandidata o izvorima financiranja neovisnih kandidata i troškovima izborne promidžbe na obrascu N4.2. postizbornog financijskog izvješća svih neovisnih kandidata koji su sudjelovali na izborima, a koji su podneseni Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, objavljuju se na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Članak 26.

(Stupanje na snagu i objavljivanje u službenim glasilima)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u "Službenim novinama F BiH", "Službenom glasniku RS", "Službenom glasniku Brčko Distrikta BiH" i na internetskoj stranici Središnjeg izbornog povjerenstva BiH.

Broj: 05-1-02-2-77-2/18

Sarajevo, 25. 01. 2018. godine

Predsjednica

Dr. Irena Hadžiabdić

Životopisi autora

Dr. Irena Hadžiabdić

Rođena je u Zenici 1960. godine. Osnovnu školu i Gimnaziju završila je u Zenici, a zvanje diplomirane pravnice stekla je na Pravnom fakultetu u Beogradu. Nakon toga završila je postdiplomske studije u Velikoj Britaniji iz oblasti “Europskih politika, prava i menadžmenta”. Doktorsku disertaciju pod nazivom “Europski demokratski standardi i izborni sustav Bosne i Hercegovine” odbranila je na Pravnom fakultetu u Zenici.

Prvi radni odnos zasnovala je kao odvjetnička pripravnica, a zatim je radila u Upravno-pravnom odjelu Centra službi sigurnosti Zenica. Od 1997. do 2001. godine naizmjenice je radila na poslovima u Odjelu za izbore i Odjelu za demokratizaciju u Organizaciji za sigurnost i suradnju u Europi (OSCE) u Travniku i Zenici.

Za izvršnu direktoricu ureda Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES) za BiH imenovana je 2001. godine. Aktivno je sudjelovala u osnivanju Udruge izbornih dužnosnika u BiH (UIDBiH) čiji je osnovni zadatak unaprjeđenje izbora u BiH i profesionalna edukacija izborne administracije. Do imenovanja za članicu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, bila je na poziciji izvršne direktorice ove udruge.

Dugi niz godina se usavršavala u sferi izbora kroz razne vrste edukacija u zemlji i inozemstvu. Prezentirala je iskustva o provedbi izbora i financiranju političkih stranaka u BiH na više stručnih i znanstvenih konferencija.

Zastupnički dom Parlamentarne Skupštine BiH prvi put je imenuje za članicu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH 2007. godine. Ovu funkciju obavlja i u drugom mandatu, a dužnost Predsjednice Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je obavljala u dva navrata (od siječnja 2010. do rujna 2011. godine i od siječnja 2017. do rujna 2018. godine). Kao članica Središnjeg izbornog povjerenstva BiH sudjelovala je u radu parlamentarnih interesorskih radnih skupina.

Obavljala je značajne položaje u Europi i svijetu: predsjednica i članica Izvršnog odbora Udruge europskih izbornih dužnosnika (ACEEEO); predstavljala SIP BiH Odboru za nadzor i reviziju Udruga svjetskih izbornih tijela (A-WEB) do oktobra 2016. godine; trenutačno je u drugom mandatu članica Odbora direktora Međunarodne fondacije za izborne sustave (IFES) sa sjedištem u Vašingtonu DC.

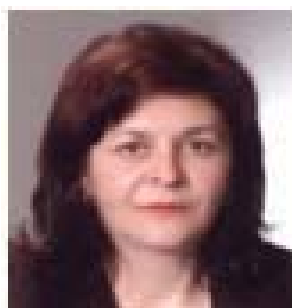
Dobitnica je međunarodne nagrade za izuzetna dostignuća u izbornom menadžmentu, koja joj je dodijeljena 2013. godine u Kuala Lumpur.

Branko Petrić

Diplomirao na Pravnom fakultetu u Beogradu 1984. godine, a nakon toga počinje raditi u općinskoj upravi u Derventi, gdje je bio i tajnik Općine. 1992. – 1996. je predsjednik Osnovnog suda u Derventi, a 1996. – 1998. ministar pravde u Vladi Republike Srpske. Dužnost veleposlanika BiH u Sloveniji je obavljao u razdoblju 1998. – 2001. Do imenovanja za člana Središnjeg izbornog povjerenstva BiH 2004. se bavio advokaturom. Od tada je član, a u tri mandata i predsjednik Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. U izborima je od prvih demokratskih izbora 1990. kada je bio član općinskog izbornog povjerenstva, a i član Republičkog izbornog povjerenstva RS 1996. – 2000. Autor je više stručnih članaka iz oblasti izbora i financiranja političkih stranaka.

Mr. sc Hasida Gušić

Rođena 12.04.1960. godine u Žepi – općina Rogatica. Osnovno školovanje završila u Žepi, Opću gimnaziju završila u Prnjavoru 1979. godine, diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 1983. godine, magistrirala na Ekonomskom fakultetu u Sarajevu 2008. godine i stekla zvanje magistricе ekonomskih znanosti

Stekla zvanje Certificiranog računovođe 1997. godine i zvanje Ovlašćenog revizora 2000. godine

Od 01. 02. 2006. godine uposlena u Središnjem izbornom povjerenstvu BiH, rukovodeća državna djelatnica – Šefica Službe za reviziju financiranja političkih stranaka. Od 1997. do 2005. godine obavljala samostalnu djelatnost – računovodstvo, revizija, konsultantske usluga iz oblasti financija i računovodstva i porezno savjetovanje. Od 2001. do 2003. godine angažirana na projektu Evropskog povjerenstva EUPER – European Programme for Enterprise Revitalisation in BiH "Local Service Provider", a od 2002. do 2006. godine predsjednica odbora za reviziju u dva poduzeća i jednoj banci. Od 1984. do 2000. godine bila uposlena u "ZRAK" d. d. Sarajevo, do 1989. godine obavljala poslove plana i analize poslovanja, a od 1990. godine ekonomistica poduzeća (izvršna direktorica za financije) "Optomehanike", podružnice "ZRAK" Holdinga.

Sudjelovala u radnoj skupini za izradu državne Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019. i Akcijskog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015. – 2019., te suradnja sa evaluacijskim timom Skupine zemalja Vijeća Europe za borbu protiv korupcije GRECO-a, u trećem krugu evaluacije za Bosnu i Hercegovinu, oblast Transparentnost financiranja političkih stranaka i sudjelovanje na 51. Plenarnoj sjednici GRECO-a (Strasbourg, 23. – 27. svibanj 2011. godine). Članica je Saveza računovođa, revizora i financijskih djelatnika Federacije BiH i IFAC – International Federation of Accountants.

Sanja Tošović

Rođena je u Sarajevu 1977. godine. Diplomirala je na Ekonomskom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu 2000. godine.

Prvi radni odnos zasnovala je u AD "Ribnjak" Prnjavor 2000. godine. U Tajnštvu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH je uposlena od 2005. godine, a dužnost šefice Odsjeka za revizijske poslove u Sekretarijatu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH obavlja od 2014. godine.

Stekla je zvanje Certificiranog računovođe 2003. godine, zvanje Ovlaštenog internog revizora 2006. godine i zvanje Ovlaštenog revizora 2009. godine. Članica je Saveza računovođa i revizora Republike Srpske.

